

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Segesd Község Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	70
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	82
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	93
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi	
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	102
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	104
1. A HEP IT részletei	104
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	104
Jövőképünk.....	108
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)	109
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	143
3. Megvalósítás	159
3.1 A megvalósítás előkészítése	159
3.2 A megvalósítás folyamata	159
3.3 Monitoring és visszacsatolás	161
3.4 Nyilvánosság	161
3.5 Kötelezettségek és felelősség	162
3.6 Érvényesülés, módosítás	163
4. Elfogadás módja és dátuma.....	164

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Segesd Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Segesd településtörténete

Régészeti ásatások tárták fel e terület múltját, a rézkorból származó lelőhelyek szinte körülölelik Segesdet. Az időszámítás előtti századokban kelták éltek e vidéken, majd a római birodalom része lett Pannónia, és abban az előtelepülés Silacanae is.

Segesd igazi virágkorát az államszervezés után élte, mikor királynéi birtok, várispánsági központ, s a veszprémi püspökség főesperessége lett. Ezt idézi címerében a kardot tartó királyi állat, az oroszlán.

A települést 1193-ban említik először írásos emlékek Sequest néven, később előfordul Segest, Següsd majd Segesd alakban is. A középkorban a mai megye területén két megye volt: Somogy és Següsd. II. Endre feleségének, Jolántának adta hozományul Següsd megyét, mely időnkénti megszakításokkal később is a királynék szolgálatában állt, egészen 1395-ig. A faluban 1215-ben már jelentős templom állt.

Rövid ideig Kálmán szlavón herceg kezére került a terület, a vármegyei szervezetet IV. Béla erősítette meg. A tatárjárás idején többször időzött Segesden a király, s 1242-ben Dalmáciából hazafelé itt szállt meg udvartartásával. Segesden alakította meg kormányát, innen indult országlátogatásokra, s hadba is. Nemcsak önálló közigazgatási terület volt, hanem egyházi tekintetben is külön főhatóság alatt állt. A kolostor volt a ferences tartomány központja.

A XIV. században városi címet kapott a település. Jelentős volt az ipara, a kereskedelem a nagy vásártereken összpontosult.

A török hódoltság után az eredeti településszerkezet megváltozott. A török kincstári adólajstromban is külön szerepelt Város-Segesd és Segesdvár, vagyis a mai Felsősegesd és Alsóseged.

Széchenyi György földesúr Felsősegesdre többnyire horvát lakosságot telepített, aki azt is kikötötte, hogy az új lakók csakis a katolikus vallást követhetik.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Alsósegesd lakói ellenben megmaradtak a református hitben. A katolikus templom és kolostor 1777-ben készült el. A kegykápolna a hegy tővében eredő szent forrás mellé épült, melyet sokáig csodatévő helyként kerestek fel a zarándokok.

A segesdi kolostorban kezdte meg működését a megye első patikája 1769-ben.

A XX. század elején gróf Széchenyi Bertalannak virágzó nagybirtoka volt Segesd környékén. A mezőgazdaság és az állattenyésztés ekkor virágzott, sorra alakultak a hitel-, a fogyasztási- és a tejszövetkezetek, 1899-ben már óvoda is működött a településen.

A faluban az önálló tanács 1950-ben alakult meg. A két községet 1952-ben egyesítették, ebben az időben szerveződtek a termelőszövetkezetek.

Az 1960-as 1970-es években megépült a művelődési ház, 9 szolgálati lakás, 2 idősek klubja, 2 óvoda, a „kisiskola”, megkezdődött a települési utak szilárd burkolattal történő ellátása, valamint a vízellátás is kiépült.

A község jelentős fejlődésen esett át a rendszerváltást követő évtizedben. Segesd település összkomfortos lett, s az elmúlt években több olyan beruházás is megvalósult, amelyek nemcsak a település arculatát szépítették meg, de a lakosság komfortérzetét is javították. Ilyen volt a gázberuházás, a közvilágítás korszerűsítése, a csillagpontos kábeltévéhálózat, a tornaterem felépítése, a tűzoltószertár felépítése, a sportöltöző, 2000-ben felavatták a Helytörténeti Múzeumot, 2010-ben pedig a Szociális Szolgáltató Központ került átadásra. Az elmúlt években felújításra került az önkormányzat épülete, megvalósult, illetve folyamatban van a csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése, továbbá a konyha épülete is teljes felújításon esett át.

Segesd földrajzi elhelyezkedése

Segesd a Dél-Dunántúli Régióban, Somogy megyében, Belső-Somogy déli részén, a Balatontól 60 km-re fekvő település. Segesd a 68-as főút mentén fekszik, Nagyatádtól 13 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 42 km-re.

Segesd közigazgatási rendszere

A közigazgatási feladatokat Segesd Község Önkormányzatának 7 tagú képviselő-testülete látja el. A döntés-előkészítés a Pénzügyi, Szociális és Ügyrendi Bizottság feladata. A községben roma nemzetiségi önkormányzat működik, mely javaslattevő jogkörrel rendelkezik Segesd Község Önkormányzata felé.

A községben elérhető közszolgáltatások

Az önkormányzat feladata a közvilágítás folyamatos működtetése és karbantartása, mely biztosított a településen. A lakossági kommunális hulladék, valamint a szelektív hulladék gyűjtése megoldott a faluban.

Az önkormányzat által elnyert szennyvízhálózat kiépítésére vonatkozó pályázat eredményeképpen, 2013-ban megindult és 2015-ben be is fejeződött a kivitelezés a községben.

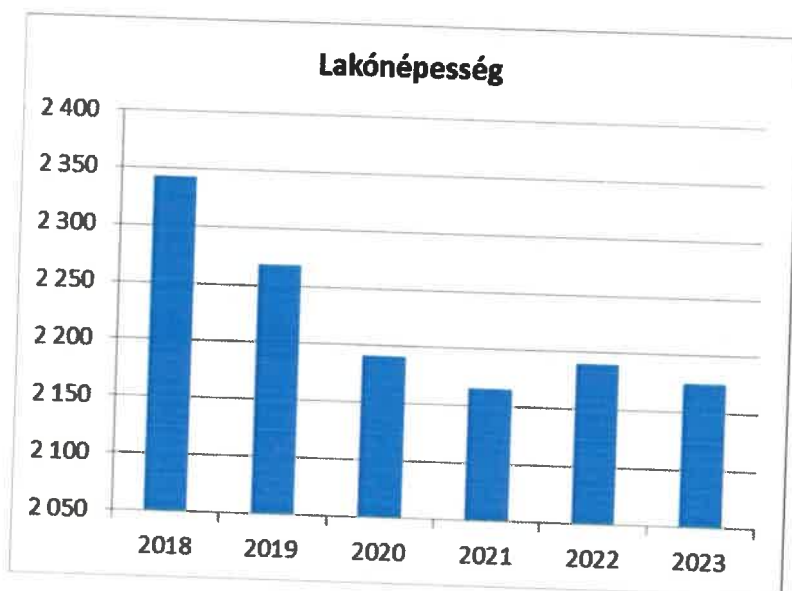
A település demográfiai helyzetének bemutatása

Segesd község demográfiai helyzete a lakónépesség, az állandó népesség, az öregedési index, a vándorlások, valamint a természetes szaporodás mutatószámai alapján kerül elemzésre.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	2 343	bázis év
2019	2 268	96,80%
2020	2 191	96,60%
2021	2 165	98,81%
2022	2 190	101,15%
2023	2 176	99,36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

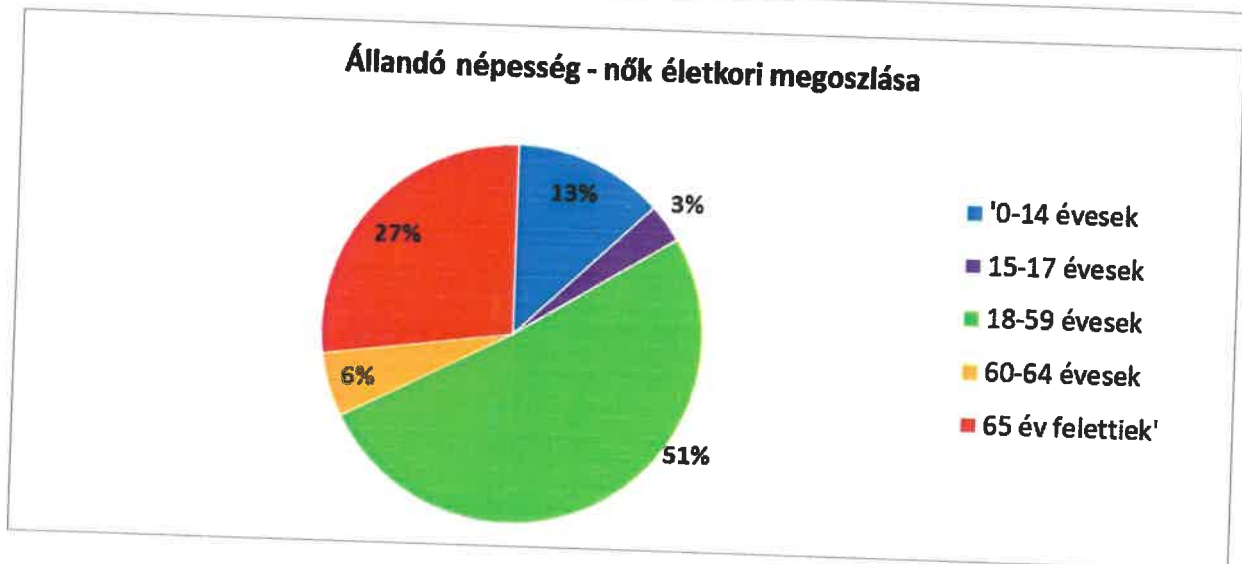
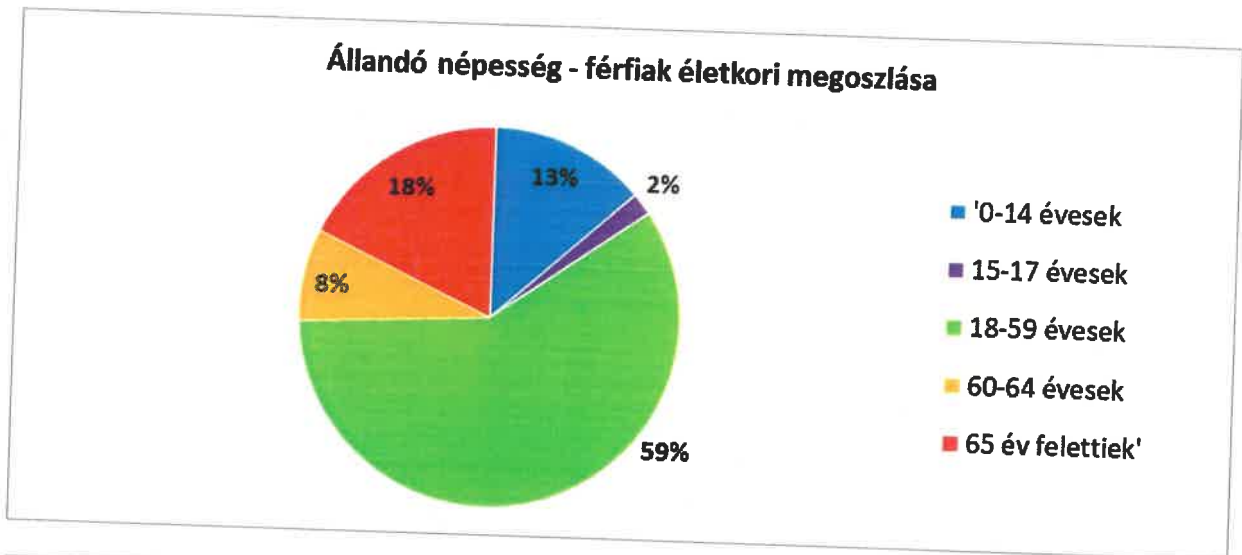
Segesd község lakónépességére 2018-2023. között minden évben, a folyamatos csökkenés, fogyás jellemző. A csökkenés fő oka a településen a munkahelyek hiányára, és a fiatalok vonzóbb területekre költözésére vezethető vissza. A vizsgált évek viszonylatában 7 %-os, illetve 167 fő csökkenés mutatható ki.

2. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 187	1 200	2 387	49,73%	50,27%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			54	2,26%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	158	154	312	6,62%	6,45%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	40	63	0,96%	1,68%

18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	700	615	1315	29,33%	25,76%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	93	66	159	3,90%	2,76%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	213	325	538	8,92%	13,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Segesd állandó népességének száma 2021. december 31.-én 2387 fő, ezen belül a férfiak és a nők aránya közel azonos, 49,73-50,27 %. Tehát ebből a szempontból az állandó népesség kiegyenlítettnek tekinthető.

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 29 illetve 26 %-os arányt jelent. Ezen korcsoporton belül a férfiak jelennek meg nagyobb számban.

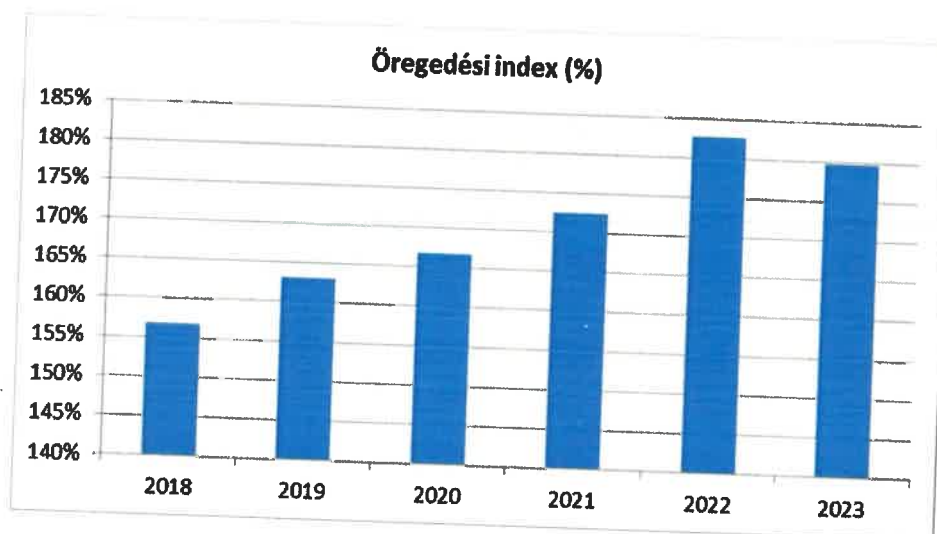
Az állandó népességből a legkisebb arányban a 15-17 éves korosztály jelenik meg, mind a nők, mind a férfiak vonatkozásában.

A 65 év feletti állandó lakosok esetében a nők száma 112 fővel magasabb, mint a férfiak száma, melyből feltételezhető, hogy magasabb mértékű a férfiak elhalálzásának aránya. Ez a tendencia országos szinten is megmutatkozik. A 65 év feletti nők az állandó népesség 13,6 %-át teszik ki, míg a férfiak a 9 %-át.

3. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	508	324	156,79%
2019	517	317	163,09%
2020	517	310	166,77%
2021	538	312	172,44%
2022	548	300	182,67%
2023	552	307	179,80%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Segesden magas az időskorúak (65 év feletti) lakosságon belüli aránya. Ez a magas arány azonban abból is következik, hogy a községben időskorúak szociális otthona működik. A mutatók a község elöregedését vetítik előre, ezért az idősgondozás, mint feladat a jövő nemzedékét is érinti.

A lakosság korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a 0-14 éves állandó lakosok száma évről-évre csökken, ennek 5 %-os mértéke jelentősnek mondható, és az előbbi megállapítást támasztja alá.

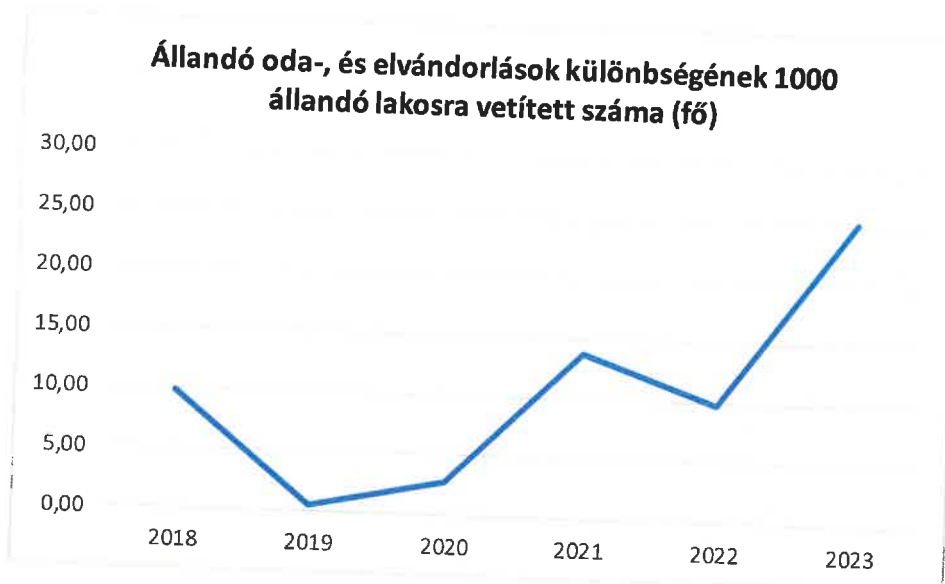
A 65 év feletti állandó lakosok száma a vizsgált évek viszonylatában folyamatos növekedést mutat, és ez az öregedési index viszonyszámában is megmutatkozik. A 65 év feletti lakosok száma 2018-ról 2023-ra 8,7 %-al emelkedett.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	9,73
2019	0,43

2020	2,69
2021	13,77
2022	9,77
2023	25,19

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások a 2018-2023. közötti adatok alapján kerülnek elemzésre. Megfigyelhető, hogy az odavándorlás a vizsgált években magasabb, mint az elvándorlás. A község tehát vonzónak tekinthető, többnyire a több gyermekes roma családok Segesdre költözésében mutatkozik ez meg. A már Segesdre költözötteket általában követik a más településekről érkező rokonok, de a már elköltözöttek visszaköltözése is jellemző tendencia.

A községbe vándorlás magasabb mutatószáma ellenére, az előregedés figyelhető meg a korcsoportok szerinti megosztást tekintve, hisz a 14 év alattiak száma csökkenő, míg a 65 év felettiak növekvő mértéket mutat.

Kiugrónak tekinthető a 2023-as év az állandó jellegű odavándorlások és az elvándorlások arányának tekintetében.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-28,76
2019	-32,10
2020	-35,43
2021	-23,88
2022	-26,53
2023	-36,19

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A község előregedését támasztja alá az is, hogy a halálozások száma minden évben meghaladják az élve születések számát, erre utal a negatív mutatószám. A halálozások magas száma a községben működő szociális otthonra, és az ott élő idős személyek magas számára vezethető vissza.

Fontos kiemelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel.

Értékeink, küldetésünk

Segesd Község Önkormányzatának célja, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvilágítja és rámutat az egyes célcsoportok tekintetében meglévő problémákra, melyek kezelésére intézkedési tervet és megoldásokat dolgoz ki az önkormányzat. A mélyszegénységben élőkkel, az idősekkel, valamint a roma lakossággal összefüggő megoldatlan problémák, mindig is jelen levő problémák voltak és lesznek is. Azonban arra kell törekedni, hogy ezek a problémák kezelhetőek legyenek, ezért lényeges a Program alapos és minden területre kiterjedő kidolgozása. Nem szabad „homokba dugni” a fejünket, mikor a problémákat kezelni kell.

Első lépés, tehát a problémák feltárása, összegzése, melyet az intézkedések megfogalmazása, majd a megvalósítás követ.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Segesd település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete,
- a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településrendezési terven kívül a helyi rendeletek újraszabályozása valósult meg, a jogszabályi környezet változása következtében.

- Segesd Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének a tanyagondnoki szolgáltról szóló önkormányzati rendelete;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelete;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelete;
- Településrendezési terv, településfejlesztési koncepció.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település esetében a térségi, társulási kapcsolat elsősorban a *Rinyamenti Kistérség Önkormányzati Társulási Megállapodás* formájában jelenik meg.

A megállapodás az egészségügyi, szociális, valamint a család-, gyermek-, és ifjúságvédelem feladatainak ellátására irányul.

Az egészségügyi szolgáltatás esetében a társulás a központi orvosi ügyeket közösen tartja fenn, és a házi orvosi praxishoz kapcsolódó sürgősségi betegellátást a 18 társult települési önkormányzat (köztük Segesd is) működési területére kiterjedően végzi.

A szociális feladatok ellátását a Társulás által fenntartott intézmény útján látja el. A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége a segesdi intézményegység.

A segesdi szociális szolgáltató központ által ellátott feladatok:

- családi napközi,
- családsegítő szolgálat működtetése,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése,
- házi segítségnyújtás biztosítása,
- gyermekjóléti szolgálat működtetése,
- idősek nappali ellátása,
- szociális étkeztetés.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Segesd Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez legnagyobb mértékben a TeIR adatbázist használta fel.

Ezen kívül jelentős volt az önkormányzat könyvelésében, beszámolóiban fellelhető számadatok aránya is.

Az óvodai neveléssel és iskolai oktatással kapcsolatban, az intézményvezető nyújtott megfelelő információt. Adathiány felmerülésekor esetenként becslésre és helyi ismeretekre támaszkodtunk. A lakosságszámra vonatkozó adatok pontosítása, a helyi Visual Register program segítségével valósult meg.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében, a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjaként” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 168.279 Ft havi jövedelmet jelent. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 93.000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek.

Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki, köztük 850.000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A mélyszegénység több dimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet.

A mélyszegénység okai nem vezethetők vissza egyetlen kiváltó okra, számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a háttérben, így kezelése is csak komplex, szociál-, oktatás-, egészségügyi és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel képzelhető el.

Magyarországon a kutatások szerint kb. 1,2 millió ember él mélyszegénységben, ebből következőleg nem mondhatjuk azt, hogy a mélyszegénység kizárólag roma kérdés lenne, mivel a romák száma Magyarországon 750.000 főre tehető.

Statisztikailag sokkal kevesebben élnek mélyszegénységben, de a közfoglalkoztatás nélkül sokkal szerényebbek lennének az eredmények. A közfoglalkoztatás elterjedése miatt Magyarországra vonatkozóan gyakorlatilag használhatatlan lett a statisztika, egyáltalán nem mutat valós képet a mélyszegénységben élők helyzetéről.

Az EU egészére kiterjedő felmérés szerint az számít mélyszegénységben élőnek, akire egyszerre vonatkozik a szegénység három kritériuma (keveset dolgozik, nélküli az anyagi javak többségét, és az országos mediánjövedelem 60%-a alatti összegből gazdálkodik). Aki közfoglalkoztatott, az kiesik az "alacsony munkaintenzitásból", így már papíron nem számít mélyszegénységben élőnek, miközben az alapvető anyagi javakat minden bizonnyal továbbra is nélküli és a jövedelme nem éri el a medián 60%-át.

Kétségtelen, hogy a mélyszegénységben élők száma összességében biztosan csökkent az elmúlt években (hiszen nőtték a jövedelmek és sokat erősödött a munkaerőpiac), azonban valójában nem olyan mértékben, mint ahogy a statisztikából tűnik.

Az Állami Számvevőszék összefoglalója szerint Magyarországon 2022-ben 1 millió 232 ezer fő élt a szegénységi küszöb alatt.

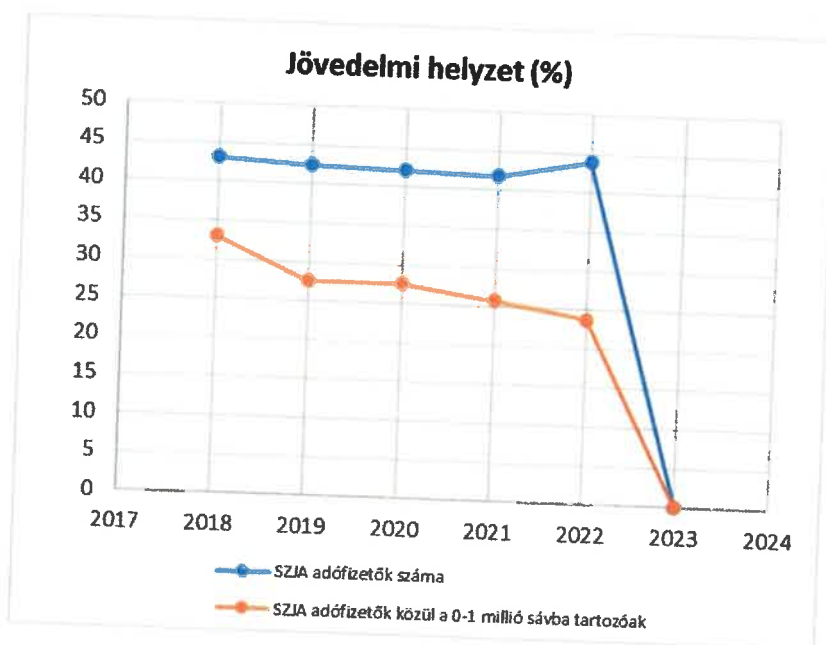
A szervezet ellenőrzése megállapította, hogy a magyar kormány – az Európa 2020 Stratégia szegénység csökkentésére vonatkozó célkitűzéseivel kapcsolódóan – 2011-ben megalkotta a nemzeti szintű stratégiát és az annak megvalósítását szolgáló intézkedési tervet. Az ÁSZ tájékoztatása szerint a szegénységi küszöb alatt élők felemelése érdekében kidolgozott stratégiák megvalósítása eredményes volt, mivel a stratégiai dokumentumokban 2020-ra rögzített célértékek a kitűzött dátum előtt teljesültek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat – Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	43,13	32,96
2019	42,48	27,60
2020	42,09	27,63
2021	41,77	25,78
2022	43,90	23,77
2023	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyi jövedelemadó fizetők száma a vizsgált évek viszonylatában minimális növekedést mutat ugyan, viszont az állandó népesség arányában mégis stagnáló a kép, mivel a település állandó népessége évről-évre csökkent.

A táblázatból jól látható, hogy 2018-ról 2022-re az SZJA adófizetők aránya kismértékben emelkedett, az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya nagymértékben csökkent az állandó népességhez viszonyítva.

Ha a táblázatot számokban mutatjuk be, az alábbi adatokat kapjuk: 2021-ben az állandó lakosok (2387 fő) közül 979 fő volt SZJA adófizető, és 615 fő adófizető tartozott a 0-1 millió forintos jövedelemsávba. 2019-ben az állandó lakosok (2448 fő) közül 1040 fő volt SZJA adófizető, és 676 fő adófizető tartozott a 0-1 millió forintos jövedelemsávba.

Megállapítható, hogy az arány csökkent ugyan, azonban a lakosság jövedelmi helyzete javult, mivel az állandó lakosok közül kevesebben tartoztak abba a kategóriába, amelyben 0-1 millió forint között volt a jövedelem.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát.

A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacán jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt.

Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére. Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.

A Központi Statisztikai Hivatal szerint 2024. szeptemberében a 15–74 éves foglalkoztatottak átlagos létszáma az előző év azonos időszakához képest 32 ezer fővel, 4 millió 699 ezer főre csökkent. A változásban jelentős szerepe van annak, hogy tavaly szeptemberben a foglalkoztatottság szintje historikusan is kiemelkedő volt. 2024 szeptemberében a munkanélküliek száma 220 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 4,5% volt.

A KSH adatai szerint 2024. július–szeptemberi időszakban a foglalkoztatottak átlagos létszáma a 15–74 évesek körében lényegében nem változott, 4 millió 709 ezer fő volt. Míg a férfi foglalkoztatottak száma 32 ezer fővel, 2 millió 491 ezer főre csökkent, addig a nőké 31 ezerrel, 2 millió 217 ezer főre nőtt. A hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók létszáma kismértékben,² 4 millió 545 ezer főre emelkedett. Miközben a külföldön dolgozók létszáma érdemben nem változott,² 108 ezer fő volt, a közfoglalkoztatottaké 10 ezerrel, 56 ezer főre csökkent.

A 15–64 évesek körében a foglalkoztatási arány 0,2 százalékponttal,² 75,3%-ra bővült. A ráta a férfiak esetében 0,9 százalékponttal, 78,8%-ra csökkent, a nőknél viszont 1,2 százalékponttal, 71,8%-ra emelkedett.

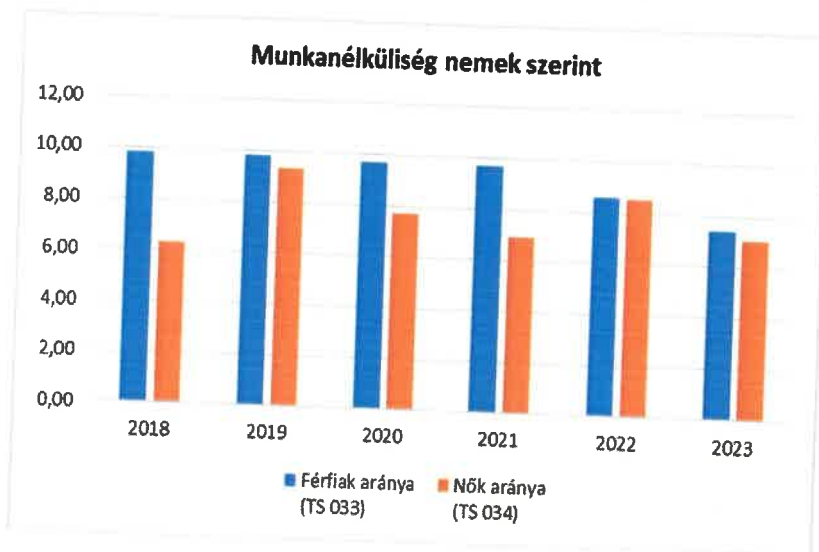
Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A foglalkoztatás növekedését a központilag meghirdetett Gazdaságvédelmi Akcióterv számos intézkedése szolgálta.

A legfontosabb kormányzati lépések közé tartoztak a különböző bértámogatások, a hitelmoratórium, az ingyenes képzések, a beruházások ösztönzése, az átmeneti és tartós adócsökkentések.

3.2.1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	9,81	6,30	8,06%
2019	9,84	9,34	9,59%
2020	9,69	7,73	8,71%
2021	9,68	6,93	8,31%
2022	8,58	8,53	8,56%
2023	7,40	7,05	7,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők aránya a 2019-es év kivételével csökkenő tendenciát mutat, illetve 2022-ről 2023-ra csökkent a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú lakónépességben belül. Az aktív korú lakónépesség 2021-ben 1315 fő, és ebből 109 fő volt nyilvántartott álláskereső. Megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma nem nőtt olyan mértékben, ahogy az aktív korú lakosság száma csökkent.

A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak minden esetben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők.

Kiemelkedő a 2019-es év a nyilvántartott álláskeresők vonatkozásában, ugyanis itt mutatkozik a legtöbb regisztrált álláskereső. Ebben az évben az aktív korú lakosság 9,59 %-a regisztrált munkanélküli volt.

A női nyilvántartott álláskeresők aránya 2018-ról 2022-re növekedést, majd csökkenést, a férfi nyilvántartott álláskeresők aránya csökkenést mutat.

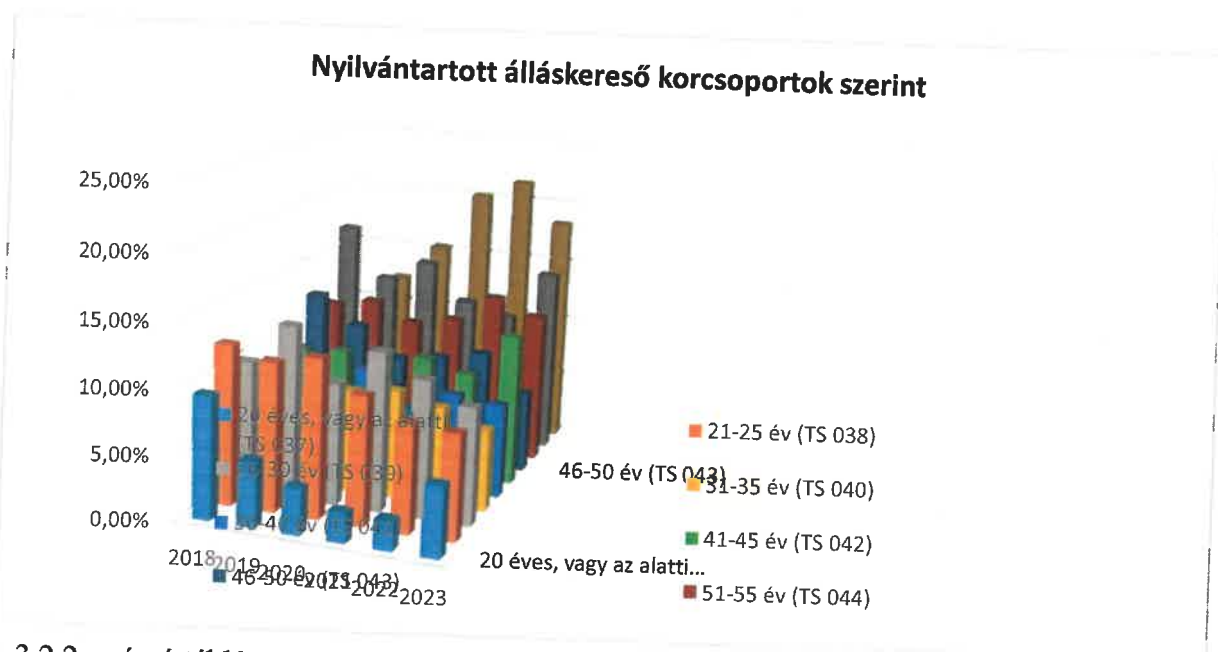
3.2.2. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023

	Fő összesen	136	155	137	129	130	109
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	13,00	8,00	5,00	3,00	3,00	6,00
	%	9,56%	5,16%	3,65%	2,33%	2,31%	5,50%
21-25 év (TS 038)	Fő	17,00	18,00	17,00	13,00	11,00	9,00
	%	12,50%	11,61%	12,41%	10,08%	8,46%	8,26%
26-30 év (TS 039)	Fő	14,00	21,00	13,00	16,00	14,00	10,00
	%	10,29%	13,55%	9,49%	12,40%	10,77%	9,17%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	11,00	11,00	11,00	10,00	7,00
	%	5,15%	7,10%	8,03%	8,53%	7,69%	6,42%
36-40 év (TS 041)	Fő	8,00	10,00	12,00	8,00	10,00	8,00
	%	5,88%	6,45%	8,76%	6,20%	7,69%	7,34%
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	14,00	13,00	12,00	11,00	13,00
	%	8,82%	9,03%	9,49%	9,30%	8,46%	11,93%
46-50 év (TS 043)	Fő	17,00	16,00	11,00	11,00	12,00	7,00
	%	12,50%	10,32%	8,03%	8,53%	9,23%	6,42%
51-55 év (TS 044)	Fő	15,00	18,00	14,00	14,00	17,00	13,00
	%	11,03%	11,61%	10,22%	10,85%	13,08%	11,93%
56-60 év (TS 045)	Fő	23,00	20,00	20,00	15,00	14,00	16,00
	%	16,91%	12,90%	14,60%	11,63%	10,77%	14,68%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10,00	19,00	21,00	26,00	28,00	20,00
	%	7,35%	12,26%	15,33%	20,16%	21,54%	18,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. számú táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a regisztrált munkanélkülieket. A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli a 20 év alatti és a 31-35 év közötti és a 46-50 év közötti korcsoportból került ki 2023-ban. A 20 évnél fiatalabb korcsoport esetében 2018. évről 2023. évre 54 %-os csökkenés következett be.

A 26-30 év közötti korosztályban 2018-ról 2023-re 29 %-os csökkenés következett be, ez 4 fős csökkenést jelent. Országos probléma, hogy az egyetemekre, főiskolákra tovább nem tanuló fiatalok nagyon nehezen találnak munkát. A fiatalabb korosztály, tanulással eltöltött idejének kitolódására vezethető vissza a növekedés, ők később kerülnek ki a munkaerő-piacra.

A 21-25 év közötti korcsoport esetében 47 %-os csökkenés következett be a vizsgált évek viszonylatában.

A 36-40 év közötti korcsoportra a stagnálás, míg a 41-45 év közötti korcsoportra a 2018-2023 év viszonylatában a kismértékű növekedés jellemző.

Az 51-55 éves regisztrált munkanélküliek száma 2018-ról 2023-ra 2 fős csökkenés következett be, a vizsgált években a korcsoportra a stagnálás jellemző.

Az 56-60 éves regisztrált munkanélküliek száma 2018-ban magas, 23 fő. A négy év viszonylatában a korcsoportra a nagymértékű csökkenés volt a jellemző.

A 61 éves és afeletti korcsoportra a nagymértékű növekedés jellemző, 2018-ról 2023-ra 200 %-os növekedés következett be a korcsoporton belül. A vizsgált években, ebben a korcsoportban a legnagyobb a növekedés. A nyugdíj előtt állók munkaerő-piacra való visszalépése – ha előzetesen elveszítette munkahelyét – nagyon nehéz, ez országos probléma.

Az idősebb munkanélküli korosztály egy állás betöltésére vonatkozó jelentkezésnél, többnyire elutasító választ kap.

A 2024. július–szeptemberi időszakban a foglalkoztatottak átlagos létszáma a 15–74 évesek körében lényegében nem változott, 4,7 millió fő volt. Míg a férfi foglalkoztatottak száma 32 ezer fővel 2 millió 491 ezer főre csökkent, addig a nőké 31 ezerrel 2 millió 217 ezer főre nőtt.

A hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók létszáma kismértékben, 4 millió 545 ezer főre emelkedett. Miközben a külföldön dolgozók létszáma érdemben nem változott (108 ezer fő), a közfoglalkoztatottaké 10 ezerrel, 56 ezer főre csökkent.

A 15–64 évesek körében a foglalkoztatási arány 0,2 százalékponttal 75,3 százalékra bővült. A ráta a férfiak esetében 0,9 százalékponttal, 78,8 százalékra csökkent, a nőknél viszont 1,2 százalékponttal, 71,8 százalékra emelkedett.

A 2024. július–szeptemberi időszakban az inaktívok számának csökkenése mellett a 15–74 éves munkanélküliek száma az előző évhez képest 26 ezer fővel, 225 ezer főre, a munkanélküliségi ráta pedig 0,5 százalékponttal, 4,6 százalékra nőtt. Ezzel augusztus után szeptemberben is emelkedett a munkanélküliek száma.

A munkakeresés átlagos időtartama 11,9 hónap volt. Az összes munkanélküli 45 százaléka 3 hónapnál rövidebb ideje keresett állást, ami 3,2 százalékpontos emelkedést jelent a tavalyi év azonos időszakához képest, míg a legalább egy éve munkát keresők a munkanélküliek 34 százalékát tették ki.

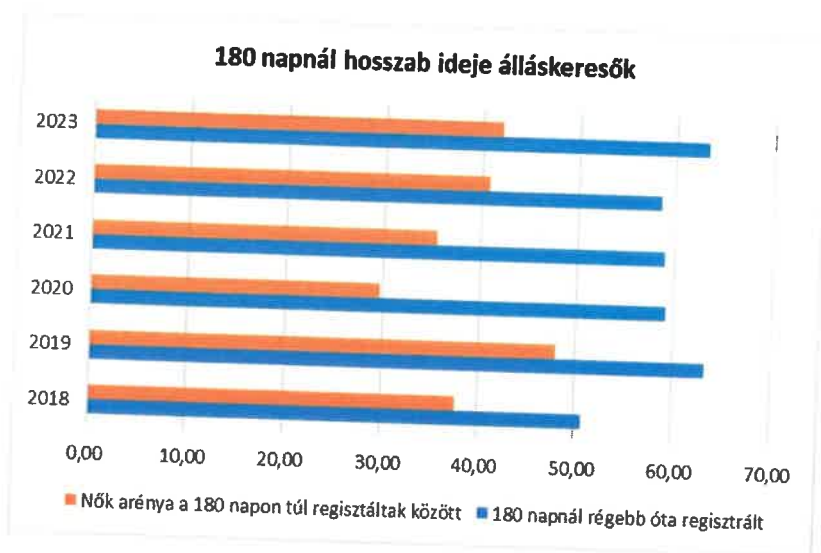
A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adminisztratív adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők létszáma 2024. szeptember végén az egy évvel korábbihoz képest 0,2 százalékkal 228 ezer főre nőtt.

3.2.3. számú táblázat – A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	50,74	37,68
2019	63,23	47,96
2020	59,12	29,63

2021	58,91	35,53
2022	58,46	40,79
2023	63,30	42,03

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya a férfiak esetében minden évben meghaladja az 50 %-ot.

A női tartós munkanélküliek aránya növekvő tendenciát mutat, és minden évben a férfi munkanélküliek voltak többségben.

A 180 napnál régebben regisztrált női munkanélküliek aránya az összes nyilvántartott munkanélküliekhez képest alacsonyabb, mint a férfiak aránya, mivel 50 % alatti a mutató.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya a vizsgált évek viszonylatában közel 15 %-al emelkedett.

2023. évben a regisztrált munkanélküliek 63,3 %-a volt 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós munkanélküli.

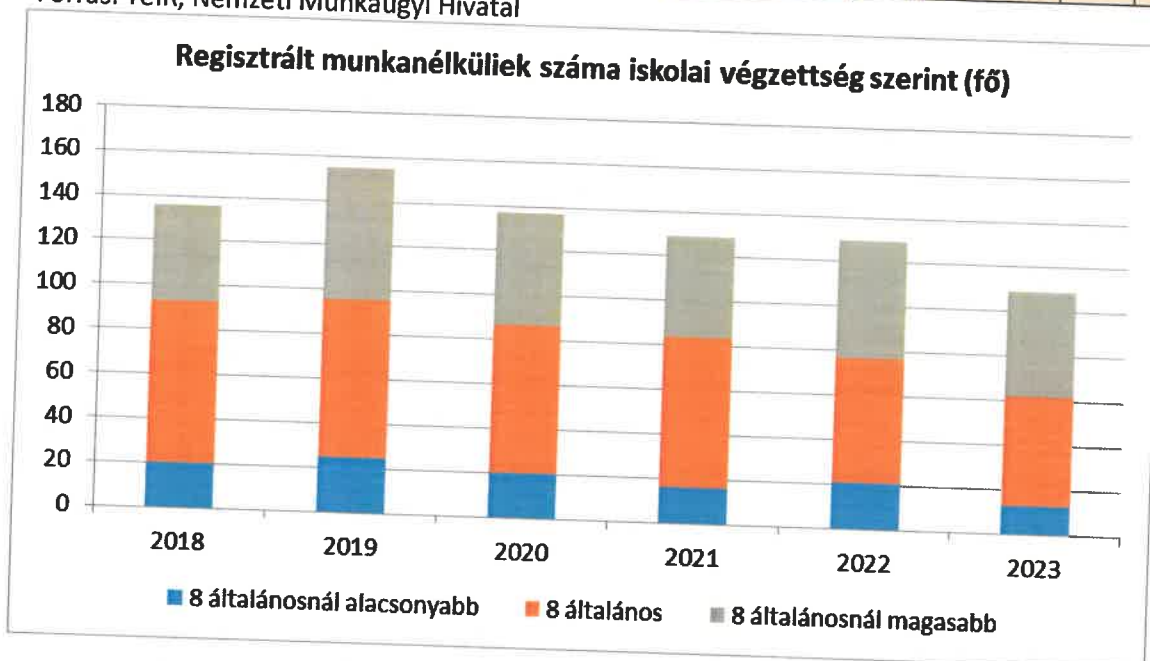
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	136	20	14,71%	73	53,68%	43	31,62%
2019	155	25	16,13%	71	45,81%	59	38,06%

2020	137	20	14,60%	67	48,91%	50	36,50%
2021	129	16	12,40%	68	52,71%	45	34,88%
2022	130	21	16,15%	56	43,08%	53	40,77%
2023	109	13	11,93%	49	44,95%	47	43,12%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat a nyilvántartott álláskeresők körében vizsgálja az iskolai végzettséget.

A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva, átlagban 14,3 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya.

A nyolc általános végzettséggel rendelkezők 48,2 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 37,5 % körüli arányt képviselnek.

A vizsgált években a nyilvántartott álláskeresők száma 20 %-al csökkent, a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma 35 %-al csökkent, a 8 általánossal rendelkezők száma 33 %-al csökkent és a 8 általánosnál magasabb végzettségűek száma 9 %-al emelkedett.

Tehát a nyolc általános végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb a regisztrált álláskeresők között. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzettséggel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

A nyolc általánost végzett álláskeresők esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresők között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresők között.

A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás.

A TÁMOP 5.3.8. „Aktívan a munkáért” program keretében 2015-ben 5 fő beiskolázására került sor, ebből 4 fő a 7. osztály, 1 fő pedig a 8. osztály megszerzése érdekében végezte tanulmányait. A programban részt vevők közül 3 fő megszerezte a 7. osztályt, az 1 fő pedig a 8. osztály elvégzésére vonatkozó bizonyítványt. A jövőben a végzettség megszerzésére irányuló igény felmérését követően, partnerek bevonásával megszervezésre kerülhetne ezen réteg felzárkóztatása.

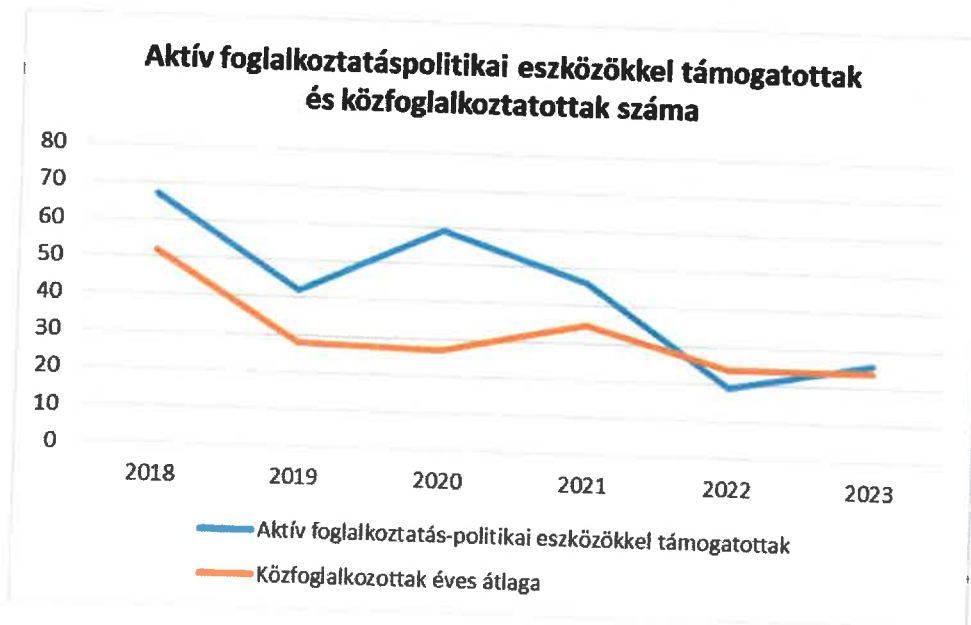
Fontos azonban kiemelni, hogy a hiányzó kettő-, esetleg három osztály megszerzése ne fél év alatt valósuljon meg, mert hat hónap alatt nem lehet a hiányzó ismereteket elsajátítani, az ilyen jellegű oktatás csak a statisztika javítását szolgálja.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat – Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	67	52
2019	42	28
2020	59	27
2021	46	35
2022	19	24
2023	26	24

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak.

Az aktív eszközök (átképzés, munkaerő-piaci képzés) fogalmának kialakulása a segélyek munkanélküliség kezelésében játszott szerepének háttérbe szorulásával párhuzamosan ment végbe. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják.

A fogalom a nyolcvanas évek óta erőteljes átalakuláson ment keresztül. A nyolcvanas évek végéig az aktív eszközök alapvetően kétfélek: kínálati és keresleti oldalon ható eszközök.

Kínálati oldalon a legfontosabbak a munkavégző képesség erodálásának megakadályozását (közmunka), javítását (oktatás, képzés), a munkavállalási költségek csökkentését (közlekedési hozzájárulások) szolgáló eszközök. Keresleti oldalról pedig a különféle intézkedések a foglalkoztatási költségek csökkentését célozzák.

A kilencvenes évektől aktív eszközként kezdik értelmezni a munkaközvetítő tevékenységet és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat, a munkakeresést ösztönző segélyfolyósítási eljárásokat, valamint a tanácsadást és az ellenőrzést-szankcionálást is.

Az elmúlt két évtizedben Magyarországon is számos különböző típusú aktív munkaerő-piaci program működött.

A programok nagy többségét a munkaügyi kirendeltségek működtetik, de a munkaügyi, a gazdasági, és a pénzügyi tárca, ezek intézményei, illetve az uniós fejlesztési intézmények is indítottak esetenként jelentős súlyú programokat. Az országosan bevezetett eszközök mellett az elmúlt húsz évben számos kisebb léptékű kísérleti program is indult, amelyek többsége sosem került be a hagyományos eszköztárba, de pályázati forrásokból mégis hosszú ideig működött.

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása és egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása.

A táblázatból látható, hogy az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a vizsgált években 61 %-al csökkent, mely 41 fős csökkenést jelent. A közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is nagymértékű csökkenést mutat a vizsgált években. A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma azért is csökken, mivel egyre több személy tud más munkahelyen elhelyezkedni. Ez azért nagyon fontos, mivel a közfoglalkoztatotti munkabér kb. negyede a más munkahelyeken érvényes fizetéseknek.

A közfoglalkoztatás célja, hogy az álláskeresők segély helyett munkát kapjanak. A közmunkások aktív, társadalmilag hasznos életet élnek, örömmel vesznek részt a rendszerben.

A közfoglalkoztatási programok kibővültek, a hagyományos közfoglalkoztatás mellett tovább folytatódott a START-munka program, és országos közfoglalkoztatási programok.

A 2011. évi CVI. törvény 2011. szeptemberében lépett hatályba, mely szerint az új típusú közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és munkára kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson átmeneti munkalehetőséget. Az új rendszer előnye, hogy a korábbihoz képest jóval nagyobb számban vonhatók be a segélyezettettek. Azonban, ha a másik oldalát nézzük, megállapítható, hogy a rövid foglalkoztatási időtartam miatt jelentősen romlik a dolgozók motiváltsága.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

Közlekedés

Segesd a 68-as főút mentén található, 15 km-re Nagyatádtól és 42 km-re a megyeszékhelytől, Kaposvártól.

A tömegközlekedési eszközök közül, autóbusszal tudja a lakosság elérni célját, ugyanis a Somogyszob-Balatonszentgyörgy vasútvonalon a menetrendszerinti járatokat megszüntették (helyettük vonatpótló buszokat lehet igénybe venni).

Az autóbusz közlekedés jónak mondható, közvetlenül Budapestre naponta két járat is indul, reggel és délután. Böhönyére és Nagyatádra is rendszeres a busz közlekedés, ezen helyekről pedig az ország szinte bármely pontjába el lehet jutni.

A munkavállalók közül sokan járnak Nagyatádra dolgozni, ez a Kapos Volán Zrt. autóbusszaival is könnyedén megtehető, mivel a buszok indulási ideje, illetve menetideje igazodik a munkakezdéshez és befejezéshez. Ugyanez elmondható a Nagyatádon tanuló diákokra is.

Potenciális munkalehetőségek és lehetséges vállalkozási területek

Segesden két jelentős foglalkoztató, a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság által fenntartott Gondviselés Szociális Otthon, valamint a Ferrokov Vas- és Fémipari Kft. Az előbbi jelenleg 165 főt foglalkoztat, utóbbi pedig 226 főt. Sajnos a gazdasági válság az egyes vállalkozások, így a Ferrokov Kft. működésére is negatív hatással volt, ennek eredményeképpen sok ember elbocsátására került sor az utóbbi években.

A településen korábban a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság volt. Mára a földterületek jelentős része magánkézen van, így a foglalkoztatás ezen a területen is jelentősen beszűkült.

A fiatalok többsége az egyetem, főiskola elvégzését követően már nem tér vissza a községbe, ennek fő oka a munkalehetőségek hiánya. Ez a jelenség a környező településekre is jellemző.

Az állami szektor szerepét a helyi munkaerő foglalkoztatásában az alapján tudjuk lemérni, ha megvizsgáljuk, hogy az egyes intézményekben hány fő közalkalmazott és köztisztviselő dolgozik. Az általános iskolában 27 fő köznevelési jogviszonyban álló, az óvodában 12 fő köznevelési jogviszonyban álló dolgozó, az önkormányzatnál pedig 12 fő köztisztviselő áll foglalkoztatásban.

A községben a képzettséggel nem rendelkező munkanélküli személyek esetében az önellátás lehet megoldás. Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb terület, mely alkalmas lehet növénytermesztésre és állattartásra.

Az önkormányzatnak persze szerepet kellene vállalnia az induláshoz szükséges eszközök, vetőmagok, állatok beszerzésében. Az önellátásra való ösztönzés egyik megnyilvánulási formája volt, hogy a községben vetőburgonyát kaptak a legrászorulóbb családok. A START közmunka program keretében pedig a közmunkások által megtermelt zöldségek, a helyi általános iskola konyháján kerültek felhasználásra. Az önellátás kiutat jelenthet a mélyszegénységben élő személyek elszigeteltségéből, kirekesztettségéből.

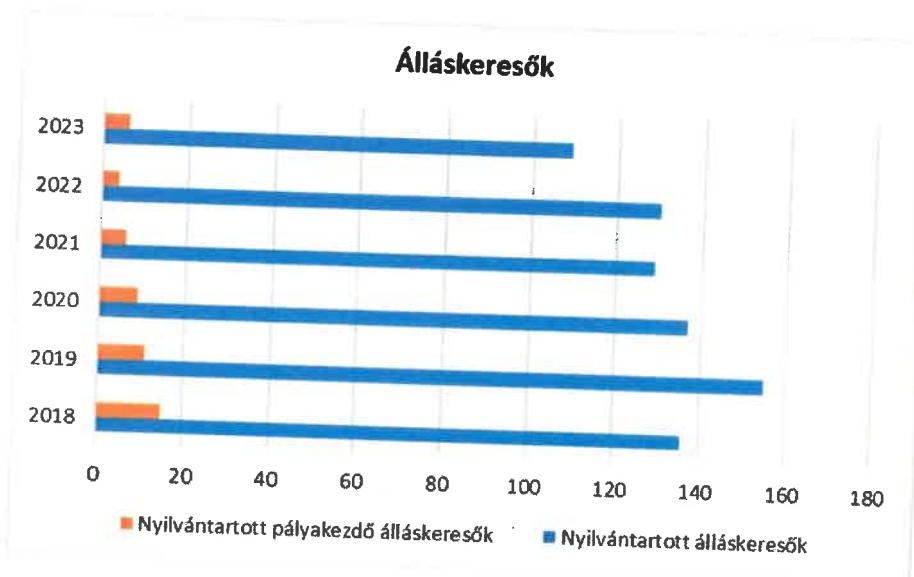
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatók a településen. Azonban a Segesd vonzáskörzetében lévő Nagyatádon már lehet ilyen jellegű programokban részt venni. Itt említhető meg az Ady Endre Gimnázium és a Büttner & Co Kft. közötti együttműködési megállapodás. A képzettség szintje nagymértékben függ az oktatási rendszer milyenségétől. Fontos, hogy az oktatási intézmények figyelembe vegyék az éppen aktuális hiányszakmákat és igyekezzenek ilyen jellegű képesítés megszerzését biztosítani a tanulóknak. Megfelelő képesítés birtokában sem egyszerű elhelyezkedni a munkaerő-piacon, itt azonban előtérbe kerül a járási foglalkoztatási osztályokon való regisztráció, amely az egyes vállalkozások, cégek számára is munkaerő szerzési lehetőséget biztosít.

3.2.6. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	136	15
2019	155	11
2020	137	9
2021	129	6
2022	130	4
2023	109	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2018-2023 közötti időszakban 15 főről 6 főre csökkent, amellyel, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma is csökkenő tendenciát mutat.

Európában a demográfiai problémák még inkább ráirányítják a figyelmet a bajra, a fiatalok munkanélkülisége ugyanis elvándorláshoz, a gyermekvállalás halasztásához, illetve szociális feszültségekhez vezet.

Az Európai Unió a következő hét éves költségvetési ciklusban 6 milliárd eurót biztosít az Ifjúsági Garancia Programra, amely azt hivatott elérni, hogy a 25 év alatti fiatalok ne legyenek négy hónapnál tovább munkanélküliek.

Magyarországon az erre irányuló program az Első Munkahely Garancia Program, amelynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben egy munkáltató 25 év alatti pályakezdő álláskeresőt vesz fel. Ezen kívül a Munkahelyvédelmi Akció keretében nyújtott kedvezmények is segítettek a fiatalok elhelyezkedését. A segesdi álláskeresőket a Nagyatádi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja. A pályakezdők esetében fontos a regisztrálás, mivel a kirendeltség képzési lehetőségeket is biztosít.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek közül a nagyatádi székhelyű foglalkoztatási osztályt, valamint a kaposvári székhelyű Somogyi Munkanélküliekért Alapítványt kell kiemelni. Mindkét szervezet segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről.

A településen lévő felnőttképző programokban a közfoglalkoztatási programokat kell kiemelni, de itt visszautalunk a már korábban is megemlített felnőttképzésre, amely a nyolc általános iskolai osztály megszerzésére irányul.

Ez azért jelentős, mert a nyolc osztály megléte nélkül az adott személy semmilyen szakmát nem tud elsajátítani, amelynek hiánya csökkenti a munkaerő-piacra való belépést. Erre vonatkozólag intézkedési terv fogalmazódhatna meg.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Segesden működik a Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata, amely a települési önkormányzattal együttműködve, részt vesz a közfoglalkoztatási programok megszervezésében, lebonyolításában is. Ennek keretében közreműködik a foglalkoztatottak kiválasztásában, a munkafolyamatok végrehajtásában.

Segesden a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel. Az önkormányzat – pozitív szempontból – mindig figyelembe veszi a dolgozók kiválasztásánál a családi és jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Segesd Község Önkormányzata minden esetben elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden nemű megnyilvánulási formáját. A helyi adatgyűjtés során nem merült fel hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Magyarország kormánya által 2015 végén – az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció, az InternetKon eredményei alapján – elindított, a digitális ökoszisztéma egészét érintő Digitális Jólét Program (DJP) célja, hogy Magyarország minden polgára és vállalkozása a digitalizáció nyertesei közé kerülhessen. Magyarországon a digitalizáció folyamata az utóbbi időben láthatóan felgyorsult, ehhez a Digitális Jólét Program keretében hozott intézkedések is hozzájárultak. Elkészültek a következő évek digitális fejlesztési irányait meghatározó stratégiák: Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (DOS), Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiája (DES), Magyarország Digitális Startup Stratégiája (DSS), Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája (DGYS) és több fontos, európai viszonylatban is meghatározó döntést hoztunk a digitális ökoszisztéma valamennyi szereplőjével közösen. Ilyen például az internetezés áfájának két lépésben, 27-ről 18, majd 5 százalékra csökkentése, amivel Magyarországon lett a legalacsonyabb az internetezés adója az Európai Unióban.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei biztosítottak a településen. Segesden korábban működött a Digitális Jóléti Program (DJP). Több számítógép is rendelkezésre áll a múzeum-könyvtár épületében, mely bárki által szabadon hozzáférhető és elérhető. A közművelődési szakember mindenki számára segítséget nyújt a digitális ismeretek bővítésében.

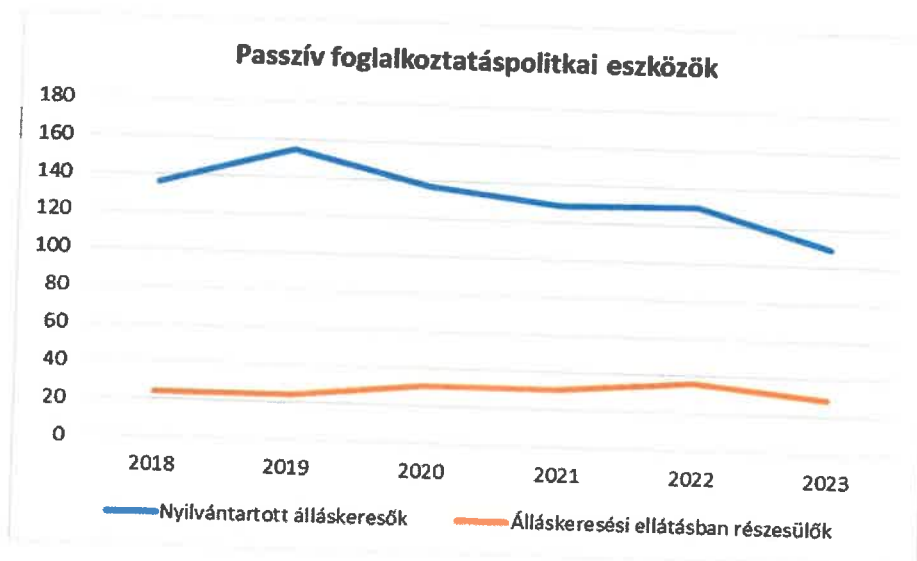
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások részletes szabályait, az igénybevétel és jogosultság feltételeit az 1993. évi III. törvény, valamint Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 4/2021. (I. 29.) önkormányzati rendelete rögzíti.

3.3.1. számú táblázat – Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – Álláskereső ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	136	9,00%	24	17,65%
2019	155	10,81%	24	15,48%
2020	137	10,04%	31	22,63%
2021	129	9,81%	31	24,03%
2022	130	9,69%	36	27,69%
2023	109	8,28%	29	26,61%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra.

Álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes járási hivattal együttműködik, és akit az illetékes járási hivatal álláskeresőként nyilvántart.

Az ügyfélnek a fent felsorolt összes feltételnek egyidejűleg kell megfelelnie. Ha az összes feltétel közül bármelyik nem teljesül, az ügyfél nem minősül álláskeresőnek.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,

- az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább háromszázhatvan nap jogosultsági idővel rendelkezzen. Jogosultsági időt munkaviszonnyal, illetve egyéni, illetőleg

társas vállalkozói tevékenység folytatásával lehet szerezni, feltéve ez utóbbi esetben, hogy az álláskereső vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.

Az álláskeresői ellátás fajtái: álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély és költségterítés.

Az ellátás megállapításának feltételei: álláskereső, munkát akar keresni, megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel rendelkezzen, amely lehet munkaviszony, vagy egyéni, vagy társas vállalkozói tevékenység feltéve ha járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. A jogosultsági idő tartamába nem számítható be az az időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresői járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült.

Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért – a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett – munkaerő-piaci járulékalapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani.

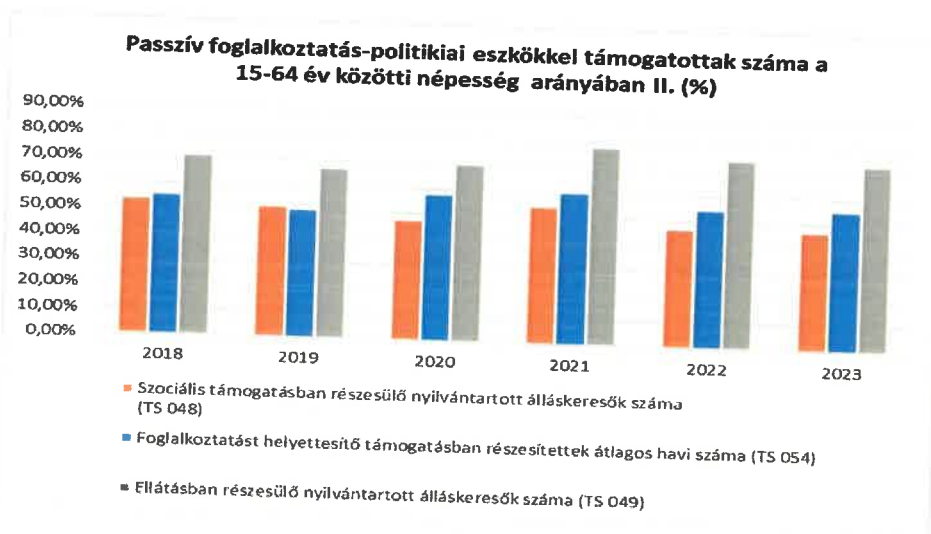
Ha az álláskereső a bejelentés előtti három évben folyamatosan, 8 órás munkaviszonyban volt vagy megszakítás nélkül vállalkozói tevékenységet folytatott, akkor 90 napig, 3 hónapig jogosult álláskeresői járadékra.

A táblázatból látható, hogy az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőök száma 2018-ról 2023-re 5 fővel növekedett, 2023-ban a nyilvántartott álláskeresőök 27 %-a részesült álláskeresői ellátásban.

3.3.2. számú táblázat – Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresőök száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőök száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	73	53,68%	75	55,28%	97	71,32%
2019	80	51,61%	79	50,67%	104	67,10%
2020	65	47,45%	80	58,11%	96	70,07%
2021	70	54,26%	77	60,05%	101	78,29%
2022	61	46,92%	71	54,62%	97	74,62%
2023	51	46,79%	60	55,43%	80	73,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

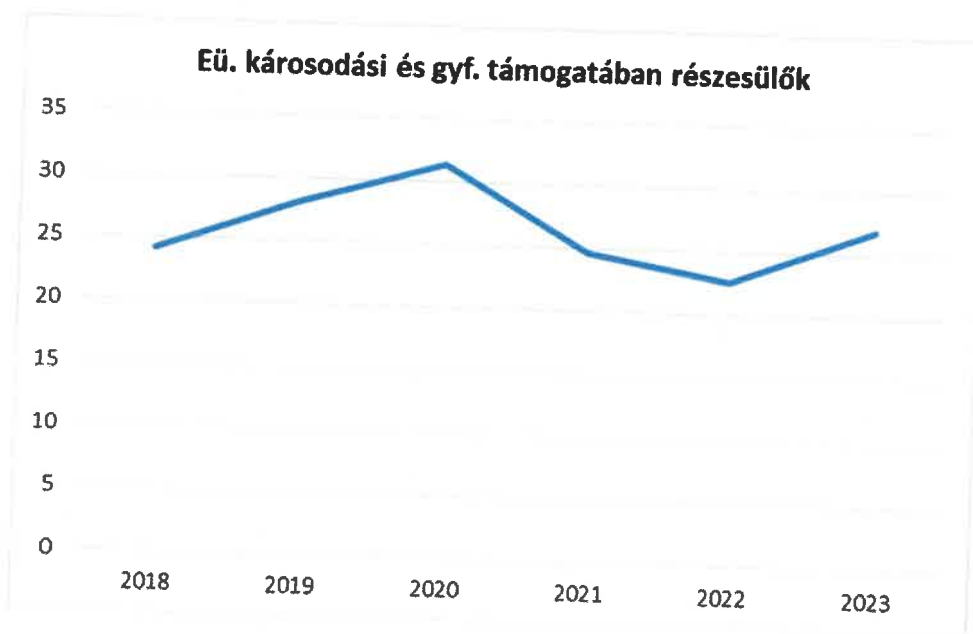
Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a járási hivatal állapítja meg. Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22.800 Ft/hó.

A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek szociális támogatásban, minden évben 50 % feletti arányt láthatunk. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült nyilvántartott álláskeresők aránya a vizsgált évek viszonylatában stagnált. Megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők magas aránya részesül valamilyen ellátásban. Ez a tény arra utal, hogy a nyilvántartott álláskeresők többsége nem kíván elhelyezkedni a munkaerő-piacon, számukra megfelel az önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatási program.

3.3.3. számú táblázat – Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	24
2019	28
2020	31
2021	25
2022	23
2023	27

Forrás: TeIR, KSH

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

a) egészségkárosodottnak minősül,

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, legmagasabb összege 2024. januárjától 79.840 Ft.

A táblázatból kiolvasható, hogy Segesden nagyon alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személy.

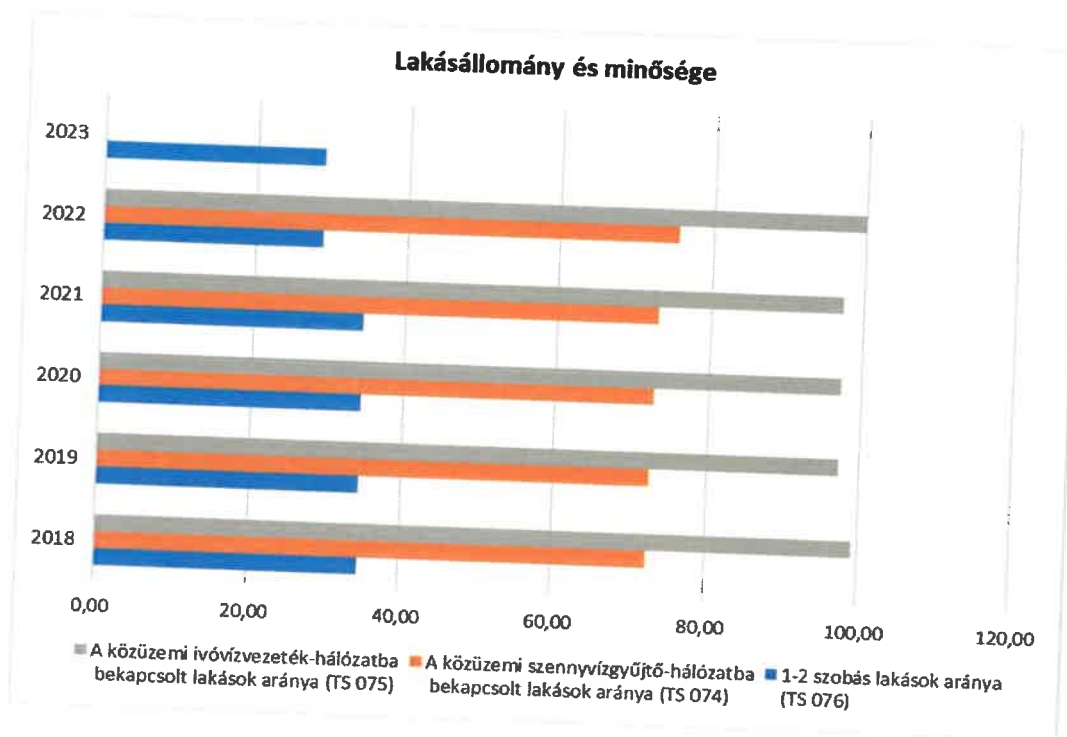
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	886	0	0,00	34,54	72,35	99,32
2019	890	4	4,49	34,38	72,58	97,42
2020	890	0	0,00	34,38	72,81	97,42
2021	890	0	0,00	34,38	73,03	97,42
2022	861	2	0,00	28,69	75,49	100,00
2023	861	0	0,00	28,69	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Segesd község összes lakásállománya 2018-ben 886 db, 2019-2021 közötti időszakban 890 db, 2022-ben és 2023-ban 861 db volt. Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 20 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várathat magára. A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében. Meg lehetne fontolni egy önkormányzati tulajdonban lévő non-profit szervezet létrehozását, mely a lakhatási körülmények javítását célozná meg elsődleges feladatként.

Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnék az állag megőrzését és fenntartását.

Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni.

A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg. Ebből következőleg pedig felmerül a kérdés: „Hogyan lehetne vonzó egy ilyen település?”

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat – Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	886	177	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	890	178	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	890	178	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	890	178	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	861	172	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	861	172	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzat tulajdonában egy olyan lakás van, amely bérlakásként funkcionál. Az önkormányzati bérlakás jelenleg is bérbe van adva.

b) szociális lakhatás

Segesden nem található szociális lakások. Ezek hiánya is intézkedést von maga után, mivel az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások magas száma, indokolná a szociális bérlakások szükségességét, meglétét.

Segesd Község Önkormányzata pályázati igényét jelezte a községben lévő eladó lakások megvásárlására vonatkozólag. Ez idáig azonban nem sikerült előbbre jutni ebben a kérdésben. Az eladó házak megvásárlása több szempontból is előnyös lenne.

Egyrészt nem rontanák az utcák képét, hisz gyakran elhagyatottak tűnő házak ezek, ahol pl. a kaszálás is ritkán valósul meg. Másrészt a megvásárolt lakásokba lehetne költöztetni olyan családokat, akik háza elégtelen lakhatási körülményeket biztosít.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A községben nem található egyéb lakás célra használt, nem lakás célú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat 2015. február 28. napjáig a jogszabályi feltételeknek megfelelő, normatív lakásfenntartási támogatást nyújtott az arra jogosult és rászoruló személyeknek.

A szociális törvény változása következtében 2015. március 1. napjától az önkormányzat, a szociális ellátásokról szóló rendeletének megfelelően települési lakhatási támogatás igénylését tette lehetővé. A normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésének indoka volt, hogy a rezsicsökkentés következtében csökkent a háztartások kiadása. Ugyanakkor, ezzel az indokkal nem vették figyelembe a vidéken élő háztartások tényleges helyzetét. Vidéken, a társadalom azon rétegének, akik lakásfenntartási támogatásban részesültek, szinte nincs olyan kiadása, amely a rezsicsökkentés révén csökkent volna. Nekik továbbra is szükségük van a pár ezer forint összegű havi bevételre.

3.4.3. számú táblázat – Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési lakhatási támogatásban részesítettek száma	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	151	11
2019	148	428
2020	135	588
2021	133	170
2022	125	127
2023	90	331

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai jól mutatják, hogy a vizsgált években stagnált a települési lakhatási támogatásban részesülők száma. Ez a szám lényegében nem személyeket, hanem háztartásokat mutat.

Tehát amennyiben az előző táblázatban meghatározott lakásállomány számát vesszük alapul, akkor megállapítható, hogy a településen a háztartások 15-20 %-a jogosult települési lakhatási támogatásra. Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk. A lakosság többségének tehát szüksége van az önkormányzati támogatásra.

Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat.

Fontos beszélnünk a szociálpolitikai támogatásról (szocpol), illetve lakásépítési támogatásról, mint mára már megváltozott, megszigorított feltételekkel igénybe vehető ellátásról. A megszüntetésre került korábbi rendszer, számos visszaélési lehetőségre adott alapot.

Vegyünk egy példát erre vonatkozólag: Volt mindig egy vállalkozó, aki szervezte az egészet. Megkaparintott valami olcsó telket, beszervezett egy nagyobb családot, és indult is az „üzlet”.

A telekre villámgyorsan felépült kisméretű téglából a ház, megkapták a sokmilliós szocpolt, amit (jó esetben) elfeleztek. A következő héten már csak egy üres betonplacc árválkodott a ház helyén, a család és a vállalkozó is felszívódott.

Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete 2015. március 1. napjával lépett hatályba. A képviselő-testület igyekezett a valós társadalmi viszonyokat figyelembe vett rendeletet alkotni, amikor is a korábbi törvényi jogosultsági feltételeket figyelembe véve biztosította továbbra is a lakásfenntartási támogatást, települési lakhatási támogatás formájában.

f) eladósodottság

Segesd Község Önkormányzatának nincs adósságkezelési szolgáltatás nyújtására vonatkozó szabályzata. A lakhatással összefüggő eladósodottság esetén az önkormányzat korábban – a feltételek fennállása esetén – szociális kölcsön nyújtásával tudott esetlegesen segítséget nyújtania személyeknek, családoknak. A községben sokan nem tudták fizetni a villanyáramot, így az kikötésre került. Ezen családok esetében a feltöltő kártyás használatot szorgalmazta az önkormányzat is. Az ügyek intézésében, mind a családsegítő szolgálat, mind pedig az önkormányzat a lakosság szolgálatában áll.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Segesd községhez Lászlómajor, Felsőbogátpuszta és Bertalanpuszta tartozik, mint külterület. Lászlómajorban 56 db ház található, ebből 50 db a ténylegesen lakott ingatlan. Felsőbogátpusztán egy család él, akik mezőgazdasági vállalkozást működtetnek. A családi házak elbontásra kerültek. A Bertalanpusztán lévő 17 db házból, 2 rom, 7 db a ténylegesen lakott épület. Bertalanpuszta lakossága csökken a legnagyobb mértékben, aki tehette már beköltözött Segesdre. Jellemzően roma családok maradtak a külterületen. Mindhárom külterületen elmondható, hogy az ingatlanok közműszolgáltatásokkal (villany, víz) ellátottak, a közszolgáltatás ezen területeken mindenki számára egyformán elérhető. Meg kell azonban jegyezni, hogy főleg a Bertalanpusztán lévő lakások nagyon nagymértékben lepusztultak, a már üresen álló házakat az ott élők tovább bontják, a házakban lévő faanyagot tüzelőként használják fel, a vasanyagot pedig értékesítik. A közlekedést tekintve mindhárom külterületre reggel és este megy a Kapos Volán Zrt. buszjárata, de Bertalanpusztáról, valamint Felsőbogátpusztáról az óvodás és iskolás gyermekek intézményekbe történő eljutása a község tanyagondnoki buszával megoldott.

Az önkormányzat igyekszik a külterületeken élő lakosság részére minden érdemi segítséget megadni, akár a közlekedés, akár az ügyek intézése területén. Minden hét keddi napján a tanyagondnok bevásárol a külterületen élő és mozgásukban korlátozott időseknek, és kiváltja a gyógyszereiket is. Ha igény van rá orvoshoz viszi őket, vagy segít a házkörüli teendők ellátásában.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Programiroda 2011-ben végzett kutatása szerint a hazai népesség mintegy három százaléka, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

Segesd belterületén szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

A Segesd községhez külterületként kapcsolódó Bertalanpuszta esetében ez az arány 64 %. Bertalanpusztán az aktív korú lakosok száma 14 fő, és a legfeljebb nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma pedig 9 fő. Tehát Bertalanpuszta szegregátumnak minősül.

Bertalanpuszta, Segesdtől 5 kilométerre keleti irányban, Kutas község felé vezető út mellett helyezkedik el. A főútról egy 1 kilométeres betonos út vezet be Bertalanpusztára, melyet az önkormányzat 2016-ban felújított, azonban az évek alatt az út állapota jelentős mértékben leromlott.

Bertalanpusztán eredetileg 37 db ingatlan volt, melyből jelenleg 7 db a lakott lakás, 1 db hétvégi ház és 1 db vadászok által alkalmanként használt ház található.

Üresen álló ház 7 db van, romos, illetve lakhatatlan ház 2 db, üres telek 12 db. Továbbá több olyan ingatlan van, ahol csak néhány betondarab jelzi, hogy ott valamikor ház állt. Bertalanpusztán 10 db önkormányzati tulajdonú ingatlan található. A 7 család által lakott ingatlanok állapota kielégítőnek tekinthető.

Bertalanpusztára a víz és a villany be van vezetve, de az elszegényedés következtében a lakott házak 20 %-ánál lekötötték az áramot, illetve a vízhasználatot is szűkítették. A legtöbb család az áramellátás feltöltőkártyás megoldását alkalmazza.

A külterületen élő lakosság kb. 75 %-a szívesebben élne Segesd belterületén. Elmondásuk szerint minden távol van tőlük, a kereskedelmi és vendéglátóhelyek, az orvosi rendelő, az oktatási és nevelési intézmények, és az önkormányzat is. Szerintük a faluba költözéssel a pusztán élő fiataloknak is nagyobb esélye lenne a munkaerő-piacon való elhelyezkedésre.

A bertalanpusztai lakosság részére a közszolgáltatások Segesden érhetők el. A lakosság nagy része kerékpárral teszi meg a faluba vezető 5 kilométeres utat. Többen panaszkodtak arra, hogy ha mentőt vagy ügyeletet hívnak, legalább 1,5 – 2 órát kell várni a megérkezéséig.

Bertalanpusztáról 1 kilométerre a bekötőút mellett helyezkedik el Felsőbogátpuszta, ahol jó pár évvel ezelőtt állami gazdaság működött. Ez nemcsak munkahelyet biztosított az embereknek, de kereskedelmi és vendéglátóhely, valamint az orvosi rendelés is elérhető volt ott. Mára azonban minden megszűnt, már lakóházak sincsenek a területen.

A Bertalanpusztán élők számára – naponta két alkalommal – reggel és délután a Kapos Volán Zrt. járata biztosítja a faluba való beutazást, illetve a Nagyatádra járó iskolás diákok számára az iskolába érést és hazajutást.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Bertalanpusztán 2016. december 31-én 41 fő élt, ez a 2018. december 31.-i állapot szerint is 41 fő volt, 2020. december 31. napján 32 fő, 2024. október 31. napján szintén 32 fő.

A pusztán élők számában – az elmúlt öt évben – nagy változás nem következett be, két család – öt-öt fős – költözött el innen más településre, egy idős személy elhunyt, illetve néhány gyermek is született. Azonban, ha a változás volumenét vizsgáljuk, akkor egyértelműen csökkenés mutatható ki a szegregátumban élők számának változása kapcsán.

A lakosság nemek szerinti összetételét tekintve kiegyenlítettségről beszélhetünk, mivel 16 fő nő és 16 fő férfi él a külterületen. A romák becsült aránya 100 %.

A kor szerinti összetételt vizsgálva, jelenleg, az összlakosságon belül 15 %-ot tesz ki a 0-6 éves korosztály, 25 %-ot a 7-14 éves korosztály, 22 %-ot a 15-30 évesek, 16 %-ot a 31-45 évesek, 19 %-ot a 46-64 évesek és végül 3 %-ot a 65 év feletti.

A 0-14 évesek körében 8 fő a segesdi általános iskola tanulója (ebből 1 fő magántanuló), 2 fő az óvodai nevelésben vesz részt, 3 fő pedig három év alatti gyermek.

Bertalanpusztán az aktív korú lakosok száma 14 fő, közülük 9 fő nyolc általánosnál alacsonyabb, 4 fő nyolc általános iskolai, és 1 fő 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik.

Sajnos jellemző, hogy a fiatalok az általános iskola elvégzését követően elkezdi az ipari iskolát, de többnyire nem fejezik be.

Az egyik családban három olyan személy is van – 17-20 évesek – akik a gyermeknevelést választották az iskola helyett. Mindegyikük szakiskolába járt, de otthagyták és jelenleg a gyermekeiket nevelik.

Az aktív korú lakosságon belül 7 fő nem rendelkezik munkahellyel, ők általában segélyezettek és alkalmi munkából tartják fenn magukat, illetve az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt.

Az aktív korú lakosságból jelenleg 7 főnek van rendszeres munkajövedelme. A 7 főből 1 fő külföldön dolgozik.

Az inaktívak körébe 5 fő tartozik, közülük 1 fő nyugdíjas, 1 fő rokkantnyugdíjas, 1 fő előnyugdíjban részesül és 2 fő a 0-3 éves gyermekeikkel otthon lévő édesanyák.

Az eltartottak körében ki kell emelnünk 3 főt, akik teljesen ellátatlanok, ők egyébként életerős 18 és 28 év közötti személyek. A „munkaügyi hivatalba” időnként elmennek ugyan, de nem igénylik meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, mert – elmondásuk szerint – nem akarják, hogy behívják őket dolgozni közmunkásnak. Azonban így a havi 22.800 Ft-os támogatástól is elesnek. A segélyezettek száma 4 fő, nekik a közfoglalkoztatásban való részvételre van esélyük.

Összességében tehát elmondható, hogy a Bertalanpusztán élőket a nagyarányú munkanélküliség és a nagyfokú iskolázatlanság jellemzi. A munkaerő-piacra való belépés nagyon nehéz, még a község belterületén élő munkanélküliek számára is. Azonban riasztó, hogy életerős fiatalok otthon „henyélnek” és úgy tűnik, hogy elégedettek az életükkel. Fontos lenne megértetni velük, hogy ez nem járható út, hogy szükség van a változtatásra.

A szegregátum jellegzetessége, hogy a hátrányok koncentrálnak benne, és az elkülönülés megnehezíti a kitörést a reménytelen helyzetből. Ugyanakkor a dózer sem old meg semmit: a rossz hírű telep eltűnik ugyan, de a lakók új helyet keresnek, és újra tömörülni kezdenek. A bontás csak ott tűnik jó megoldásnak, ahol a telep teljesen alkalmatlan a felújításra.

A többi esetben maradnak a lassan ható eszközök: oktatás, családsegítő munka, a közbiztonság javítása, az épületek tatarozása, kártyás villanyórák felszerelése, közösségi terek létrehozása.

Fontos, hogy a szegregált területen élők ne érezzék magukat kirekesztettnek. Ezért rövid távú célkitűzés lehet, hogy a helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Hosszú távon azonban a jövőben a községben kialakításra kerülő szociális bérlakások jelentenének megoldást, a Segesdre beköltözni vágyó családoknak.

További megoldás lehet a sok szabadidő hasznos eltöltésére az önellátás ösztönzése. A Bertalanpusztán élő családok alig 20 %-a műveli meg a kertjét és állatokat is csak egy család tart. Pedig a növényekkel és állatokkal való foglalkozás, a napi rutin kialakulása esetleg pozitív irányba mozdítaná el ezen személyek gondolkodását.

A gyermekek pedig látnák, hogy a szülők dolgoznak, és így nem választanák ugyanazt a kényelmes életmódot. A földterület adott a pusztán élők számára, az eszközök beszerzésében pedig az önkormányzat nyújtana segítséget. Ha csak egy-két család kezdené el a kertek művelését, már az is nagy eredmény lenne. Megoldás lehetne egy olyan növény nagy területen történő termesztése is (pl. olajtök), aminek van piaca.

Fontos kiemelni továbbá a családgondozó és a védőnő szerepét abban, hogy felvilágosítsa a fiatal lányokat, nem a gyermekek szülése jelenti a kiutat az elszigeteltségből. Előbb szakmát kell szerezniük, munkahelyet kell keresni, és csak ezt követően vállaljanak gyermeket, akkor, amikor tisztességesen fel is tudják őket nevelni.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Segesd belterületén szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Segesden több utcában is jellemző, hogy a roma lakosság nagyobb számban fordul elő, de jelenlétük nem kizárólagos. Az általuk lakott lakásokra jellemző a teljes felújításra szorultság, sok esetben a túlzásfoltosság. Már korábban is részleteztük ezen lakások felújítására vonatkozó intézkedési terv készítését.

A lakások teljes mértékű „lelakása”, rendezetlensége súlyos problémákat vetít előtérbe. Nevezetesen, hogy a jövőben a nem roma lakosság elhagyja ezeket az utcákat és akkor már szegregátumok fognak kialakulni a községben. Az ingatlanok komfortosabbá tétele, felújítása egy másik lényeges célcsoport, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentéséhez is vezetne. A roma nemzetiségi önkormányzat szerepét mindenképpen ki kell emelni a lakásprobléma megoldásában.

A korábban már tárgyalt odavándorlások magas száma is, a szegregátumok kialakulását helyezik előtérbe. Ugyanis a községben élő roma lakosság más településekről érkező rokonai, előszeretettel költöznek ugyanabba az utcába, és nem ritkán ugyanabba a lakásba.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

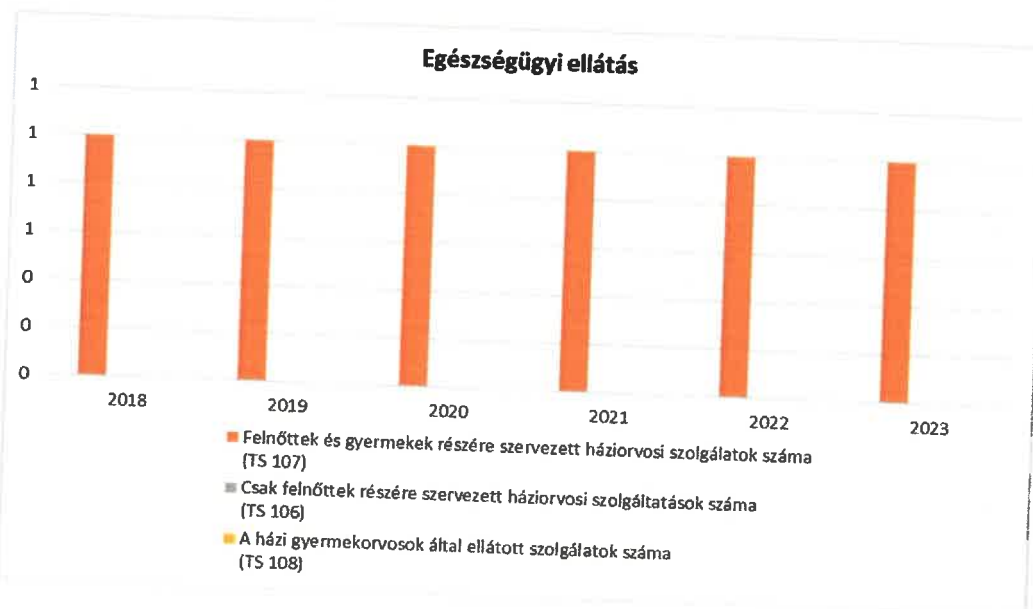
Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	138	15,62
2019	1	0	0	1	138	7,42
2020	1	0	0	1	126	6,50
2021	1	0	0	1	121	4,39
2022	1	0	0	1	130	4,11
2023	1	0	0	1	127	4,01

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Segesden a lakosság ellátását 2016. április 30. napjáig két felnőtt háziorvosi szolgálat biztosította, majd a képviselő-testület döntött a két körzet 2016. május 1. napjától történő összevonásáról. Külön házi gyermekorvos nincs a településen, a gyermekeket is a felnőtt háziorvosi szolgálat látja el.

A hétközi és hétvégi központi ügyelet ellátását a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás látja el Nagyatádon, és a térség 17 településén (köztük Segesden is).

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások körébe tartozik a közgyógyellátás, valamint az ápolási díj.

A közgyógyellátás egy természetben nyújtott szociális ellátás, a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkenése érdekében biztosított hozzájárulás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Segesden a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező száma magas a lakosság számához képest, ez a községben működő szociális otthon idős betegeinek magas számára vezethető vissza. Az igazolvánnyal rendelkezők száma 2018-2023 között csökkent.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2012. január 1-jével módosította a közgyógyellátásra vonatkozó szabályokat, e szerint közgyógyellátásra jogosult az, aki rokkantásai ellátásban részesül.

Azok a személyek, akik az öregségi nyugdíjkorhatárt 2011. december 31-ig betöltötték és korábban rokkantsági nyugellátást kaptak, a továbbiakban öregségi nyugdíjként kapják ellátásukat, tehát az alanyi jogú közgyógyellátásra való jogosultságot megalapozó rokkantsági ellátás kategóriának nem felelnek meg, így ezen személyek kikerültek az alanyi közgyógyellátottak köréből.

Az ápolási díj esetében alanyi jogon járó és méltányos ápolási díjról beszélhetünk. Segesd Község Önkormányzata a költségtakarékosság, illetve a visszaélések háttérbe szorítása érdekében 2013. évben megszüntette a méltányossági alapon járó ápolási díj igénylésének lehetőségét.

Ez a lépés azonban semmilyen módon nem hátrányos a lakosságra nézve, mivel ahol ténylegesen indokolt az ápolási díj igénybe vétele, ott alanyi jogon megtörténik a megállapítás.

Fontos kiemelni, hogy a méltányos ápolási díj nem a kívánt célt segítette elő, azaz a tényleges ápolást, hanem az adott személy a feketemunka leplezésére használta fel ezt az ellátási formát. Főleg ez indokolta a községben a megszüntetését.

Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott 2015. március 1. napjától hatályos szociális ellátásokról szóló rendelete, lehetőséget biztosít települési ápolási díj megállapítására.

A támogatás igénybevételéhez szükséges feltételrendszert a képviselő-testület úgy próbálta rögzíteni, hogy a ténylegesen ápolást végző személy részesülhessen támogatásban. Települési ápolási díj ez idáig egy esetben került megállapításra.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkor szűrések kötelezőek, ezen vizsgálatokat a védőnő és/vagy a házi orvos végzi. A családok tőlük értesülnek a megjelenés szükségességéről és időpontjáról. Amennyiben valamely gyermeket a szülő nem visz el kötelező szűrésre, a védőnő értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem jellemző a községben, hogy a szülők ilyen szempontból elhanyagolják gyermekeiket, de ehhez hozzájárul a védőnők lelkiismeretes munkája, akik, ha kell, több alkalommal is figyelmeztetik a családlátogatások alkalmával a szülőket, a megjelenési kötelezettségükről.

A felnőtt lakosság önkéntes alapon vehet részt szűrővizsgálatokon, az ő esetükben nincs megjelenési kötelezettség. Jó pár évvel ezelőtt rendszeres volt a településen pl. a tüdőszűrés, a szűrőbusz évente lehetőséget biztosított erre. Sajnos mára ez a tevékenység is megszűnt, valószínűsíthetően pénzühiány következtében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a nagyatádi kórházban, illetve a pszichiátriai rehabilitációt biztosító részlegében, valamint a Gyógyfürdőben (mozgásszervi) vehet igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A Gyógyfürdőben, valamint a kórházi részlegben az akadálymentesítés teljes körűen biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az iskolai és óvodai közétkeztetés minden gyermek számára helyben biztosított. Az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve állítják össze a menüt.

Mivel a szociális étkezés keretében igénybe vehető ebédet is az általános iskola konyháján készítik, a felnőtt lakosság is megfelelő minőségű ételhez jut. Pár évvel ezelőtt a START közmunka program keretében a közfoglalkoztatottak által megtermelt zöldséget használták fel a konyhán, az alapanyagok beszerzését mindig alapos vizsgálat előzte meg. Ha a korábban már leírt és részletezett önellátás beindulna a községben, akár rendszeres is lehetnek az intézmények konyháinak zöldséggel való ellátása.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A testmozgás, a sport a sikerélményhez jutásnak, a pozitív identitás kialakulásának is fontos terepe. Ahogy a legtöbb nemzet és etnikai csoport teszi, a romák is beépíthetik etnikai identitásukba a sportsikereket. Fontos lenne a hátrányos és halmozottan helyzetű gyermekek bevonása a rendszeres sporttevékenységekbe. Nagyon jó kezdeményezés a Bozsik-program, melyet az általános iskolába járó gyermekek számára szerveznek, a labdarúgáshoz kapcsolódó utánpótlás-nevelés érdekében.

A sport alkalmas lehet a mozgásigény kielégítése mellett a feszültségek levezetésére, a gyermekek egymás közötti kapcsolatainak erősítésére, az egészségesebb, egészség tudatosabb gyermekkor megteremtésére, mely felnőtt korra nézve is hosszú távú hatással és eredményekkel járhat.

A községben a sporttal összefüggésben két egyesület működik, a Segesdi Sportegyesület, valamint a Segesdi Diáksport Egyesület. Az utóbbi keretében a segesdi tollaslabdások országos ismertségre tettek szert.

Az általános iskola tornatermében lehetőség van ugráló kötelezni, futballozni, kézilabdázni, kosárlabdázni is. Ezek a sportok bárki számára hozzáférhetőek, a tornaterem előre egyeztetett időpontban rendelkezésre áll. Több fiatalnak lenne igénye a községben egy olyan konditeremre, ahol a gépek sokfélesége megtalálható, és amely nyitva tartás szerint látogatható is.

Néhány fiatal önerőből rendezett be magának konditermet, ennek szervezett formában (egyesület) való működése, elnyert pályázati pénzekből a felszerelés bővítése lehetőséget adna arra, hogy mindenki számára elérhető legyen.

Segesden a művelődési házban és a könyvtárban egy közművelődési szakember dolgozik. Az ő aktivitásának köszönhetően újra vannak sportesemények a községben, mely programoknak nemcsak az egészségre nevelés szempontjából van jelentősége, hanem a közösségformáló szerepük is meghatározó.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- idősek nappali ellátása
- falugondnoki-, tanyagondnoki szolgáltatás
- támogató szolgáltatás
- közösségi ellátás.

Segesden ezek a szolgáltatások elérhetőek, szervezésüket a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége végzi. Az igénybevételük feltételeit jogszabályok rögzítik.

g) drogprevenációs szolgáltatások

Segesd településen nem elérhető drogprevenációs szolgáltatás. A hatékony megelőzés szükségessége évek óta ismert. A családok, iskolai dolgozók, tanárok és közösségi vezetők felismerik, hogy a drogmegelőzési módszerek legtöbbször kudarcot vallott.

Jelenleg egyre több és több fiatal használ drogokat, bár milliárdokat költünk arra, hogy csökkentsük a kábítószeres használatát.

Az általános iskola szervezésében az egészségnap keretében volt 2019-ben drogprevenációs előadás. A jövőben szükséges lenne az általános iskolában rendszeresen drogprevenációs szolgáltatásra.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A program készítése során folytatott adatgyűjtésnél nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A program készítése során folytatott adatgyűjtés során nem talákoztunk a pozitív diszkrimináció megnyilvánulásával.

3.6.2. számú táblázat – Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	100
2023	105

A vizsgált években nem működött Népkonyha a településen. Az önkormányzat 2022. január 1. napjától, napi 100 adag melegétellel csatlakozott a Népkonyhához.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az Árpád-házi Szent Margit Múzeumi Kiállítóhely és Községi Könyvtár hétfőn és szerdán 8 órától 12 óráig, pénteken 15.00 órától 19.00 óráig várja az olvasni, internetezni vágyókat. A múzeumi részben a Dr. Magyar Kálmán által vezetett régészeti kutatások eredményeként feltárt leletek láthatóak, illetve a szakemberek egy kovács- és fazekasműhely rekonstrukcióját is elkészítették.

A könyvtár regisztrált használóinak száma 2023-ban 15 fő volt, ebből 1 fő 14 éven aluli. Az internetet is bárki térítésmentesen használhatja, ez 2023-ban 1 alkalom volt. A 4.315 db-os könyvvállományból 2023. évben 133 db könyvet kölcsönöztek ki.

A múzeumi részt évente kb. 400 fő látogatja.

A múzeumban szervezett programok és rendezvények nagyon népszerűek, bár az utóbbi években a látogatók száma csökkent. Korábban megszervezésre került a múzeumok éjszakája, nyári tábor, magyar népmese napja, angyalka-kiállítás, Lengyel Mária segesdi festőművész kiállítása.

A korábbi években megszervezésre került továbbá a Szent Iván éji tábortűz, a Somogyi Reneszánsz konferencia, az Épített Örökség napja, valamint a „Te Szedd” szemétszedési akció program.

A művelődési ház kedden 12.00 órától 16.00 óráig, szerdai napokon 15.00 órától 19.00 óráig, szombati napokon 8.00 órától 12.00 óráig várja az érdeklődőket.

Állandó program a hetente megszervezésre kerülő asztalitenisz, melyen alkalmanként 10-15 fő vesz részt. A művelődési házban kerül megszervezésre többek között a tökfaragó verseny, az egyes ünnepekhez kapcsolódó játszóházak, a „Mindenki karácsonya”, és a farsangi multság is.

Külső helyszínen megtartott rendezvények között említhető az „Úgy fut, mint a nyúl” futóverseny, vagy pl. a nyári kispályás foci.

A szociális szolgáltató központ gyönyörű és modern épülete, a község művelődési háza épületéhez kapcsolódva készült el, a pályázati terveknek megfelelően.

Az összképet azonban rontja a művelődési ház felújításra szoruló látványa. Az önkormányzat megfelelő pályázatra vár, melynek sikere esetén a művelődési ház felújítása megvalósulhatna.

Összességében elmondható, hogy a közművelődési szakember foglalkoztatásával, sokkal több program van a községben, melynek közösségformáló szerepe van. Emellett a hátrányos helyzetű emberek leszakadásának csökkenéséhez is hozzájárul.

Az általános iskola tornaterme nemzeti ünnepi műsoroknak, valamint sportrendezvények megszervezésének ad otthont.

A Segesden működő civil szervezetek időről-időre próbálkoznak programok szervezésével.

Működő civil szervezetek Segesden:

- Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület
- Civitas Egyesület
- Segesdi Sportegyesület
- Segesdi Diáksport Egyesület
- Tűzoltó és Polgárőr Egyesület Segesd
- Segősdí Hagyományörző és Íjász Egyesület
- Segesdi Szent László Bor- és Pálinka Barát Egyesület
- Segesdi Szakműhely Hagyományörző Egyesület
- Segesdi Roma Kulturális és Hagyományörző Egyesület
- Segesd Szeretlek Baráti Egyesület
- Alapítvány Segesdért.

Az emberek hozzáállása megváltozott a községben. Régebben jobb kedvűek voltak, többen részt vettek a programokon. Ezeknek a programoknak közösségépítő szerepe is van, ahol roma és nem roma lakosság egyaránt részt vesz, és jól érzi magát. Mára az emberek többsége bezárkózott, felőrlődnek a mindennapos problémákban, gondokban. Az alacsony jövedelmek is korlátot szabnak a programokon való részvételnek.

Az önkormányzat rendszeresen támogatja a Segesden működő egyesületeket.

3.7.1. számú táblázat – Intézményi ellátottság 2021

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	385	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Segesd településen az általános iskola épületéhez tornaterem is tartozik, illetve az önkormányzat tulajdonában sportpálya, és műfüves pálya is van. A település rendelkezik könyvtárral és művelődési házzal is.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Segesden nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető. Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság. Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakoszközök alkalmazásával járnak. Magyarországon a válság hatásai erőteljesek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terheltlen jelennek meg. A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életésély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakoszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életéselyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakoszközökkel történő konfliktuskezelés valószínűsége.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka. Ennek keretében az önkormányzat az iskolával megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősök segítésében. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka. Az elmúlt években több alkalommal került megszervezésre a családsegítő szolgálat által a „Segesdi filléres” elnevezésű program. Lényege, hogy bárki kipakolhatta megunt ruháit, a vásárlók pedig pár száz forintért megvásárolhatták. A program sikeresnek volt mondható, és általában családi pótlék fizetését követően kerül megszervezésre. A roma, valamint a mélyszegénységben élő lakosság nagy létszámban vett részt ezeken, mint vásárló és valóban pár száz forintért felöltöztethették az egész családot. Ennek újraszervezése a jövőben megfontolandó.

Nem egyszer fordult már elő a községben, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult. Évente megrendezésre kerül az óvoda által szervezett jótékonyági bál, amelynek bevételét az óvodai eszközök fejlesztésére használják fel. Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A településen kizárólag a roma nemzetiségi önkormányzat szervez a roma kultúrához kapcsolódó programokat. Segesden a romákon kívül más nemzetiség nincs.

e) helyi lakossági önszerveződések

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések. A bejegyzett egyesületek aktívan működnek a településen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a helyi roma lakosság érdekeit képviseli. Ennek fontos megnyilvánulási formája a közfoglalkoztatásban részt vevők személyére vonatkozó javaslattétel. Részt vesz a foglalkoztatottak kiválasztásán túl, a munkafolyamatok megszervezésében és lebonyolításában is. A jövőben is fontos szerepet fog kapni a roma nemzetiségi önkormányzat, mivel a romák száma nő a községben és lényeges, hogy a lakosság ezen rétege bizalommal tudjon fordulni valakihez. A nemzetiségi önkormányzat, mint egy összekötő kapocs jelenik meg a cigányság és a települési önkormányzat között.

A nemzetiségi önkormányzat figyelemmel kíséri a községben élő, valamint a községbe települő roma családokat. Gyakran figyelmezteti a települési önkormányzat munkatársát, illetve a gyermekjóléti szolgálatot az általa ismert, vagy tudomására jutott gyermekeket érintő problémákról.

A jelenlegi nemzetiségi önkormányzat 2024-ben már kilencedik alkalommal szervezte meg a „Hagyományörző nyári tábor” elnevezésű programot, ahol roma és nem roma gyermekek részére szerveznek sokszínű programokat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.	Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.
A nyilvántartott álláskeresők körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.
A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.	Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.
A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.
Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósággal.
Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen.	Szaktanácsadók bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.
A településen nincsenek szociális bérlakások.	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázati igényként a községben eladásra váró üres lakások önkormányzat általi megvásárlásának megjelölése.
Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.	Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.	Érintett partnerek (pl. nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat) bevonásával adatgyűjtés a településen. A rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.
A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége.	Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Tovább a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.
A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosíthatatlansága, tanulatlansága.	A védőnő és a családgondozó fokozott szerepvállalása a felvilágosítás területén (pl. védekezés szükségessége, szakma megszerzése, munkahelykeresés).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el, hogy a gyerekeket születésüktől kezdve jogok illetik meg, speciális védelemre szorulnak, jogaik érvényesítéséhez támogatásra van szükségük.

A gyermeki jogok Magyarországi rendszere egy kiteljesedően lévő rendszer. A gyermeklétszám csökkenés miatt az elmúlt 10 évben számszerűen csökkent a veszélyeztetett gyermekek száma, az arányokat tekintve azonban növekedés figyelhető meg. Ezer gyermekből átlagosan 108 számít veszélyeztetettnek, vagyis a kiskorúak több mint 10 százaléka, összesen 198 ezer gyermek. A veszélyeztetett gyermekek 20 százalékát vették védelembe.

Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút nem emelik ki a családból, de családgondozót jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, és segíteni próbál a veszélyeztető probléma megoldásában. Országosan ezer gyermekből 12-öt kell védelembe venni. 2020-ban a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma 500 esettel nőtt a megelőző évhez képest, több mint 6300-ra.

Veszélyeztetettség ugyanakkor nemcsak bántalmazás miatt alakulhat ki, hanem pl. a szülő egészségi állapota, anyagi körülményei, életvitele miatt.

Az elhanyagolás is jellemző veszélyforrás, amikor a gyermek egészségét vagy oktatását elhanyagolják, rosszul táplálják és öltöztetik, magára hagyják vagy elhagyják.

Van egy kisfiú, aki még be sem töltötte a harmadik életévét, amikor mentőhelikopterrel kórházba kell szállítani, mert állítólag elesett otthon. Bár az orvos feljelentést tesz, a nyomozást megszüntetik. Két évvel később a kórház újra jelez, mert ezúttal égési sérülésekkel kerül be hozzájuk a gyerek. Egy hónappal később már az óvoda is jelzi, hogy mindkét tenyerén és farpofáján körkörös alakú égési sérülések vannak. Ekkor jut arra a következtetésre a gyermekjóléti központ, hogy „*vélhetőleg gyermekbántalmazás gyanúja merült fel*”, ezért eljárás indítását kéri. Több mint két év telt el az első jelzés óta, több mint két évig maradt bántalmazó családja körében a kisfiú.

A községben a gyermekek helyzetének általános jellemzői esetén, vissza kell utalnunk a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2018-2023) a halálozások száma meghaladta az élve születések számát, annak ellenére, hogy az élve születések száma évről-évre növekvő, illetve stagnáló tendenciát mutat.

Segesd község állandó népessége 2023. december 31-i adatok szerint 2.365 fő, ebből a 0-18 éves gyermekek száma 392 fő, arányuk 17 %.

Segesden 2024. január 1-én a gyermekek létszáma az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek: 82 fő

4-6 évesek: 53 fő

7-14 évesek: 172 fő

15-18 évesek: 85 fő

A 0-18 éves korosztály összesen: 392 fő.

A demográfiai trendek a gyermekek és fiatalok arányának stabil csökkenését mutatják. A gyermekek, fiatalok számára lehetőségeket kell adni hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

4.1. számú táblázat – Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 187	1 200	2387	49,73%	50,27%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			54	2,26%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	158	154	312	6,62%	6,45%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	40	63	0,96%	1,68%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az állandó népesség 18 %-a tartozik a 0-17 éves korcsoportba. A 0-14 éves korcsoporton belül a férfiak magasabb számban jelennek meg, mint a nők. A 15-17 éves korcsoportban a nők magasabb arányban jelennek meg az állandó népességen belül. Az állandó népesség közel 2,2 %-át teszik ki a 0-2 éves korcsoportba tartozó gyermekek.

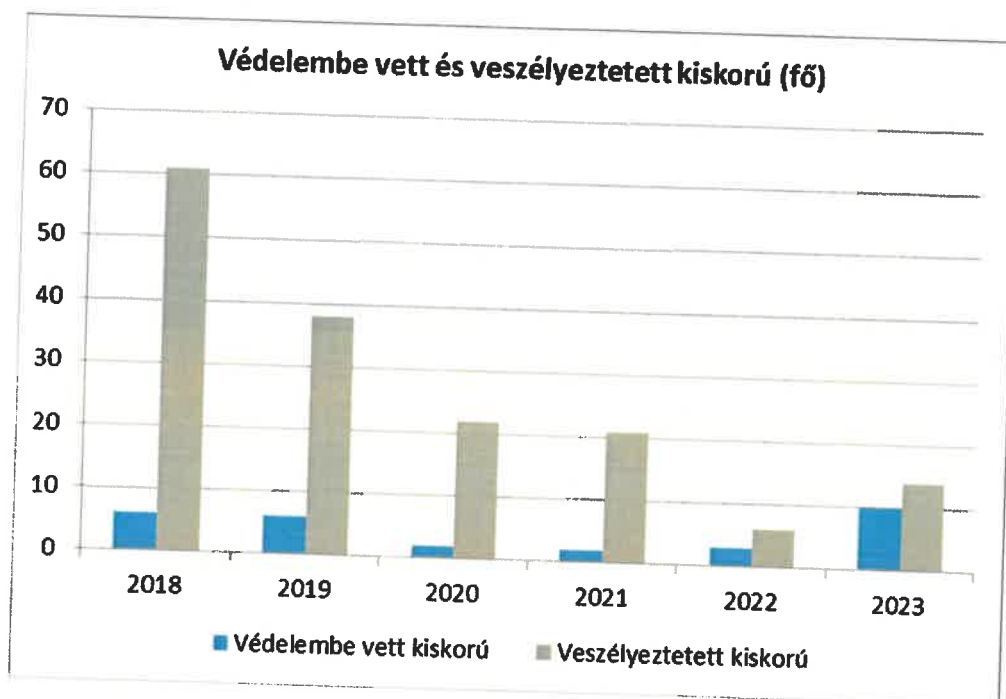
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	6	61
2019	6	38
2020	2	22
2021	2	21
2022	3	6
2023	10	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenő tendenciát mutat. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma is csökkenést mutat. 2016-ról 2020-ra nagymértékben lecsökkent a védelembe vett gyermekek száma, melynek egyik oka lehet, hogy a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat megfelelően működik a településen. Megállapítható, hogy a 18 év alattiak körében 2023-ban 3,6 %-ot tett ki a veszélyeztetett gyermekek száma.

A védelembe vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelembe vételre kerül sor.

Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség.

A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhékba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti. Gyakori oka a védelembe vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is.

Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében. Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől.

Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelembe vétel is szerepel a jellemző védelembe vételi okok között.

A veszélyeztetett kiskorúak számának csökkenése a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat lelkiismeretes munkájára vezethető vissza. A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire. Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is.

Sajnos gyakran, egy foganatosított ideiglenes hatályú elhelyezés ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.

Segesden 2011-ben került sor utoljára három gyermek (testvérek) ideiglenes hatályú elhelyezésére. A három kiskorú gyermek olyan mértékű veszélyeztetettségnek (éhezés, ellátatlanság, elhanyagoltság) volt kitéve, hogy az intézkedés megtételét nem lehetett halogatni. Ők kezdetben együtt voltak nevelőszülőknél, majd örökbe fogadták a gyermekeket.

Szomorú, de vannak olyan esetek, amikor a gyermek(ek) nem a szülőnél van a legjobb helyen. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fájni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon.

A védelemben vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor.

A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással.

Segesden a hátrányos helyzetű gyermekek száma 2023. december 31-én 96 fő, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeké pedig 51 fő.

A 0-18 éves gyermekek száma 392 fő, ezen belül 25 %-ot tesznek ki a hátrányos helyzetű-, és 13 %-ot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Tehát magas arányt képviselnek ezek a gyermekek.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családok száma folyamatosan nő, az elszegényedés egyre több családban érezhető hatását. A külterületen élő lakosok általánosan rossz szociális körülmények között élnek. A háztartások többsége szociális segélyekből és a különböző családtámogatási formák igénybevételeiből tartja fenn magát. A meglehetősen rossz anyagi körülmények miatt a külterületen élő 0-18 évesek a gyermekvédelmi rendszer látószögébe kerülnek.

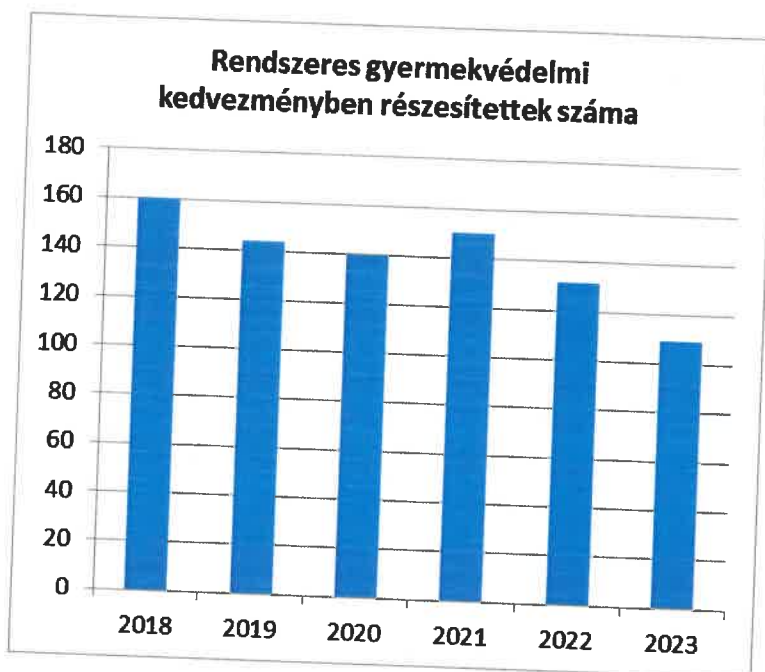
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	160
2019	144
2020	140
2021	151
2022	132
2023	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

A település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát, akinek a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 245%-át, ha

- aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,
- ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy
- ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 225%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

Segesden 2023. december 31-én 43 család 103 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A táblázatból látható, hogy a vizsgált években csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, 2018. évről 2023. évre 32 %-al.

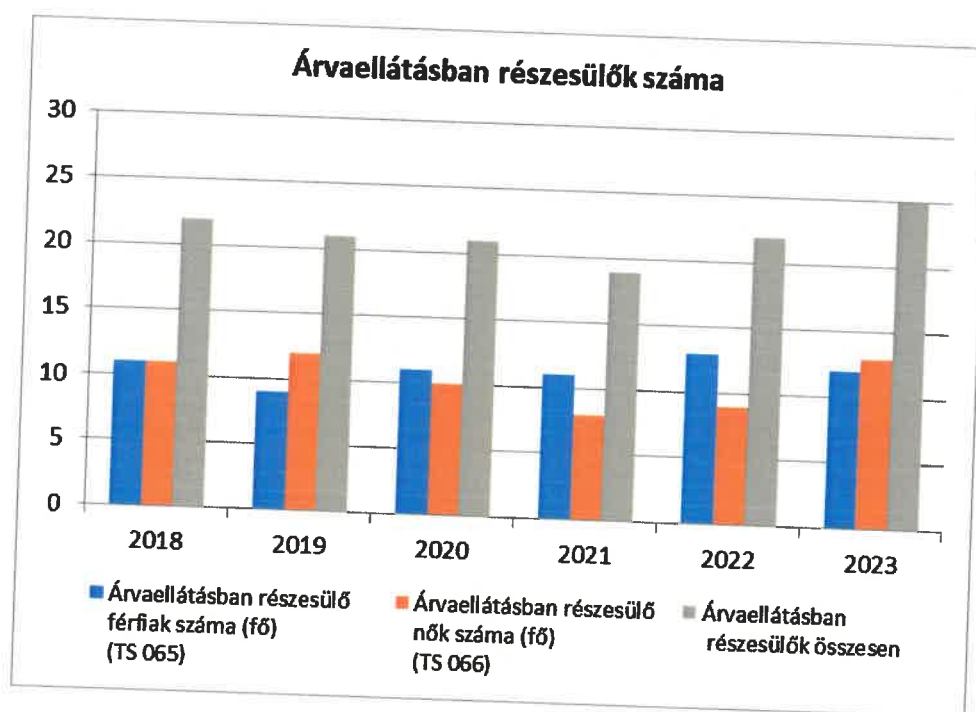
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Segesd Község Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési gyermeknevelési támogatás megállapítását. A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerülnek megállapításra ezek az ellátási formák.

4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	11	11	22
2019	9	12	21
2020	11	10	21
2021	11	8	19
2022	13	9	22
2023	12	13	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

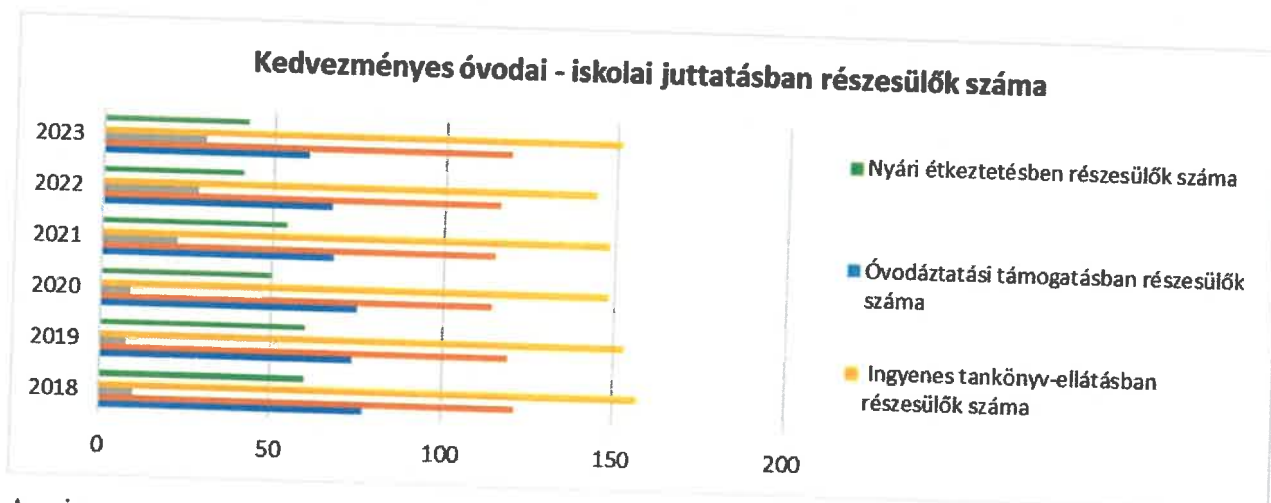
A településen élők közül alacsony számban részesülnek árvaellátásban. Megállapítható, hogy a vizsgált években az árvaellátásban részesülő nők és férfiak száma kiegyenlítettnek tekinthető. Az árvaellátásban részesülők összlétszáma 2018-ról 2023-ra 14 %-al emelkedett.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	77	121	10	157	0	60
2019	74	119	8	153	0	60
2020	75	114	9	148	0	50
2021	68	115	22	148	0	54
2022	67	116	28	144	0	41
2023	60	119	30	151	0	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az iskolában egyaránt.

Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2018-2023. között csökkenést mutat, mely a gyermeklétszám csökkenésére vezethető vissza. Csökkenés mutatkozik annak ellenére, hogy a törvény által biztosított kedvezmények kiszélesítése, valamint a nagyobb mértékű önkormányzati támogatás a jellemző ezekben az években. A képviselő-testület 2013-ban arról döntött, hogy 2014. január 1. napjától minden gyermek ingyen eszik az iskolában és az óvodában is. Ennek hatása tükröződik vissza az általános iskolában és az óvodában ingyenesen étkezők adataiban is, mivel minden óvodába és iskolába járó gyermek ingyenesen veheti igénybe az étkezést.

Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Az ő számuk a vizsgált években növekedést mutat.

Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel.

Figyelemmel kísérik a jogosultsági idők lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére.

Az óvodások létszáma 2023. december 31.-én 60 fő volt, ebből 19 főnek rendszeres gyermekvédelmi támogatás megléte miatt, 41 főnek pedig szülői nyilatkozat alapján nem kellett a napi háromszori étkezésért fizetnie.

A családban 3 vagy több gyermek megléte miatt a térítési díj 50 %-át fizette volna 8 fő, tartós betegség miatt pedig 1 fő. A napi háromszori étkezést 100 %-ban fizette volna, tehát semmilyen formában nem támogatott 14 fő volt.

Az önkormányzat minden gyermeknek biztosítja az ingyenes étkezést, tehát 33 főnek a napi háromszori étkezés 100 %-át, 8 főnek pedig az 50 %-át saját erőből biztosítja az önkormányzat a költségvetéséből.

Az általános iskolások létszáma 2023. december 31.-én 151 fő volt, ebből 56 főnek rendszeres gyermekvédelmi támogatás megléte miatt nem kellett a napi háromszori étkezésért fizetnie. A családban 3 vagy több gyermek megléte miatt a térítési díj 50 %-át fizette volna 30 fő. A napi háromszori étkezést 100 %-ban fizette volna, tehát semmilyen formában nem támogatott 65 fő volt. Az önkormányzat minden gyermeknek biztosítja az ingyenes étkezést, tehát 65 főnek a napi háromszori étkezés 100 %-át, 30 főnek pedig az 50 %-át saját erőből biztosítja az önkormányzat a költségvetéséből.

A központi szabályozás értelmében 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezették az ingyenes tankönyvellátást.

Az óvodáztatási támogatás célja az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit ösztönözzék arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába.

A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembe vételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött.

Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették, helyette az önkormányzat a szociális rendeletében egy hasonló támogatási formát, a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatását vezette be.

Tehát 2015-ben a május hónapban még kifizetett óvodáztatási támogatásra jogosultak száma, 2016-ban pedig a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatására jogosultak száma jelenik meg a táblázatban. A törvényi feltételekhez hasonló feltételek meghatározására utal a gyermek hasonló száma is.

2015. december 31. napjáig nyári gyermekétkeztetésben részesülhetett az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Az önkormányzat minden évben kihasználta az állam által nyújtott lehetőséget, és pályázott a gyermekétkeztetés nyári időszakban történő biztosítására. Éthordós megoldást alkalmazunk, az önkormányzat vásárolt éthordókat, hogy a gyermekek haza tudják vinni az ebédet a konyháról.

A gyermekvédelmi törvény 2016. január 1. napjától kiegészítésre került a szünidei gyermekétkeztetés szabályaival. Az intézményi gyermekétkeztetési feladatok kiegészültek a szünidei gyermekétkeztetési feladatokkal, amely esetében az ellátási kötelezettséget a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén él, akkor a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat feladataként határozza meg. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése értelmében:

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Szünidei gyermekétkeztetést minden évben a központilag biztosított keretből tudta megvalósítani az önkormányzat. A nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma a vizsgált években csökkenő tendenciát mutat. Sajnos vannak olyan szülők, akik, annak ellenére, hogy jogosultak lennének a szünidei étkezésre, azt nem veszik igénybe.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Segesden magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Segesden magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Általánosságban elmondható, hogy a szegregált környezetben élő gyermekek, sokkal nagyobb hátránnyal indulnak az életben, mint a nem szegregált környezetben élő társaik. A környezet, a család nagyon lényeges egy gyermek életében, ez adja a mintát, melyet általában követ. Ezért egy ingerszegény, elszigetelt környezet, valamint egy olyan család, melyben a családtagok alacsony iskolázottságúak, nem dolgoznak, segélyből élnek, nem szabad, hogy követendő példa legyen a gyermek számára. Persze nagyon nehéz elszakadni a „gyökerektől”, de itt kerül előtérbe az óvoda és iskola szerepe.

A Gyvt. 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéshez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Bertalanpusztán 13 fő a 0-18 éves gyermekek száma. Ezen belül 5 fő 0-6 éves, 8 fő 7-14 éves gyermek található.

A veszélyeztetettség, és így a védelembe vétel a korábbi években sokkal jellemzőbb volt, de a két 5-5 fős család elköltözésével, mára már nem hangsúlyos.

Alapellátásban jelenleg három kiskorú van, de ők is teljes együttműködést tanúsítanak. Szerencsére az elhanyagolás, a szülőnek felróható magatartás, mint veszélyeztetettségi okok, a pusztán élő családok esetében nem jellemzőek.

Legutoljára 2011-ben került sor ideiglenes hatályú elhelyezés foganatosítására Bertalanpusztán, ekkor három kiskorú gyermeket kellett kiemelni a családból, akik először nevelőszülőnél voltak, majd örökbe fogadták a gyermekeket. Az édesanyjuk teljesen lemondott róluk, már újra szült, de most tisztességesen neveli gyermekét, az élettársával.

Az önkormányzat által 2010-ben kezdeményezett átmeneti nevelésbe vétel, egy gyermeket érintett Bertalanpusztán, de tartós nevelésbe vételre nem került sor, mert a gyermek, amikor csak tehette megszökött és végül nagykorúvá vált.

Ezen esetektől eltekintve a pusztán élő szülők a lehetőségeikhez képest igyekeznek biztosítani gyermekük megfelelő nevelését.

Ehhez hozzájárul az is, hogy a védőnő és a családgondozó hetente egy alkalommal meglátogatja Bertalanpusztán élő családokat. A gyermekek gondozásával, nevelésével összefüggő tanácsokat adnak, helyben elintézhető problémás ügyeket segítenek megoldani.

A Bertalanpusztán élő gyermekek közül 13 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Jelenleg 8 fő jár a segesdi általános iskolába és 2 fő óvodás korú gyermek él a pusztán.

Az óvodába és az iskolába való eljutás, valamint a hazajutás a gyermekek számára, a tanyagondnoki szolgálat személygépkocsijával megoldott. A gyermekeket a ház előtt veszi fel az autó és ott is rakja ki délután.

De ugyanez elmondható bármely óvodai, iskolai ünnepség (pl. farsang, tanévnyitó- és záró, ballagás) kapcsán, amikor is a tanyagondnok sokszor munkaidőn túl is elvégzi ez irányú feladatait. Tehát a szegregált környezetben élő gyermekek semmilyen hátrányt nem szenvednek amiatt, hogy a falutól távol laknak.

Mind az óvodás, mind pedig az iskolás gyermekek ingyenes étkezésben vesznek részt, illetve ingyenes tankönyv ellátásban részesülnek. Mivel mind a 8 iskolás korú gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, a szünidei étkezés keretében meleg ételhez jutnak. Az ebédet éthordóban a tanyagondnok juttatja el részükre. A 2 fő óvodás gyermek étkezése és felügyelete pedig, az óvodában biztosított a szünidő és a szünetek alatt.

Segesden az óvodai ellátásban a 2022/2023-as nevelési évben 67 fő vett részt, ebből 2 fő él szegregált területen, a 144 fő általános iskolásból pedig 7 fő. Az alacsony arány ellenére nagyon fontos az integrált nevelés és oktatás, mely mind az óvodában, mind pedig az iskolában megvalósul az Integrált Pedagógiai Rendszer keretében.

Bertalanpusztán jelenleg a 0-3 éves korú gyermekek száma 3 fő. Ez viszonylag magas szám a községben élő összes 0-3 éves gyermek (82 fő) belül.

A védőnő ezért fokozott figyelmet fordít a pusztán élő gyermekekre, felhívja a szülők figyelmét a védőoltások és szűrővizsgálatok szükségességére. Nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanák a kötelező időpontokon való megjelenést. A védőnő életmódbeli és fogamzásgátlással összefüggő tanácsokkal is ellátja a szülőket. Ha a csecsemők, gyermekek valami olyan dologban szenvednek hiányt, ami lényeges, segít ennek beszerzésében (pl. babakocsi, gyermekágy).

A továbbtanulás tekintetében a korábbi éveket tudjuk megvizsgálni. Jellemző, hogy a Bertalanpusztán élő nyolcadik osztályos diákok szakiskolába mennek továbbtanulni. De sajnos az a tapasztalat, hogy csak kevesen végzik el és szereznek szakmát. A probléma ugyanis az, hogy a városi iskolákban a különbségek még inkább kiéleződnek és ott már nem az a fajta integráció a jellemző, mint az általános iskolában. Már az iskolába való eljutás is kérdésessé válik, ezért a hiányzások száma is megnövekedett ezen diákok esetében.

Összességében tehát elmondható, hogy a segesdi óvoda és általános iskola, valamint az önkormányzat a lehetőségeihez képest mindent megtesz a szegregált környezetben élő gyermekek felzárkóztatása érdekében. A valódi probléma maga a környezet és a család milyensége. A gyermekeknek rá kell döbbernies arra, hogy nem az a sorsuk, hogy munkanélküliek legyenek és segélyből éljenek vagy, hogy a lányok fiatalon gyermeket szüljenek.

Ezért az iskolában már 5. osztálytól kezdve prevenciós és felvilágosító előadást hallgatnak a gyermekek a védőnő közreműködésével. Ha sikerülne a jövő nyártól kezdve napközis tábort szervezni, annak keretében lehetőség lenne életmód tanácsadással, fogamzásgátlással, párvalasztással kapcsolatos beszélgetésekre.

Nem utolsó sorban pedig, ha Bertalanpusztán beindulna az önellátás, a felnőttek dolgoznának, kialakulna a napi rutin, jó példát mutatva ezzel a gyermekeiknek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	85	85,00
2019	1	82	82,00
2020	1	74	74,00
2021	1	77	77,00
2022	1	77	77,00
2023	1	82	82,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A betöltött védőnői álláshelyek száma 2018-2023 között egy volt. A településen egy védőnői körzet van, tehát egy védőnő látja el a védőnői feladatokat.

A védőnők által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma a vizsgált években csökkent 3 fővel. Meg kell jegyezni, hogy a községben a roma lakosság esetében nagyobb a gyermekvállalási kedv. Elmondható, hogy átlagosan 5 újszülöttből 4 roma nemzetiségű. Továbbá, ha visszautalunk a természetes szaporodásnál elmondottakra, az élve születések száma növekszik ugyan, de a halálozások száma sokkal nagyobb mértékűt ölt.

A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnők 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat.

A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.

Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években megegyezik a 0-3 éves korú gyermekek számával.

Az iskola egészségügyi ellátás a házi orvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt.

Továbbá a védőnők mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzik a tetvességet, és amennyiben szükséges megteszik az intézkedéseket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
----	--	--	---	--	--

	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	432
2019	1	0	0	n.a.	422
2020	1	0	0	n.a.	411
2021	1	0	0	n.a.	407
2022	1	0	0	n.a.	387
2023	1	0	0	n.a.	392

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Segesden nincs külön házi gyermekorvos, a felnőtt házi orvos látja el a beteg gyermekeket is. A felnőtt házi orvos által ellátott 0-18 éves gyermekek számát a táblázat tartalmazza. Az adatokból a községi szinten csökkenő gyermeklétszámra következtethetünk. Amelyik szülő anyagilag megengedheti magának, magán gyermekorvoshoz viszi gyermekét. Ez azonban a mélyszegénységben élő családok számára nem jelent alternatívát, az ő helyzetüket nehezíti az is, hogy a gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Kaposváron van lehetőség. Kaposvár Segesdtől 42 kilométerre helyezkedik el, így sem autóval sem pedig autóbusszal nem olcsó az odajutás, főleg a segélyből élők kevés havi jövedelméhez képest.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a házi orvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését.

A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanák a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnők lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Már az óvodában lehetőség van a logopédus által végzett fejlesztés igénybevételére, tehát ilyen jellegű probléma miatt senkinek sem kell Nagyatádra utaznia.

Segesden, 2012. őszén kezdte meg működését – a szociális szolgáltató központon belül – a családi napközi (mini bölcsőde) hét engedélyezett férőhellyel (mely kettővel bővíthető), melyek térítésmentes férőhelyek. Az önkormányzat sikeresen pályázott egy egycsoportos (12 férőhelyes) bölcsődére, mely 2022. szeptemberében kezdte meg működését. A mini bölcsőde ezzel megszüntetésre került.

A működés megkezdése óta szinte mindig telt házzal működik a bölcsőde, népszerűsége főként a korábban munkába állni kívánó nők körében nagy. A gyermekek egy kiválóan felszerelt intézményben töltik napjaikat, jól képzett személyzettel. A bölcsődei ellátásban átlagosan 12 gyermek vesz részt.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, valamint a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetését szolgálja. Az intézmény legfontosabb feladatai:

- a gyermek testi és lelki egészségének, és családban történő nevelésének elősegítése
- életmód tanácsokkal az egyes családok esetében a hátrányok csökkentése
- a gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése
- az egyes támogatási formákról való tájékoztatás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltésében

- o hivatalos ügyek intézésének segítése (pl. telefonhasználat)
- o a védelembe vétel során előírt magatartási szabályok betartásának ellenőrzése, be nem tartás esetén további intézkedés megtétele
- o családi konfliktusok megoldásának segítése, különösen gyermekelhelyezés, kapcsolattartás esetében
- o jó kapcsolat kialakítása az egyéb szervekkel (pl. rendőrség, óvoda, általános iskola) az információáramlás érdekében.

Segesden a gyermekjóléti szolgálathoz bárki fordulhat problémájának megoldása érdekében. Kiválóan képzett dolgozók segítik az ügyfeleket, akik minden esetben a gyermekek érdekeit szem előtt tartva nyújtanak segítséget. A gyermekjóléti szolgálat jó kapcsolatot tart fenn az óvodával, iskolával, rendőrséggel, védőnővel, házi orvossal és nem utolsósorban az önkormányzattal.

A településen nem működik Biztos Kezdet Gyerekház. Az általános iskola 2016-ban egy pályázat keretében működtetett Tanodát, melyen 30 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vett részt. A Tanoda nagy sikerrel működött.

A településen a gyermekszegénységet csökkentő további szolgáltatásként, az önkormányzat által nyújtott ingyenes étkeztetést lehetne kiemelni.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a) táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	12	12
2023	12	12

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

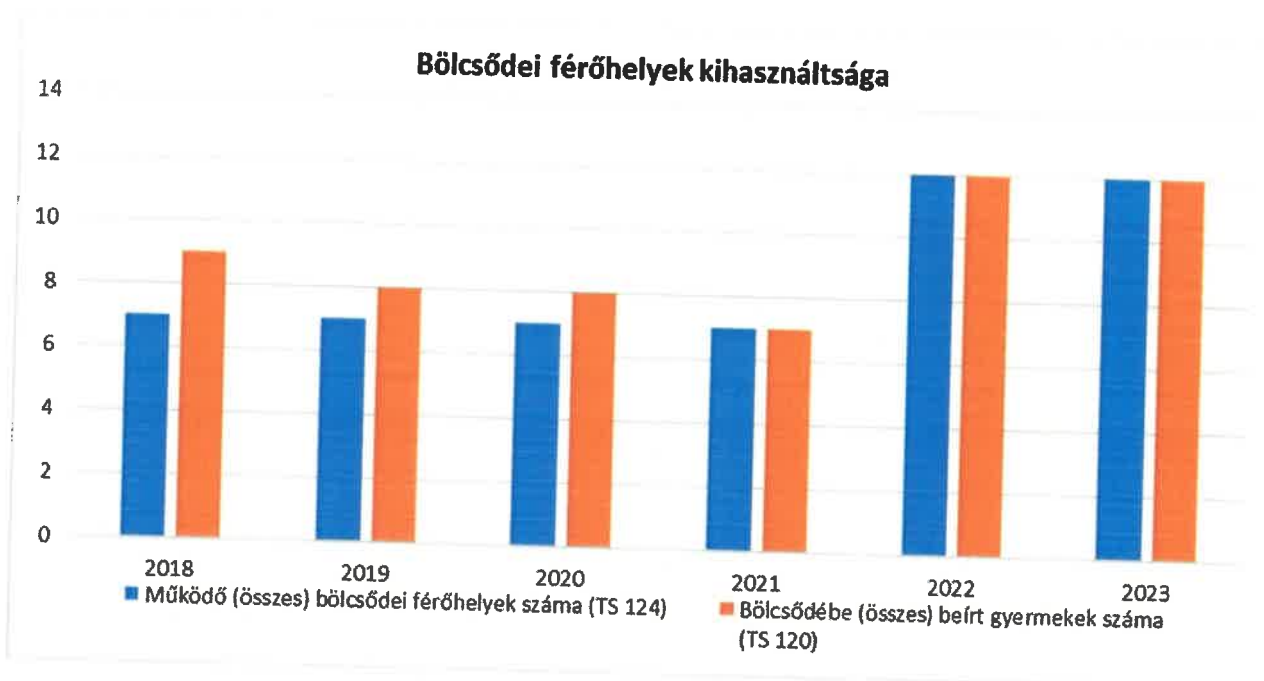
A településen 2022. szeptemberében kezdte meg működését az egycsoportos bölcsőde, mely 100 %-os kihasználtsággal működik. A bölcsődei dolgozók elmondása szerint, egyre nagyobb az igény a bölcsődei szolgáltatásra a településen.

4.3.3. b) táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)

	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	7	9	7	9
2019	0	0	0	0	7	8	7	8
2020	0	0	0	0	7	8	7	8
2021	0	0	0	0	7	7	7	7
2022	0	0	0	0	7	8	12	12
2023	0	0	0	0	0	0	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen 2022. augusztusáig a Rinyamenti Többcélú Önkormányzati Társulás, illetve a Szociális Szolgáltató Központ fenntartásában mini bölcsőde működött, 7 férőhellyel, mely 2 fővel bővíthető volt. Mivel minden évben a maximális létszámmal működött a mini bölcsőde, ezért pályázott az önkormányzat egy egycsoportos bölcsőde építésére, mely 2022. szeptemberében kezdte meg működését 12 fő bölcsődés gyermekkel. A kihasználtság azóta is 100 %-os. A bölcsődébe elsősorban azokat a gyermekeket veszik fel, akiknek a szülei dolgoznak. Úgy tűnik azonban, hogy van igény olyan szülők részéről is a bölcsődei szolgáltatás igénybevételére, akiknek nincs munkahelyük, vagy csak az egyik szülő dolgozik.

f) gyermekvédelem

A gyermekvédelem rendszere nem működne az előbb említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a községben. A mélyszegénységben élő gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (bölcsőde, óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében. Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a községben, bár az ügyek járásához történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Szociális Szolgáltató Központ családsegítő- és gyermekjóléti szolgálata, valamint a Nagyatádon lévő Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a nagyatádi átmeneti otthonnál lévő helyhiány esetén, a kaposvári székhelyű anyaothton is fogadott be segesdi édesanyát gyermekeivel.

A mélyszegénységben élő roma családok esetében találkozhatunk leggyakrabban krízishelyzettel a községben. Nagyon érdekes tapasztalatok vannak az előforduló esetekről.

A legjellemzőbb, hogy az édesanyát három vagy több gyermekkel kell „kimenekíteni” otthonról, mert az édesapa az életüket veszélyeztető magatartást tanúsít.

A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség, valamint az önkormányzat munkatársa általában együttesen jár el ezekben az ügyekben. Miután az édesanya a gyermekeivel biztonságba került, jellemző, hogy már másnap az őt/őket bántalmazó édesapánál vannak. Volt olyan édesanya, akit két gyermekével három hónap alatt háromszor helyeztek el anyaothtonba, de mindannyiszor vissza is ment férjéhez. Az ügy vége pedig a két gyermek átmeneti nevelésbe vétele lett.

A községben még senkit nem sikerült ilyen módon kiemelni abból a közegekből, melyben szenved, és amelyben gyermekei is általában veszélynek vannak kitéve.

Nagyatádon a Családok Átmeneti Otthonának célja, hogy megakadályozza a gyermekek családtagoktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását valamint elősegítse a családok társadalmi reintegrációját. A Családok Átmeneti Otthonát az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport- és szabadidős programokhoz való hozzáférés jellemzően az óvodai és iskolai nevelési- illetve tanévben valósul meg. Eleve adott a testnevelés órákon való mozgás, de emellett számtalan szakkör áll a gyermekek rendelkezésére. A covid járvány előtt minden évben szerveztek úszótanfolyamot is a diákoknak, amikor is pedagógusok kíséretében a gyermekek a nagyatádi tanuszodában mentek. Az úszótanfolyamot a járvány után nem szervezték újra.

Az óvónők, valamint az osztályfőnökök nagy hangsúlyt fektetnek az egészségfejlesztésre, a környezettudatos gondolkodás kialakítására.

A tehetséggondozás körében az iskolában lehetőség van számos sport elsajátítására (pl. tollaslabda, kötélugrás, labdarúgás), a kulturális és tantárgyakhoz kapcsolódó foglalkozások tekintetében matematika-, angol-, közlekedési ismeretek sajátíthatók el. Az alapfokú művészetoktatás kapcsán néptánc-, zongora- és furulya használati ismeretekre tehetnek szert a tanulók.

Meg kell említenünk a segesdi futball csapatot is, melyben kiváló tehetségű roma gyermekek is játszanak. A sport, a közösséghez tartozás pedig mindenképpen előnyös ezen gyermekek esetében. Az óvoda esetében hiányoznak a konkrét tehetséggondozásra irányuló foglalkozások, pl. az angol nyelv oktatása vagy a néptánc az óvodában is megszervezhető lehetne.

Szünidős programként kell kiemelni a községben a nemzetiségi önkormányzat által szervezett nyári tábort, melyen hátrányos helyzetű, elsősorban roma gyermekek vehetnek részt.

A nyári tábor időtartama 5-6 nap, a résztvevő gyermekek számára kézműves foglalkozás, zenés műsor, kirándulások, filmvetítés, életmód tanácsadás (pl. védőnő, rendőrség által) kerül megszervezésre.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A tanév és nevelési év során az általános iskolában, az óvodában és a bölcsődében biztosított a gyermekek étkeztetése. Mivel a mini bölcsőde és az óvoda egész évben üzemel, az ott lévő gyermekek számára az iskola konyhája biztosítja egész évben, munkanapokon az étkezést. A szünidei étkezés a tavaszi, a nyári, az őszi és a téli szünetben biztosított a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A képviselő-testület döntésének megfelelően 2014. január 1. napjától jövedelemre tekintet nélkül minden gyermek ingyenes étkeztetését biztosítja az önkormányzat. Hétvégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára.

Ingyenes tankönyvellátásra a tanulók 100 %-a jogosult, mivel felmenő rendszerben mindenki számára ingyenessé váltak a tankönyvek. A kedvezményekben részesülők pontos számát a 4.1.4. számú táblázat tartalmazza.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Segesd település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú, azaz roma és nem roma gyermekek között, és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat, az óvoda, vagy az általános iskola rendezvényt szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet. A nemzetiségi önkormányzat 2024-ben kilencedik alkalommal szervezte meg a „Hagyományörző nyári tábort”, elsősorban roma nemzetiségű gyermekeknek. Több alkalommal a roma nemzetiségű gyermekek mellett, nem roma gyermekek is részt vehettek a táborban, tehát az eltérő kultúrák találkoztak egymással.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4. a) 1. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	77	32	41,56
2019	74	6	8,1
2020	75	9	12,00
2021	67	10	14,9
2022	66	10	15,15
2023	61	10	16,39

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodai férőhelyek száma 100, és négy csoport alakítható ki a két telephelyen. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására. Mivel a gyermeklétszám évről-évre csökkenő tendenciát mutat, ezért a négy csoportból évek óta csak három csoport működik. A táblázat alapján megállapítható, hogy az óvodába járó gyermekek 15-20 %-a stabilan hátrányos, illetve halmozottan hátrányos, mely magas aránynak tekinthető.

4.4. a) 2. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	157	66	42,04
2019	153	57	37,25

2020	148	58	39,19
2021	148	62	41,89
2022	144	52	36,11
2023	151	53	35,10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a vizsgált években az általános iskolai tanulók létszámában csökkenés következett be. 2018-ról 2023-ra 4 %-al csökkent az általános iskolai tanulók létszáma. Megállapítható, hogy a létszám csökkenésével nem csökkent arányosan a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, mivel az alacsonyabb létszámhoz is körülbelül hasonlóan jelennek meg a hátrányos helyzetű gyermekek.

4.4. a) 3. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1	n.a.	14	n.a.	1	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	1	n.a.	14	n.a.	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A középszintű oktatásban résztvevő gyermekek pontos számára vonatkozóan nem rendelkezünk pontos adattal. 2020-ban 16 középszintű oktatásban résztvevő gyermek volt hátrányos és halmozottan hátrányos, ebből 1 fő hátrányos helyzetű gimnáziumba jár, 1 fő hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanuló és 14 fő szakiskolai tanuló (4 fő hátrányos helyzetű és 10 fő halmozottan hátrányos helyzetű).

4.4. a) 4. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	29	108
2019	40	75
2020	42	80
2021	50	76
2022	50	55
2023	45	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatban a megállapított hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma látható. Míg a hátrányos helyzet esetében növekvő, addig a halmozottan hátrányos helyzet esetén csökkenő tendencia mutatkozik a vizsgált években. Saját jogán gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma nagyon alacsony Segesden, jelenleg 2 fő részére van ilyen jellegű megállapítás.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	2	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	0	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	100	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	1
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Segesdi Tündéerkert Óvoda két telephelyen működik. Más településről egy gyermek jár be a segesdi óvodába.

Az óvodai férőhelyek száma 100, és négy csoport alakítható ki a két telephelyen. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására. Évek óta a gyermeklétszám csökkenése miatt három csoport működik az óvodában.

Az óvodapedagógusok száma hat fő, mellettük pedig négy dajka és egy pedagógiai asszisztens látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat. Az óvodapedagógusok közül hat diplomával rendelkezik.

Az óvodában nemzeti-etnikai kisebbségi nevelési is folyik, ennek keretében a gyermekek megismerkednek a roma hagyományokkal, lehetőség van tehát a kisebbségi identitás megalapozására.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet.

Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. A segesdi óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos, valamint látássérült gyermek is. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt.

A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik.

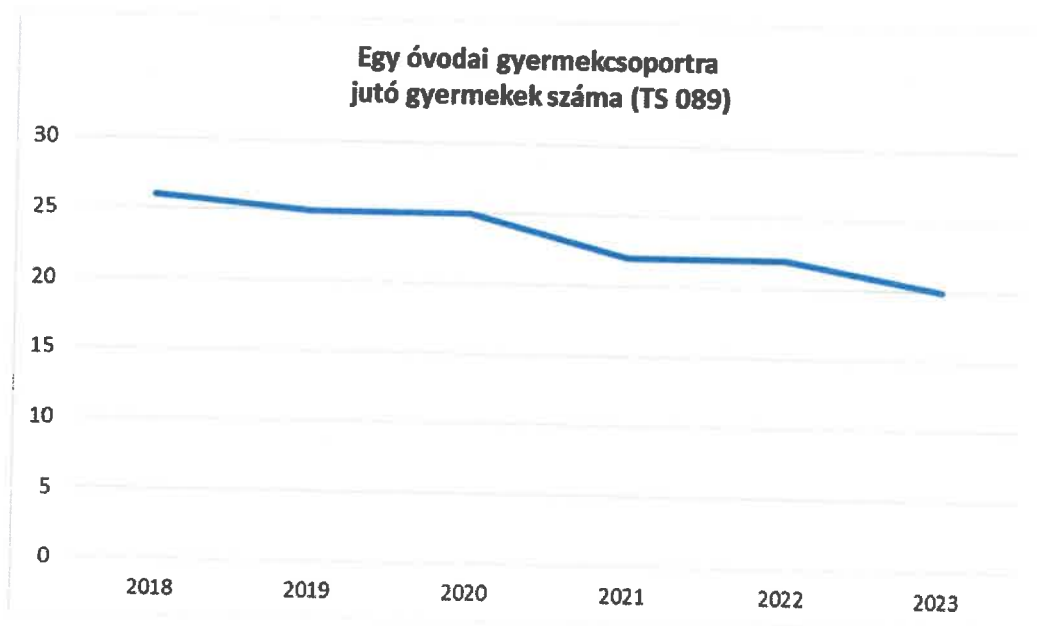
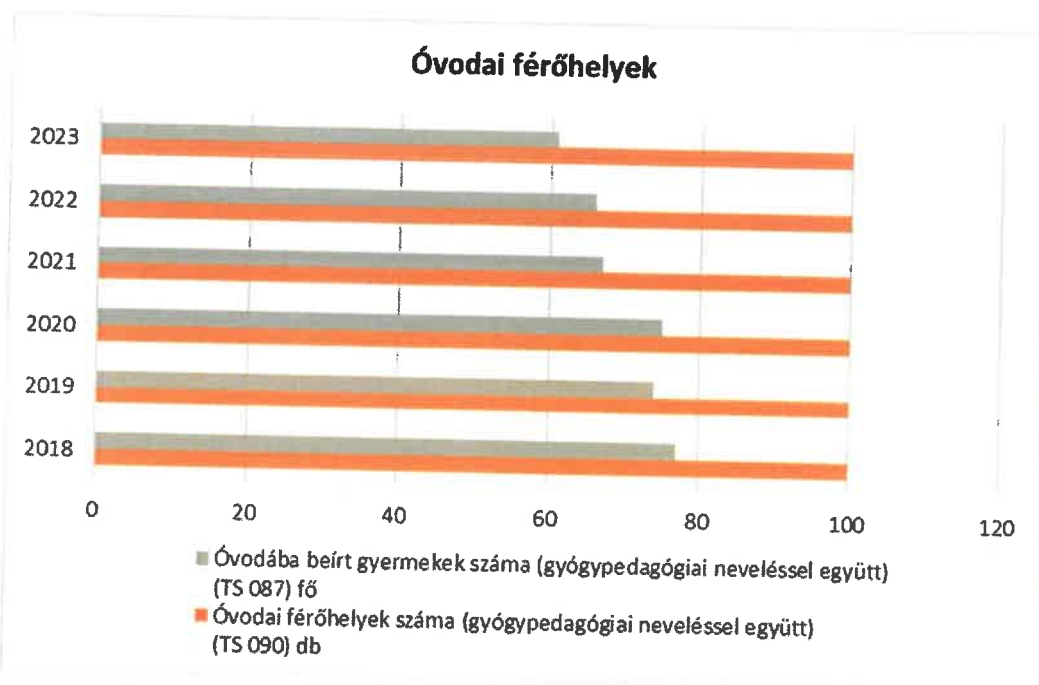
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.2. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
2018	88	3	100	2	77	0	26
2019	82	3	100	2	74	0	25
2020	82	3	100	2	75	0	25
2021	79	3	100	2	67	0	22
2022	77	3	100	2	66	0	22
2023	81	3	100	2	61	0	20

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó képet mutat, a vizsgált évek viszonylatában 7 fős csökkenés mutatkozik. Az óvodába beírt gyermekek száma 2018. évtől csökkenő tendenciát mutat. Nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé. A Segesdi Tündéerkert Óvoda kettő telephelyen működik, telephelyenként 2, illetve 1 csoporttal. Évek óta három óvodai csoporttal működik az óvoda. Egy óvodai csoportba maximum 30 fő gyermek járhat, a táblázat utolsó oszlopa alapján megállapítható, hogy a vizsgált években nem volt maximális létszám egyetlen csoportban sem.

Az óvoda és a család kapcsolattartása kiemelt feladatként jelenik meg a nevelőmunkában. E kapcsolat a nevelésben nem lehet alárendelt, csakis mellérendelt viszony, hiszen a kettő együttműködése nélkül lehetetlen a gyermekek kiegyensúlyozott nevelése.

Az elfogadó, bizalmat ébresztő, támaszt nyújtó magatartás tegye lehetővé, hogy a szülők az óvónővel együtt találjanak megoldást a gyermekükkel kapcsolatos kisebb-nagyobb gondjaikra. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Fő cél, hogy a szülőkkel kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot tartson fenn az óvoda. Sajnos az egyre több családban végbemenő negatív hatások következtében az egyéni fejlődési ütem figyelembevétele mellett a családi nevelésben felmerülő hiányosságok pótlása is egyre fontosabbá válik.

Törekedni kell a kapcsolattartás színtereinek bővítésére (nyíltnap, közös tevékenységek, ünnepek, szülői fórumok, rendezvények, közös programok). Az óvoda és a család kapcsolattartása továbbra is kiemelt feladatként jelenik meg a nevelőmunkában.

4.4.4. számú táblázat – Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018/2019	0	8	1	19,00	0,00
2019/2020	0	8	1	19,00	1,30
2020/2021	0	8	1	19,00	0,00
2021/2022	0	8	1	18,50	0,00
2022/2023	0	8	1	18,00	1,40
2023/2024	0	8	1	19,00	1,30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskola 1-4 és 5-8 évfolyamán tanulók létszáma csekély mértékű, de folyamatos csökkenést mutat, mely a csökkenő gyermeklétszámra vezethető vissza.

Az általános iskolai osztályok számát vizsgálva megállapítható, hogy a vizsgált években minden évfolyamon kizárólag egy osztály működött. A 2016/2017-es tanévtől kezdve minden tanévben 1-1 osztály volt, tehát összesen 8 osztály, mely szintén a gyermeklétszám csökkenésére utal. Gyógypedagógiai oktatás folyik az általános iskolában, de külön gyógypedagógiai osztály nincs. A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók hátrányának csökkentése, az esélykülönbségek kiegyenlítése, az esélyek növelése érdekében működik az iskolában az integrációs pedagógiai rendszer (IPR).

Ez azt jelenti, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelést igénylő – jórészt roma – gyermekek, egy csoportban nevelődnek a többi diákkal. A felzárkóztatásnak egy olyan formája, amelyben a részt vevő tanulók egyénre szabott fejlesztést kapnak a hátrányaikat figyelembe véve. Új eljárások, módszerek, gyakorlatok alkalmazásával az integrációban részt vevő diákok teljes személyiségének fejlődését célozza meg.

Az osztályfőnökök végzik az osztályukba járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képességkibontakoztató fejlesztését. A tanév során ezen gyermekek fejlődését három havonta szóvegesen értéklik.

Az SNI-s és a BTM-es tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére heti kettő alkalommal fejlesztő foglalkozást tartanak. Egyéni fejlesztési tervekben rögzítik az adott tanulóra vonatkozó fejlesztési területeket. A pedagógusok közül 2 fő rendelkezik gyógypedagógiai végzettséggel.

Fontos még kiemelni, hogy a tanórákon kívüli tevékenységek is lehetőséget biztosítanak a tanulók közötti különbségek kiegyenlítésére. Itt kell megemlíteni a hagyományörző tevékenységeket, melyek keretében ünnepek, megemlékezések kerülnek megszervezésre.

Minden rendezvényre műsorral készülnek a tanulók, így a felkészülés során mindenkinek egyforma esélye van a szereplésre, megmutathatja a többiek előtt tudását.

A tanítási órán kívüli tevékenységek fontos területei a délutáni foglalkozások. Alsó tagozaton napközi, felső tagozaton pedig tanulószoba működik. A napközi otthonos foglalkozások során kompetencia alapú programcsomag szociális, környezeti és életviteli kompetenciaterület moduljai épülnek be a tananyagba.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését az iskolai könyvtár, illetve a tananyagokhoz kapcsolódó könyvtári foglalkozások segítik.

A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosításához az évente egy alkalommal megtartott tanulmányi kirándulások is hozzájárulnak.

Összességében elmondható, hogy a segesdi általános iskola felkészült pedagógusai a lehetőségeikhez képest minden megtesznek a hátrányok csökkentése, az elszigeteltség mérséklése érdekében.

4.4.5. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018/2019	19
2019/2020	15
2020/2021	21
2021/2022	18
2022/2023	14
2023/2024	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általánosságban elmondható, hogy a 8. évfolyamot minden tanuló befejezte a vizsgált évek tekintetében.

A tapasztalat az, hogy egyre inkább csökken a gimnáziumban tovább tanulók létszáma és nő a szakközépiskolában tanulmányokat folytatók száma. Pozitívumként értékelhető, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. A szakközépiskolában tanulóknak nagyobb esélyük van a munkaerőpiacon való megjelenésre.

Minden évben magas a szakiskolában tanulók létszáma, melyből a gyenge tanulmányi átlagra lehet következtetni elsősorban.

Megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piacra való belépésének lehetősége nagymértékben lecsökken már a továbbtanulásról való döntés meghozatalakor. Sok esetben a szakma megszerzéséig sem jutnak el, erre utal a községben a csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma is.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók közoktatásban való részvétele kapcsán hátrányos megkülönböztetés nem történt. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása az elsődleges szempont, ezért minden olyan nevelési és oktatási módszer, ami ezt a célt szolgálja, alkalmazott az iskolában. Az óvodában nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a kiscsoportokban való differenciált játékosnak nevelésnek. Az intézmények pedagógiai programja is kiemeli az esélyegyenlőség elvének fontosságát, ennek bizonyítéka az integrált oktatás alkalmazása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósul meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

d) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat – Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekház rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	0	0	61	59
2019	0	0	38	56
2020	0	0	22	48
2021	0	0	21	49
2022	0	0	20	42
2023	0	0	18	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A táblázatban szereplő hátránykompenzáló szolgáltatások közül a településen a szünidei étkeztetést, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást vehetjük figyelembe. Tanodai szolgáltatás az általános iskolában 2015-ben és 2016-ban működött, ebben 30-30 fő gyermek vett részt. A településen Biztos kezdet gyerekház nem működik, és más településen sem vesz igénybe segesdi kiskorú ilyen jellegű szolgáltatást.

A településen hátránykompenzáló szolgáltatásnak tekinthető a családsegítő szolgálat által szervezett nyári tábor.

A nyári táborban elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt. A táborban a gyermekek előadást hallgathatnak az egészséges életmódról, kézműves foglalkozáson és zenés műsoron vehetnek részt, és általában egy napos kirándulásra is sor kerül. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátot szabnak a programoknak, rendezvényeknek.

A nyári tábor általában 2-3 napos, és a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársait, pedagógusok, óvónők is segítik a lebonyolításban.

Szintén hátránykompenzáló szolgáltatás volt korábban az általános iskolában működő alapfokú művészetoktatás, mely a művészi kifejezőkészséget alapozta meg, elősegítette a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra való felkészülést.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.	A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével, színház és mozi látogatásával, kirándulások szervezésével.
A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.	Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez (tanácsadás, konkrét információk beszerzése a gyermekekre vonatkozóan).
A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.

<p>A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma.</p>	<p>Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. A problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p>
<p>Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p>	<p>A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p>
<p>A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p>	<p>Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p>
<p>A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p>	<p>Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével, továbbá a gyermekjogok.obh.hu weboldalt tanulmányozásra ajánlása.</p>
<p>Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.</p>	<p>A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés.</p>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyük sokkal jobbak, mint a férfiaké, az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Magyarország a 65. azon a Gazdasági Világfórum által készített, 115 országot tartalmazó rangsorban, amely a nemi egyenjogúságot vizsgálja több megközelítésben is. A jelentés a gazdasági lehetőségeket, a felsőoktatásban való részvételt, a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférést és az egészségi állapot különbségeit veti egybe.

Az életésély tekintetében a nők születésekor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka többek között az, hogy életmódjukban egészség tudatosabbak, testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak. Az oktatásban is a nők viszik a prímet. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. A foglalkoztatás aránya körükben 49,9 %-os, 11,2 százalékponttal elmaradva a férfiakétól. Míg az Európai Unióban a 15-64 éves férfiak 73 %-ának, illetve a nők 59 %-ának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól.

Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötıtségeik, így rész munkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak.

A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlıtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság. Az esélyegyenlıség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni.

Az OECD-országokban a diplomás nők átlagosan csupán a férfi diplomás átlagbér 76 százalékát keresik, miközben ez az arány Magyarországon kiemelkedően alacsony.

Az OECD Education at a Glance 2021 kiadványából kiderül, hogy a nők és a férfiak közti kereseti különbségek jelentősek, sőt, minél képzetesebb társadalmi réteget vizsgálunk, annál jelentősebbek.

A Nemek Közötti Egyenlıség Európai Intézete által közzétett tanulmány szerint, annak ellenére, hogy 2006 és 2014 között mind a nők, mind a férfiak havi átlagkeresete egyharmadával nőtt, a nemek közötti különbség továbbra is fennáll. A nők 16%-kal kevesebbet keresnek havonta, mint a férfiak. A nemek között e tekintetben fennálló különbség jóval nagyobb a külföldön születettek körében, mint a Magyarországon született emberek között. A külföldön született nők 33%-kal kevesebbet keresnek, mint a külföldön született férfiak. A Magyarországon született nők 15%-kal keresnek kevesebbet, mint az ugyanitt született férfiak. A nemek közötti különbség a gyermeket nevelő, kapcsolatban élő férfiak és nők között is nagyobb.

Az esélyegyenlıség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni. Segesd település állandó lakossága 2024. január 1-én:

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
0-14 éves	140	167	307	46%	54%
15-17 éves	35	28	63	56%	44%
18-59 éves	607	688	1295	47%	53%
60-64 éves	67	81	148	45%	55%
65 év feletti	326	226	552	59%	41%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Segesden, az állandó népességen belül, a nemek szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők 50,1 %-al képviseltetik magukat, tehát kismértékben többségben vannak a férfiakhoz képest.

Legnagyobb számbeli különbséget férfiak és nők között, a 65 év felettiak esetében láthatunk, itt az arány 59 és 41 százalék a nők javára. Ez az adat igazolja a már korábban leírtakat, hogy a nők életésélyei jobbak, mint a férfiaké.

Az esélyegyenlıség szempontjából alapvető probléma a nők tekintetében, az egyenlıtlen családi feladatmegosztás, a munkahelyről való hosszabb idejű távolmaradás (pl. gyermekvállalás), a 45 év felettiak esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés, a jövedelmek egyenlıtlensége, valamint a szolgáltatások hiánya (pl. bölcsőde).

A településen működik bölcsőde, mely maximálisan 12 fő gyermek fogadására képes.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerőpiaci részvétele minden uniós országban alacsonyabb a férfiakénál. A dolgozó nők a férfiakhoz képest általában alacsonyabb óraszámban, kevésbé jól fizetett ágazatokban és kevésbé fontos pozíciókban végzik munkájukat, ami jelentős nemi alapú fizetési és jövedelmi különbségekhez vezet. Ezek a különbségek részben a mélyen gyökerező nemi szerepek, illetve a gazdasági ösztönzők eredményei.

A nők munkaerőpiaci részvételének növelése és foglalkoztatási rátájuk javítása alapvető fontosságú ahhoz, hogy 2020-ra a 20–64 év közötti népesség 75%-a foglalkoztatásban legyen, ami az Európa 2020 program kiemelt célja. Ezek az intézkedések fellendíthetik a gazdasági növekedést és mérsékelhetik a népesség előregedéséből származó társadalmi és államháztartási kockázatokat. Folyamatos erőfeszítésekre van szükség továbbá a nemek közötti különbségek kezelése, valamint egy olyan duális modell kiépítése érdekében, amelyben a nők és férfiak egyenlő mértékben keresők és gondozók.

A nők foglalkoztatási rátája minden tagállamban alacsonyabb, mint a férfiaké, és az egyes tagállamok között jelentősek az eltérések.

A szociális eredménytábla nemek közötti egyenlőségre vonatkozó fő munkaerőpiaci mutatója a nemek közötti foglalkoztatási különbség, amely 2016-ban az EU-28 területén 11,5 százalékpont volt, 76,8%-os foglalkoztatási rátával a férfiak és 65,3%-os foglalkoztatási rátával a nők tekintetében.

Ez annak ellenére igaz, hogy a nők egyre képzettebbek és rendre felülmúlják a férfiakat az iskolázottság tekintetében. 2016-ban a (30–34 éves) nők 44%-a rendelkezett legalább felsőfokú végzettséggel, a férfiak 34%-ával szemben.

A Nemzetgazdasági Minisztérium kimutatása szerint 2014-ben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a nők munkanélkülisége, a többi uniós tagállamhoz képest. A mutató Magyarországon 7,7 %-ot tesz ki, szemben a 10 %-os uniós átlaggal. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket. A részmunkaidőben foglalkoztatott nők száma 2010 és 2013 között 141.200-ról 168.500-ra növekedett. Az egy gyermeket nevelők esetében 5,7 %-ról 13,3 %-ra, kétgyermekesek esetében pedig 8-ról 13 %-ra nőtt a részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyestről, gyedről visszatérő három, vagy több gyermeket nevelő szülő után három évig teljes szociális hozzájárulási adókedvezményt lehet igénybe venni, a negyedik és ötödik évben is csak az összeg felét kell befizetni a munkáltatónak.

A gyed extrának köszönhetően 15 ezer kisgyermekes anya állhatott újra munkába, az Első munkahely garanciaprogram keretében 7200 hölgyet köszönthettek a foglalkoztatottak között, és két év alatt közel 15 ezer diáklány dolgozhatott a nyári diákmunka program segítségével.

Az ipar és szolgáltatások területén több nő dolgozik hazánkban, mint az EU-ban, nálunk a korosztály 25,9 %-a, az EU-ban 24,6 % ez az arány.

Az utóbbi évek kutatásai arról számolnak be, hogy a társadalomban egyre gyengül a család VAGY munka szemlélet, s erősödik a család ÉS munka szemléletűek aránya. Legfőbb szempont az anyagi biztonság megteremtése, és ez a foglalkoztathatóság folyamatos fenntartásának igényét jelenti.

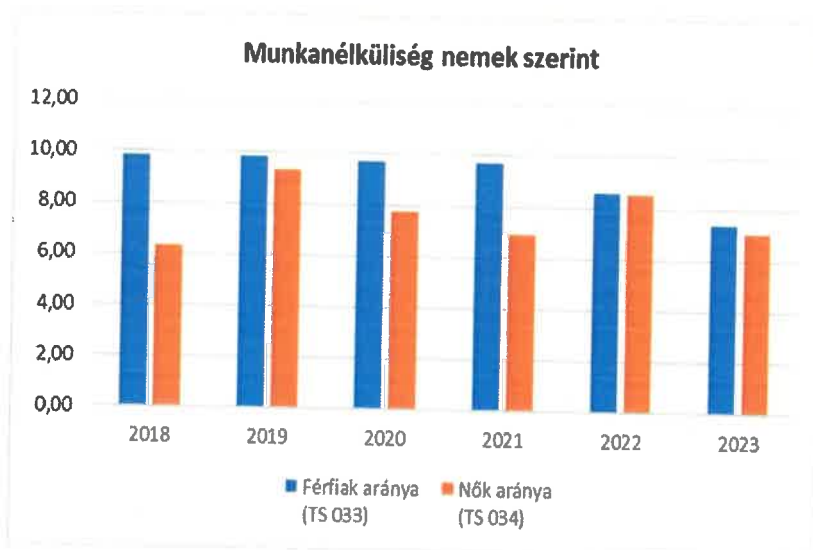
5.1.1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében
----	--

	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	9,81	6,3	8,06%
2019	9,84	9,34	9,59%
2020	9,69	7,73	8,71%
2021	9,68	6,93	8,31%
2022	8,58	8,53	8,56%
2023	7,4	7,05	7,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mivel a település demográfiai összetétel esetében láthattuk, hogy a nők csak a 65 év felettek körében voltak többségben, ebből következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években.

Az összes regisztrált munkanélküli között magasabb arányban vannak jelen a férfiak. Az aktív korú lakosságon belül a női nyilvántartott álláskereső aránya növekedést mutat a vizsgált években. A táblázatból jól látszik, hogy a női munkanélküliek legmagasabb aránya 2019-re jellemző. Ebből arra következtethetünk, hogy a férfiak előbb találnak munkát, mint a nők. Ez a település jellegére is visszavezethető, mivel a legtöbb, környéken lévő munkahely inkább a férfiaknak kedvez (pl. Ferrokov Kft. és egyéb építőipari jellegű tevékenység).

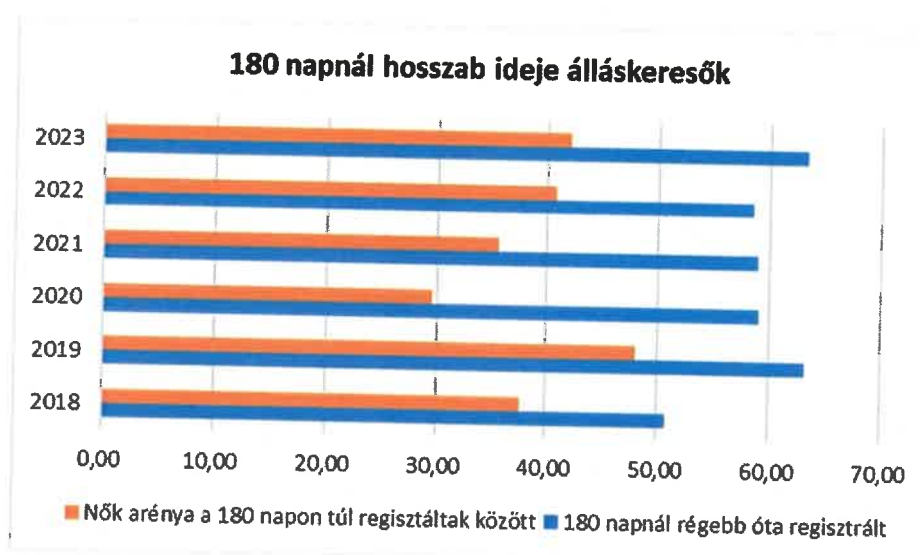
Az Európai Parlament 2013 februárjában a TNS Opinion nevű közvélemény-kutató céget bízta meg, hogy felmérje az európaiak véleményét a gazdasági válság és a nők témájában. Az alábbi eredmények születtek:

- az EU-polgárok a nemi egyenlőtlenségek közül első helyen az azonos pozícióban lévő férfiak és nők különböző bérezését említették, második helyen a nők elleni erőszakot, harmadikként pedig a nőknél a munka és a család nehézkes összeegyeztethetőségét
- a megkérdezettek egyharmada szerint az előbbi egyenlőtlenségeket a válság tovább erősítette
- Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

5.1.2. számú táblázat – 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	50,74	37,68
2019	63,23	47,96
2020	59,12	29,63
2021	58,91	35,53
2022	58,46	40,79
2023	63,3	42,03

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

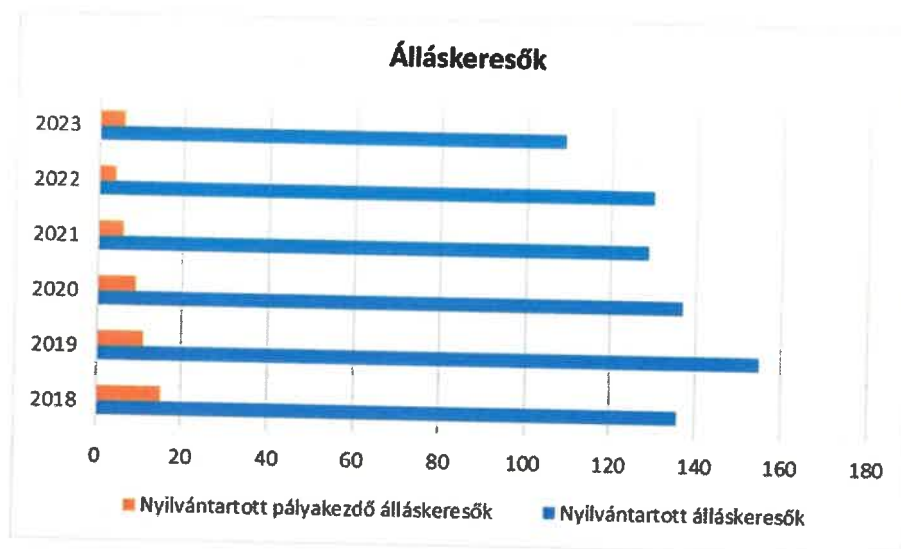
Az 5.1.2. számú táblázat alapján megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek magas aránya 180 napnál hosszabb ideje regisztrált, és ez az arány a vizsgált években növekvő tendenciát mutat. A tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) körében magasabb arányban vannak jelen a férfiak, mivel a táblázat utolsó oszlopában szereplő adatok 50 % alattiak. A legmagasabb arány 2019-ben van, mely adat arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglévő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás. Megállapítható, hogy 2019. évben volt a legkisebb különbség a 180 napon túl regisztrált nők és férfiak között.

5.1.3. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	136	15

2019	155	11
2020	137	9
2021	129	6
2022	130	4
2023	109	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között alacsony százalékban jelennek meg a pályakezdő álláskeresők. Ez arra enged következtetni, hogy a pályakezdők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni. Megállapítható, hogy 2018-ról 2023-ra a nyilvántartott álláskeresők aránya 20 %-al csökkent, a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya pedig 40 %-al csökkent, tehát javuló tendenciát tapasztalhatunk.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A községben nőket érintő képzés a START közmunkaprogram keretében volt 2017-ig, ez mezőgazdasági témában szervezett oktatást jelentett. Ennek időtartama egy év volt, és a részt vevő 20 fő – melyből 15 fő nő – a növénytermesztéshez és a kertészethez kapcsolódó ismereteket sajátíthatták el. Heti egy alkalommal, szakember vezetésével valósult meg az oktatás. A korábban már említésre került önellátásban, a megszerzett ismereteknek nagy hasznát vehetik a résztvevők. Kedvező, hogy a munkaügyi központok által szervezett tanfolyamokon, nemcsak aktív álláskeresők, hanem azok a jelenleg még dolgozók is részt vehetnek, akiknek a munkahelye veszélybe került. A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlják fel, de léteznek olyan támogatott képzések is, amelyekre a munkaügyi központ keretszámot határoz meg, s az álláskeresőknek felvételizniük kell.

A munkaügyi központok által indított programok közül kiemelnénk kettőt:

A „Lépj egyet előre!” képzési program elsősorban a szakképzetlen, a legfeljebb alapfokú iskolai végzettségű felnőttek számára nyújt lehetőséget, hogy ingyen olyan szakmai képzettséget szerezzenek, amelyek aktuálisan a legkeresettebbek az adott régió munkaerőpiacán, illetve megszereshetők a szakképzés megkezdéséhez szükséges közismereti és szakmai kompetenciák. A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében 2006-2013 között tervezett program volt a munkaerőpiac igényeihez igazítva több ütemben valósul meg.

Az „Újra tanulok!” megnevezésű kiemelt projekt közvetlenül azoknak a felnőtteknek kíván tehát segítséget nyújtani, akik alacsony iskolai végzettségűek, illetve szakképzetlenek, akik elavult szakképzettséggel rendelkeznek, akik elbocsátással veszélyeztetett munkavállalók, valamint a hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek pl. a fogyatékkal élők, nők és romák.

A kiemelt projekt megvalósítói - a várakozásoknak megfelelően - szeretne országos hatáskörben, valamennyi kistérség, megye és régió fejlődéséhez és versenyképességéhez hozzájárulni azzal, hogy az ott élő alacsonyan iskolázott embereket piacépes szakképesítéshez juttassa. A programmal ugyanis csökkenthető a hátrányos helyzetbe került települések lemaradása: a megvalósítók szem előtt tartják a területi egyenlőtlenségeket, és a hátrányos helyzetű térségekhez arányosan nagyobb forrást helyezni, így segítve azok felzárkózását a fejlettebb területekhez.

A résztvevők egyéni helyzetüknek, tudásszintjüknek és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő, versenyképes tudást, ismeretet sajátíthatnak el. A program a képzettségi szint emelésével erősíti Magyarország versenyképességét, és a munkavállalók nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni akár a magyar, akár a külföldi munkaerőpiacon. A hiányszakmákban történő képzéssel emelkedik a munkáltatók szakképzett munkaerővel történő ellátása, ami hozzájárul a foglalkoztatók versenyképességének növekedéséhez, kedvezőbb anyagi, szakmai előmeneteli lehetőséget biztosít a képzésben résztvevők számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek. A helyi ismereteinkre támaszkodva azonban elmondhatjuk, hogy a községben a munkanélküli nők 60 %-a nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

A munkanélküli nők zöme a mélyszegénységben élők köréből kerülnek ki a leggyakrabban, és többnyire az egyetlen bevételi forrásuk az önkormányzat által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély. Az ő elhelyezkedési esélyük nagyon rossz, többnyire az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt. Nagyon fontos, hogy együtt működjenek a munkaügyi központtal, mivel, ha valamilyen általános iskolára épülő képzés indulna, részt tudjanak venni benne.

A szakiskolát végzettek körében is vannak munkanélküli nők, arányuk 15-20 % körüli, és ez azzal magyarázható, hogy a megszerzett képzettség nem felel meg a piaci igényeknek, nem a munkáltatók által keresett szakmákkal rendelkeznek. Az ő esetükben az átképzés jelentene megoldást.

A Segesden működő Ferrokov Vas- és fémipari Kft. a csomagoló részlegében alkalmaz nyolc általánossal vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező nőket. Számuk 15-20 fő.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Segesden jellemzően a szellemi munkát végzők (önkormányzat, irodaház, általános iskola, óvoda, egészségügy területe) 95 %-a nő. A községben működő fémipari cég fizikai munkára pedig 80 %-ban férfiakat alkalmaz. A nőkkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés nem jellemző semmilyen téren.

Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül. A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését.

Az óvodában, iskolában, valamint a szociális otthonban közalkalmazottak és köznevelési foglalkoztatási jogviszonyban állók, az önkormányzatnál köztisztviselők dolgoznak. Az ő esetükben a besorolás szerinti bér kerül alkalmazásra.

A faluban működő gyár fizikai dolgozói pedig a Munka törvénykönyve hatálya alá tartoznak és a minimálbérnél senki sem keres többet. A gyárhoz tartozó irodaházban pedig 95 %-ban nők dolgoznak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A férfiak és a nők társadalmi szerepe a történelem folyamán folyton változik. Ez a változás a legszembetűnőbben a fejlett országok munkaerő-piacán mutatkozik meg. A nők munkavállalása a XX. század második felében felgyorsult, de ezzel összefüggésben a gyermeklétszám lecsökkent. Az előregedő európai társadalmakban az eltartó-eltartott arányt csak a nők még nagyobb gazdasági aktivitásával lehetne javítani, de ezzel egy időben terheik is nőnének. Napjainkra egyre inkább a család ÉS munka váltotta fel a nők körében, a család VAGY munka szemléletet. Ennek kialakulásához, illetve fenntartásához azonban támogató intézményrendszerre volt és van szükség. Elmondhatjuk, hogy a kisgyermekes anyák munkaerőpiacra való belépése nincs a munkaadói oldal felől aktívan megtámogatva. A gyermek érkezését követő munkaerőpiaci visszatérés pedig leginkább csak a törvény biztosította kereteken belül lehetséges – vagyis abban az esetben, ha a kisgyermekes anyák a munkaerőpiac igényeit ugyanúgy ki tudják elégíteni, mint korábban, a baba érkezése előtt. Az elvárás feléjük változatlan, háttértámogatás biztosítása nélkül. A kisgyermekes anyák munkaerőpiaci helyzete a társadalom különböző szegmenseinek nyugvópont nélküli, folyamatosan változó kérdésköre, a szakpolitika, a gazdasági élet sarkalatos pontja, a média egyik központi témája, amelynek sajátosságait keresztmetszeti vizsgálatként, pillanatképként tudjuk most bemutatni. A női foglalkoztatottság a gazdaság versenyképességének javítása mellett a nemek közötti egyenlőség megteremtésének is alapja.

5.2.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	85	85
2019	1	82	82
2020	1	74	74
2021	1	77	77
2022	1	77	77
2023	1	82	82

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részeseül a kismama új információkban. Minden évben megrendezésre kerül Segesden a Baba-mama nap, melynek keretében előadások megszervezésére kerül sor, különböző – kismamákat, csecsemőket, gyermekeket érintő – témákban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

A településtől 15 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Segesdet a Marcali szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a kaposvári, szigetvári kórházat választja, ennek ellenére. A védőnők szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

Segesden 2018-2023 között egy védőnő látta el feladatát. A településen korábban kettő védőnői körzet volt, de ez összevonásra került 2022-ben.

A vizsgált évek viszonylatában a 0-3 éves gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat.

5.2.2. a) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2018	7	9
2019	7	8
2020	7	8
2021	7	8
2022	12	12
2023	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	7	9	7	9
2019	0	0	0	0	7	8	7	8
2020	0	0	0	0	7	8	7	8
2021	0	0	0	0	7	8	7	8
2022	0	0	0	0	0	0	12	12
2023	0	0	0	0	0	0	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

Segesden 2017-ig családi napközi működött, majd elnevezésében következett be változás, mini bölcsődévé alakult át. A családi napközi 2012-ben kezdte meg tevékenységét hét térítésmentes férőhellyel, mely további két fővel bővíthető. Ez a férőhely szám alacsonynak tűnik a 3 év alatti gyermekek számához viszonyítva, és az utóbbi időben ténylegesen is kevésnek bizonyult. A mini bölcsődébe elsősorban azokat a gyermekeket veszik fel, akiknek a szülei dolgoznak. Mivel igény merült fel a nem dolgozó szülők részéről is a bölcsődére, ezért az önkormányzat pályázatot nyújtott be egy 12 férőhelyes, azaz egycsoportos bölcsőde építésére. A bölcsőde 2022. szeptemberben kezdte meg működését, és ezzel a mini bölcsőde megszűnt.

Az óvodai ellátás az önkormányzat fenntartásával történik. Az összes óvodai férőhelyszám 100, helyhiány miatt a vizsgált években senkit sem kellett elutasítani. Jelenleg az óvoda 75-80 %-os kihasználtsággal működik.

Az óvoda nyitva tartása figyelembe veszi a korai munkakezdést, illetve a késői munkabefejezést, 6.30 – 17.00 óráig tartanak nyitva.

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak.

Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részesei a kismama új információiban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

A településtől 13 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Segesdet a Kaposvári szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a marcali, illetve szigetvári kórházat választja, ennek ellenére.

A védőnők szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

A 0-3 éves gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenést mutat. Az egy védőnőre jutó gyermeklétszám nem mondható magasnak a településen.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint, bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszak elsődleges áldozatai nők és gyerekek. A statisztikai adatok szerint a partnerbántalmazás az esetek 95 %-ban férfi elkövetőt és nő áldozatot jelent. A magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszerint testileg bántalmazta őt. Magyarországon, a családon belüli erőszak hetente legalább egy nő életét követeli. A bűncselekmény következtében meghalt nők 60 %-a (volt) házastársa vagy élettársa áldozata.

Rémisztőek a statisztikai adatok ebben a témában, de fontos megjegyeznünk, hogy óriási mértékű látenciáról is beszélhetünk, vagyis magas az olyan esetek száma, amik nem jutnak a nyomozóhatóságok tudomására.

A probléma súlyosságát hazánkban a jogszabályok szigorításával is érzékeltetik. A Büntető Törvénykönyv a családon belüli erőszak eddiginél súlyosabb büntetését teszi lehetővé azzal, hogy önálló tényállássá vált a kapcsolati erőszak.

A helyi körzeti megbízott nem tudott pontos adatokkal szolgálni a riasztások számára vonatkozólag, de jellemzően 5-6 alkalommal kell kivonulniuk egy-egy – többnyire roma – családhoz a községben, családon belüli erőszak miatt. Minden ilyen esetben a férj vagy élettárs fizikailag bántalmazza feleségét vagy élettársát, melynek eredménye az esetek többségében könnyű testi sértés. Az ilyen ügyek pedig magánvádas ügyek és szinte soha nem jutnak el a bírósági szakig, mivel az áldozat magánvadját addigra visszavonja. A bántalmazó és a bántalmazott közötti erős lelki kapocs következményeként, a nő mindig visszatér a bántalmazói környezetbe.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen sem önkormányzati, sem pedig nem önkormányzati fenntartású anyaothton nem található. A község 50 kilométeres körzetében, a megyeszékhelyen működő Borostyánvirág Alapítvány anyaothtona, illetve Nagyatádon a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete által működtetett *Családok Átmeneti Otthona* vehető igénybe.

A nagyatádi székhelyű Családok Átmeneti Otthona kertes családi házban került kialakításra. Az otthon ellátási területe országos hatókörű, igénybevétele önkéntes. Az otthon célja, hogy megakadályozza a gyermekek családjuktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását és erősítse a családok társadalmi reintegrációját. Az otthon által nyújtott szolgáltatásokat az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalkorú anyák (16-18 éves).

Az otthonban lakók szociális munkát végeznek, a cél a családok önálló életviteli képességének erősítése.

A lakókra egyénre szabott helyzetértékelést készítenek, stratégiát dolgoznak ki a problémák megoldására. A lakók pénzügyi, háztartásvezetési ismereteket sajátíthatnak el, továbbá átképzéseken vehetnek részt a munkahelyi elhelyezkedés elősegítése érdekében.

A Borostyánvirág Alapítvány 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány tartja fenn a Borostyánvirág Anyaothont, amely 1998-ban nyitotta meg kapuit. A *Borostyánvirág Anyaothton* családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. A 11 lakószobában, összesen 34 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni. A családok önként kérhetik felvételüket az intézménybe, a jelentkezés oka lehet anyagi probléma, konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség és egyéb.

Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (pl. étkezés, ruházat, iskoláztatás költsége), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek.

A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhesék.

Az intézmény „krízis-ellátás” keretében családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogad be. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozhassák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos lakhatáshoz jussanak.

Az előbbieken tárgyalt intézményeken kívül, krízishelyzetben lévő nők a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat segítségét is igénybe vehetik.

Segesden évente kb. 3-4 esetben kéri krízishelyzetbe került nők az önkormányzat vagy a családsegítő szolgálat segítségét. Jellemzően a kaposvári székhelyű Borostyánvirág Anyaotthonba kerülnek elhelyezésre, gyermekeikkel együtt. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők, az elhelyezést követően rövid időn belül visszatérnek régi életükbe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepét a helyi közéletben egyrészt a politikai döntéshozatalban való szerepük, másrészt a civil közéletben tudjuk leginkább bemutatni.

A Segesden működő intézmények (önkormányzat, szociális otthon) vezetői többségben nők, a dolgozók többsége is nő, ők többnyire szellemi munkát végeznek. A nők esélyegyenlősége semmilyen tekintetben nem szenved hátrányt a településen. A településen lévő férfi vezetőkkel kapcsolatban elmondható, hogy családbarát és persze nőbarát nézeteket vallanak.

Jelenleg a 7 fős képviselő-testületben kettő nő foglal helyet, a 2010-2014 októberéig tartó ciklusban az ugyancsak 7 fős testületben két nő szerepelt, a 2019-2024 közötti ciklusban három nő volt jelen.

A községben nagyon alacsony a nők részvétele a helyi közéletben, mindenképpen alkalmat kell keresni (pl. programok) a gyengébbik nem ösztönzésére.

A nők közéleti részvételének alacsony voltával szegényebb lesz maga a politikai közélet: kimarad belőle egy sor fontos szempont, szemlélet, tapasztalat és végső soron nemcsak a nők veszítenek, hanem maga a társadalom egésze.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A dolgozó nő nemcsak a munkahelyén, hanem a családban is helyt kell, hogy álljon. Fokozott terhelést jelenthet a napi háztartás vezetésével összefüggő feladatok ellátása is. Remélhetőleg nem kell sok évnél eltelnie ahhoz, hogy családbarát munkahelyek alakuljanak, ahol adott pl. a gyermekmegőrzés vagy a rugalmas munkaidő kialakításának lehetősége.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, de ez ösztársadalmi probléma, amelyen országos szintű, komplex programokkal lehetne enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a közösségekben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.	Bevonásuk ösztönzése a közösségekben működő nyugdíjas egyesületbe, valamint a szociális szolgáltató központ idősök klubjába. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.
A közösségekben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	"Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.
A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közösségekben.	A nők ösztönzése a közösségekben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek hátterében az időskorúak számának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Általánosságban elmondható, hogy az európai emberek tovább élnek, kevesebb gyermeket vállalnak, korábban mennek nyugdíjba, mint egy évtizede. A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy ezek a folyamatok 2010-től, azaz az ún. baby-boom nemzedék nyugdíjba vonulásától kezdve jelentős egyensúlyhiányhoz vezet majd a generációk között. Az egyensúlyhiány mélyreható változásokat fog előidézni a munkaerő-piacon, a szociális ellátó- és védelmi rendszerben, az egészségügyi rendszerben és a társadalmi integráció különböző folyamataiban.

A folyamatokat az idős, nyugdíjas korosztály részéről kell vizsgálni, hiszen az idősök részéről, a legkevesebb, ami várható, hogy egy átdolgozott élet után, nyugodt és kiegyensúlyozott öregkort élhessenek meg. Azonban több százezerre tehető azon idősök száma, akik hónapról hónapra, a minimális komfort biztosítása nélkül kell túléljék a mindennapok kihívásait, mentesülve mindazon lehetőségektől, amely egy élet munkáját maga mögött tudva kijárna számukra.

Tehát az idősek, mint kiemelt célcsoport esélyegyenlőség nagyon fontos kérdés a társadalomban, mellyel foglalkozni kell.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentése szerint, jelentősen megnőtt a születéskor várható élettartam az Európai Unióban, de továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes országok között. Az EU 28 tagállamában a születéskor várható élettartam 2012-ben átlagosan 79,2 év volt, azaz 5,1 évvel magasabb, mint 1990-ben.

Az OECD szerint a növekedés a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta halálozások száma jelentős csökkenésének köszönhető, főként az 50 és 65 év közötti lakosok körében.

A születéskor várható élettartam Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban a legmagasabb, a lista végén álló balti és kelet-európai államokban 75 év alatti.

A nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakénál az unióban: előbbieké 82,2 év, utóbbiaké 77,5 év volt 2012-ben. Magyarországon a férfiak születéskor várható élettartama 71,6 év, a nőké pedig 78,7 év volt.

Országos szinten a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik az 1960-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya. Napjainkban 1100 fő felett van a 100 éves vagy ennél idősebbek száma, és a 90 évesnél idősebbek száma meghaladja a 35 ezer főt.

Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességen belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot.

Országos szinten nagyon lényeges kérdés, hogy vajon a politika, az ellátó rendszerek felkészültek-e az előbbi demográfiai trendekre, képesek-e reagálni a változásokból eredő igényekre.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatos, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor felett jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el – igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrővizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

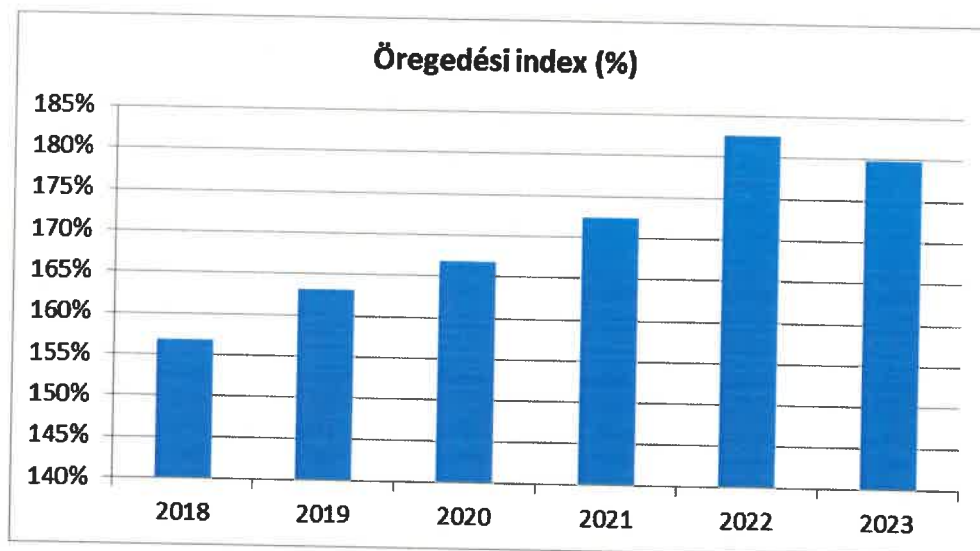
Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességen belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Különösen nagy gondon jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezsiköltség, de jelentkezik az ételmeztelenség és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.1. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	508	324	156,79%

2019	517	317	163,09%
2020	517	310	166,77%
2021	538	312	172,44%
2022	548	300	182,67%
2023	552	307	179,80%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Segesden a népességben belül 23 % az időskorúak aránya a 2023-as évet vizsgálva. A 65 év felettiak 60 %-a nő és 40 %-a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 feletti értéket mutat, mely azt jelzi, hogy a község elöregedő és a 65 év felettiak vannak túlsúlyban a társadalomban.

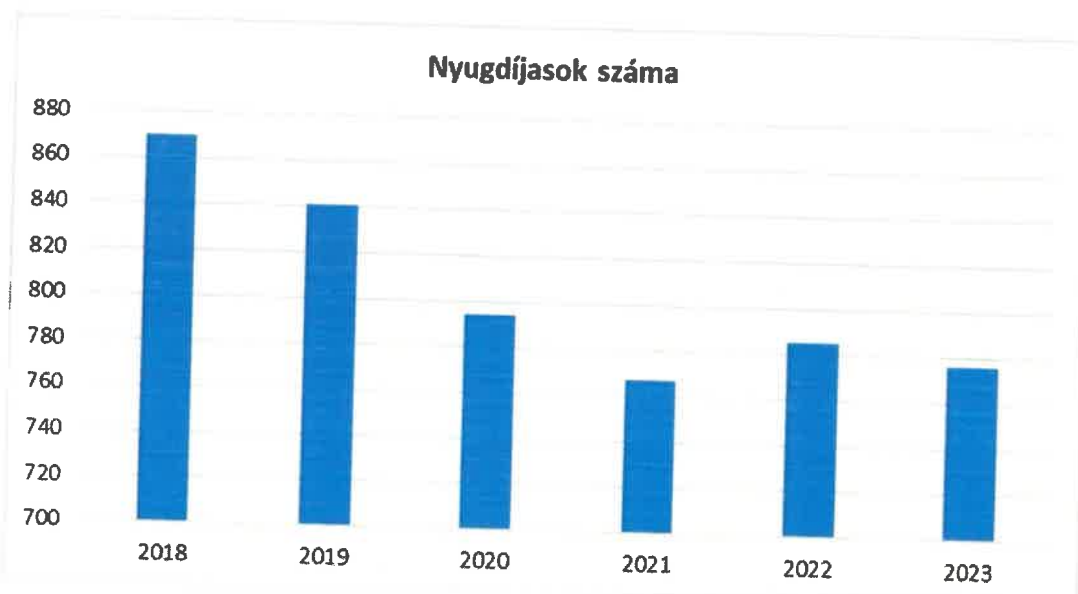
A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal:

- nő az idősök aránya a társadalmon belül
- nő az idős nők aránya a társadalmon belül
- nő a várható élettartam.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	362	508	870
2019	365	476	841
2020	344	450	794
2021	334	433	767
2022	343	442	785
2023	343	433	776

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KSH adatai szerint 2015. januárban, hazánkban több mint 2 millióan kapnak öregségi nyugdíjat, az elmúlt négy évben számuk csaknem 300 ezerrel növekedett. Az öregségi nyugdíjasok számának folyamatos növekedése a népesség korösszetételének változásával magyarázható. A 60 év feletti korosztály létszáma 1869 óta megszakítás nélkül emelkedik Magyarországon. Míg 1990-ben a 60 év feletti a népesség 18,9 %-át tették ki, addigra ez a szám 2014-re 24,4 %-ra emelkedett. A KSH becslései szerint ötven év múlva 7,9 millióra csökken Magyarország lélekszáma, a lakosság elöregedése miatt pedig muszáj lesz felemelni a nyugdíjkorhatárt. 2019 folyamán Magyarországon az ellátottak száma csökkent, ugyanakkor az ellátások reálértéke változatlan maradt. Hazánkban minden ötödik ember öregségi nyugdíjas volt, arányuk az összes ellátottn belül a fővárosban volt a legmagasabb, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb. Az idős népesség csaknem egésze, a 64 év alattiaknak pedig mintegy 8%-a kapott 2019-ben ellátást. A nők átlagosan 61, a férfiak 64 évesen mennek öregségi nyugdíjba. 2019 elején a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a lakosság több mint negyedének folyósított nyugdíjat (ezek: öregségi, özvegyi, szülői nyugdíj, árvaellátás), vagy valamilyen egyéb ellátást (ezek: életkoron alapuló ellátások, megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások, egyéb járadékok, járandóságok), 1%-kal kevesebb embernek, mint az előző évben. Ezzel folytatódott az ellátottak számának és népességen belüli arányának lassú csökkenése.

A településen élő összes nyugdíjas száma a vizsgált években csökkenő tendenciát mutat, a népességen belüli arányuk 2023-ban 32,5 %.

Főszabályként öregségi nyugdíjat csak a nyugdíjkorhatár betöltése után lehet megállapítani. Ez alól kivétel a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó öregségi nyugdíj („nők 40”), az ebben részesülők száma 6%-kal emelkedve elérte a 159 ezer főt.

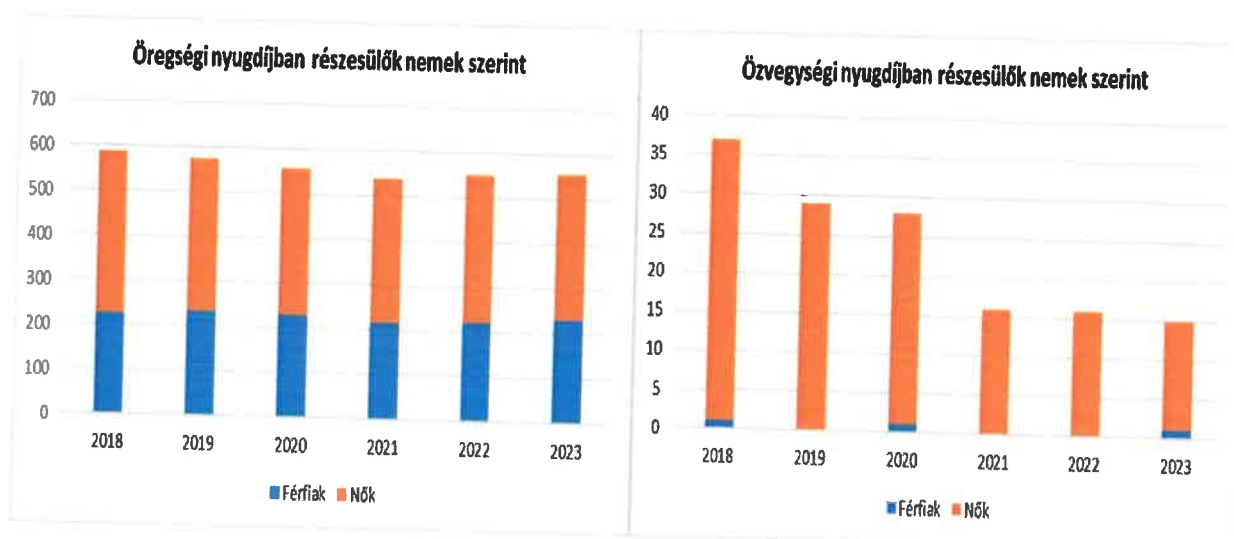
Megállapítható, hogy a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülő nők száma a vizsgált években magasabb, mint a férfiak száma. 2023-ban a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők 56 %-át tették ki a nők, akiknek a férfiakéhoz képest magasabb aránya a legtöbb ellátástípusnál megfigyelhető.

A táblázatból jól látható, hogy a vizsgált években a nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat. 2018-ról 2023-ra 11 %-al csökkent a nyugdíjasok szám a településen. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.1.2. számú táblázat – Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	3	0	226	361	1	36	10
2019	4	0	233	341	0	29	13
2020	3	0	228	330	1	27	13
2021	3	0	215	323	0	16	15
2022	2	0	220	332	0	16	14
2023	1	0	231	327	1	14	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben magasabb, az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak számánál. Ugyanez elmondható az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők esetében is. Időskorúak járadékában a település lakosságának nagyon alacsony aránya részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen		136	155	137	129	130
41-45 év (TS 042)	Fő	12	14	13	12	11	13
	%	8,82%	9,03%	9,49%	9,30%	8,46%	11,93%
46-50 év (TS 043)	Fő	17	16	11	11	12	7

	%	12,50%	10,32%	8,03%	8,53%	9,23%	6,42%
51-55 év (TS 044)	Fő	15	18	14	14	17	13
	%	11,03%	11,61%	10,22%	10,85%	13,08%	11,93%
56-60 év (TS 045)	Fő	23	20	20	15	14	16
	%	16,91%	12,90%	14,60%	11,63%	10,77%	14,68%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10	19	21	26	28	20
	%	7,35%	12,26%	15,33%	20,16%	21,54%	18,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Európa szerte jellemzően igen korán hagyják el a munkaerő-piac világát a munkavállalók. Az aktív öregedés politikája folyamatban és nem életkorhoz vagy eseményhez kötöttségben gondolkozik. Az Európai Bizottság javaslata alapján 2012 az „Aktív öregedés” európai éve lett. Célokként a kezdeményezés a jobb munkakörülményeket és munkalehetőségeket tűzte ki, az Európában egyre növekvő számú idős ember számára.

Az idősök reintegrálása a foglalkoztatásba a társadalomnak, a foglalkozás-egészségügynek, a munkáltatónak, és elsősorban a munkavállalónak is új kihívást jelentene. Az idősök számára nem csak a keresetet biztosító munkaalkalmak biztosítása a cél, hanem az önkéntes tevékenységekben való részvételük lehetővé tétele is. Így közvetetten hozzájárulnának a társadalmi gazdasághoz, és nagymértékben csökkenne a generációk közötti súrlódás. A foglalkoztatott nyugdíjasok száma mintegy 150 ezer volt 2012-ben, ebből 95 ezren kaptak öregségi nyugdíjat.

Magyarországon az idősebb generációk foglalkoztatását a nyugdíjrendszer befolyásolja döntő mértékben. A nyugdíjba vonulás „késleltetésének” megítélése ellenmondásos.

Az idősebb generációk benntartása a munkaerő-piacon csökkentheti ugyan a nyugdíjalapokra nehezedő nyomást, viszont a gazdasági stagnálás körülményei között jelentős mértékben gátolhatja a fiatalok munkához jutását.

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásáról. De helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni.

A KSH helyzetképe szerint már csaknem 115 ezren dolgoznak a 65-74 éves korosztályhoz tartozó nyugdíjasok közül. Felmerülhet bennünk a kérdés: „Kényszer, lehetőség vagy örömforrás?” Sokakat az alacsony nyugdíj készlet munkára nyugdíjas éveikben, másokra – orvosokra, pedagógusokra – akkora szükség van, hogy nem engedhetik meg a visszavonulást, egyesek pedig úgy érzik, hogy aki tovább dolgozik, tovább él. Bármi is legyen az ok, a tény az, hogy Magyarországon a KSH szerint ma 115 ezer nyugdíjas dolgozik, ami a 2010-es érték háromszorosa.

A nyugdíj mellett dolgozók számának növekedését az is táplálhatja, hogy a munkaadóknak is igencsak megéri nyugdíjas szakembereket alkalmazni: egyrészt a cégek ilyenkor mentesülnek a szociális hozzájárulási adó, másrészt a szakképzési hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége alól.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 41-45 éves korcsoportban, az 56-60 éves korcsoportban, valamint a 61 éves vagy afeletti korcsoportban a nyilvántartott álláskeresők aránya 2018-ról 2023-ra emelkedett. A 46-50 éves, valamint az 56-60 éves korcsoportban ezzel szemben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált évek viszonylatában. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők nagyon nehezen helyezkednek el, és gyakori az is, hogy közel a nyugdíjhoz szüntetik meg valakinek a munkaviszonyát. Országosan is nehéz elhelyezkedni, illetve a munkaerő-piacra visszakérülni 61 év felett, és ez a tendencia Segesd településre is igaz.

b) *tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen*

Az idősek foglalkoztatását támogató program nem található a településen. Az ilyen programok iránti igény fennállásáról nincs tudomásunk, mélyrehatóbb kutatást és vizsgálatot igényelne ennek felderítése. A faluban élő idősek, nyugdíjasok nagy része hasznosan tölti szabadidejét, mivel a házakhoz tartozó kertekben mindig van mit tenni, és egy mindig faluban élő embernek ezen tevékenységek végzése természetes.

A településen az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetősége is korlátozott, más településekre való utazás pedig már az egészségi állapotuk miatt is nehézkes lenne. Segesden az óvodában, általános iskolában, szociális otthonban, valamint az önkormányzatnál közalkalmazottak és köztisztviselők dolgoznak, az ő esetükben pedig a nyugdíj melletti munkavégzés lehetőségét jogszabályok korlátozzák.

Maradt még a vasipari cég, mint foglalkoztató, amely jelenleg – munka hiányában – nemhogy idős személyeket, de másokat is csak csökkentett létszámban tud foglalkoztatni.

Egy községben tehát a tevékeny idősor, más aspektusból közelíthető meg, mint a városban, ahol több lehetőség van, illetve az emberek a szabadidejüket is máshol és más módon töltik el.

Biztosan Segesden is vannak olyan nyugdíjasok, akik szívesen hasznosítanák az évek alatt megszerzett tapasztalataikat, de ők is kénytelenek beérni a falu által nyújtott lehetőségekkel.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

Az 50 és a nyugdíjkorhatár között álló, több évtizedes aktív tevékenység után munkájukat elvesztő emberek lehetőségei finoman szólva is korlátozottak, s közülük is legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, romák és nők vannak.

Közel másfél millió 50-59 év közötti ember él Magyarországon. A nyilvántartott álláskeresők egyharmada, mintegy 150 ezer ember, 45 év feletti munkanélküli. Az 50 év feletti a munkában töltött éveik jelentős részét még a szocializmusban dolgozták le, többségük egészen más adaptációs képességeket sajátított el, mint amelyek a piacgazdaságban sikeressé tehetnek egy munkavállalót.

Tehát összetett problémáról beszélhetünk az idős korosztály foglalkoztatása esetében, a velük összefüggő esélyegyenlőtlenség elsősorban a romló egészségi állapotukra, valamint a képzettségbeli hiányosságokra vezethetők vissza.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település lakossága számára egyformán elérhető. Egy uniós beruházás eredményeképpen, 2011-ben került átadásra a szociális szolgáltató központ, ahol a háziorvosi és fogorvosi rendelő, a védőnő, illetve korábban a családi napközi (mini bölcsőde), valamint a szociális szolgáltatás egy épületben kapott helyet. A külterületen élő idős személyek esélyegyenlősége is biztosított a tanyagondnoki szolgáltatás önkormányzat általi biztosításával.

a) *az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése*

6.3.1. számú táblázat – 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	508	35	18	60
2019	517	31	17	76
2020	517	33	19	83
2021	538	38	21	95
2022	548	43	17	104
2023	552	43	25	119

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A táblázatból kiolvasható, hogy a nappali ellátásban részesülők száma évről-évre csökkent, ezzel szemben a 65 év feletti lakosok száma stagnált. A 65 év felettek 8 %-a részesült 2023-ban nappali ellátásban. A HEP felülvizsgálatának időpontjában 43 fő részesül nappali ellátásban.

A szociális szolgáltató központ dolgozóinak lelkiismeretes munkájának köszönhető a nappali ellátásban részesülők számának növekedése. Nagyon fontos, hogy az idős személyek – főként az egyedül élők – tartozzanak valahova, ne zárkózzanak be, ne forduljanak magukba. Az ember társas lény és mindenkinek szüksége van emberi kapcsolatokra, közös programokra, jó beszélgetésekre.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 15 kilométerre lévő Nagyatádon érhető el. Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat, valamint a szociális szolgáltató központ is tud segíteni a szakellátások igénybevétele érdekében.

Az önkormányzat a tanyagondnoki szolgáltatás keretében nyújt segítséget a külterületen élő idős személyek számára. Minden hét keddi napján a tanyagondnok bevásárol a szolgáltatást igénylő idős személyeknek, kiváltja a gyógyszereiket, illetve minden nap eljuttatja a szociális étkezésben részt vevők számára az ebédet.

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége az alábbi – idős emberek számára fontos – szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- Idős emberek nappali ellátása, idős emberek klubja

A mindenki számára hozzáférhetőség érdekében, az önkormányzat a szociális szolgáltató központ rendelkezésére bocsátott egy 9 személyes gépkocsit, mellyel a dolgozók szállítják az időseket a klubba, illetve haza az adott napokon. Ez hatalmas segítség a mozgásukban korlátozott személyeknek, e nélkül valószínű, hogy nem tudnának részt venni a programokon.

A nappali ellátást, az önmaguk ellátására részben képes személyek vehetik igénybe, akik saját otthonukban élnek, de napközbeni ellátást igényelnek. A szolgáltatás keretében tisztálkodásra is

van lehetőség, valamint hasznos és szórakoztató programokon, tanácsadásokon vehetnek részt az idősök, továbbá szociális ügyek intézésében is segítséget kapnak. Előfordult, hogy az idősök községi programokon léptek fel, ahol előadták az idősök klubjában tanult énekeket.

- **Házi segítségnyújtás**

Az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja az intézmény, elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem, vagy csak segítséggel képes. A házi gondozók által ellátott személyek száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 18 fő volt.

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**

Az intézmény segítségkérés lehetőségét biztosítja az akut krízishelyzetben lévők számára. Ebben az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának a veszélye fennáll. Segesden jelenleg 4 személynél van kiépítve a jelzőrendszer.

- **Étkeztetés**

Azoknak a szociálisan rászorultaknak és eltartottjaiknak, illetve azoknak, akiknek kora, egészségi állapota indokolja, az év minden napján egyszeri meleg étkezéstről (ebéd) gondoskodik az intézmény. Az ebéd kiszállításáról is az intézmény gondoskodik, mindenkinek otthonához szállítják éthordóban az ebédet. A szociális étkezők száma jelenleg 119 fő volt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősebb korosztály számára a községben kulturális, közművelődési szolgáltatásként elsősorban az Árpádházi Szent Margit Múzeum és Könyvtár érhető el. A könyvtárban lehetőség van helyben olvasni, illetve könyveket kölcsönözni, író-olvasó találkozókra, valamint képzőművészeti kiállításokra részt venni, valamint internetet használni. A múzeum és könyvtár könnyen megközelíthető, ennek ellenére a szervezett programokon alacsony az idősök részvételi aránya, főleg a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nyugdíjas réteg vesz részt a programokon.

Nagyon nehéz az idős személyeket kimozdítani otthonról, kb. a 13 %-uk vesz részt valamilyen szervezett programon. Fel kellene mérni, hogy milyen előadások, beszélgetések érdeklí az idősebb korosztályt és ennek megfelelő programokat kellene szervezni.

Segesden 7-8 fő nyugdíjas minden évben vesz bérletet a kaposvári színházba, ők rendszeres látogatói az előadásoknak.

A községben 1997-ben alakult meg a Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület, mely az egyetlen szerveződés Segesden, amelyben idős korosztály részt tud venni. Az egyesület 20 fővel jött létre, volt, amikor 45 fővel működtek, jelenleg a létszámuk 27 fő. A csökkenés legfőbb oka, hogy az egykori tagok kiöregedtek, az egészségi állapotuk sem megfelelő. A létszám csökkenésében az is szerepet játszott, hogy az egyesület székhelye a falu központjából egy távolabbi helyre került át, ahova az idősök már nehezebben tudnak eljutni segítség nélkül. A tagok minden hét csütörtöki napján találkoznak, az érdeklődői körüknek megfelelő témában előadókat hívnak (pl. orvos, rendőrség), saját körben megünneplik a névnapokat, születésnapokat. Ezen kívül sok helyre hívják őket szerepelni az egész országban, ahol az általuk betanult táncokkal lépnek fel.

Az egyesület működésének alapja a tagok által fizetett tagdíj, illetve az önkormányzat által nyújtott éves támogatás. Azonban gyakran önköltségen valósul meg egy fellépés, a ruhák varratása. Az egyesület vezetője mindent megtesz a tagok létszámának bővítése érdekében, de jellemző az idős korosztályra, hogy nehezen mozdulnak ki otthonról, nem igazán lehet rávenni őket a részvételre.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés a községben. A könyvtárban lehetőség van számítógép használatra, de az idősök részéről eddig nem merült fel igény erre vonatkozólag. A technikai feltételek adottak a községben, mind az általános iskolában, mind pedig a könyvtárban lenne lehetőség akár egy oktatás megszervezésére is, de előtte fel kellene mérni az igényeket. Már korábban volt szó arról, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltétele 50 óra közösségi munka.

Az önkormányzat és a középiskolák közötti megállapodás esetén, a fiatalok részt vehetnének az idősök számítástechnikai ismereteinek bővítésében.

Ez több szempontból is előnyös lenne, egyrészt az idősök általában szeretnek fiatalok között lenni, így nemcsak a szürke hétköznapok lennének az életükben, másrészt kimozdulnának otthonról és érdekes, új dolgokat tanulhatnának.

d) a generációk közötti programok

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősök is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat Falunapot szokott szervezni, ahol a településen élő családok „apraja és nagyja” részt vesz. Segesden az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki. Minden évben október hónapban megrendezésre kerül az „Idősök-napja”, ahova a településen élő 75 év feletti személyek kapnak meghívást. A rendezvényen a fiatalabb korosztály szórakoztatja az idősebb korosztályt.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen hiányoznak az idősök életkorukkal járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok. Itt elsősorban az egészségfejlesztéssel összefüggő előadások, alkalomszerű szűrések megszervezése jelentkezik feladatként. Hangsúlyt kell fektetni a népbetegségek számító vércukorral, vérnyomással és koleszterinnel kapcsolatos betegségek kiszűrésére, de fontos pl. az influenza elleni védőoltás beadása is az idős embereknek.

Az idős személyek esetében a megelőzésre is oda kell figyelni, ezért többféle témában szakorvosi előadások megszervezése szükséges. Fontos lenne az idős emberek meggyőzése és ösztönzése a programokon való részvételre, mert így sok hasznos dolgot tudnának meg. Mindemellett nem csak otthon lennének magányosan, hanem közösségben, és mint tudjuk egy jó beszélgetés, pár kedves szó milyen sokat jelent egy idős, magányos embernek.

Ki kell emelni továbbá a rendőrség szerepét, hiszen fel kell hívni az idős egyedül élő személyek figyelmét a trükkös lopásokra. Ezzel talán megelőzhetővé válna az áldozattá válás. A figyelemfelhívásban a szociális szolgáltató központ munkatársainak nagy szerepe lenne, mivel ők napi kapcsolatban állnak az idős személyekkel. Nem csak a rendőrség által tartott előadással, hanem szórólappal is fel lehetne hívni az idősök figyelmét az óvatosságra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idők részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.	Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.
Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, idősöket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.
Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.	Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.
Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.
A községben hiányoznak az idők egészségmegőrzéshez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.	Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok (pl. vércukormérés) elvégzésének biztosítása, a házi orvos, az idők klubja, valamint a nyugdíjas egyesület bevonásával.
Az idők nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.	Az igényfelmérést követően, az informatikai ismeretek elsajátítására irányuló oktatás megszervezése az önkormányzat informatikusa, valamint az önkéntes munkát töltő középiskolások bevonásával; Az oktatás címe lenne: "Idősen is legyél sokoldalú".

Az időskorú emberek számának növekedése mellett megjelent az „aktív idősödés és a minőségi időskor” megélésének igénye.	A felhalmozott szellemi tőke hasznosítása a közéletben, szakmákban, élettapasztalatok átadása. Az időskorúak alkotó kedvének motiválása: kiállítások, bemutatók szervezése, „Életutak” bemutatása.
---	---

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 %-a. A fogyatékos népességben belül a mozgássérülteké volt a legnépesebb csoport, az ő arányuk 43,6 %. A fogyatékosokkal élők között minden tízedik ember az értelmi fogyatékos személyek közé tartozott, arányuk 9,9 %. A látássérültek aránya 14,4 %, a hallássérülteké 10,5 % és az egyéb fogyatékosokkal élők aránya 21,6 % volt.

A 2011. évi népszámláláskor az egészségi állapotra vonatkozóan a kitöltők 89 %-a válaszolt. Magyarországon 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 %-a, a fogyatékkal élők 53 %-a nő. A fogyatékkal élők több, mint 70 %-a 50 évnél idősebb. A legnagyobb csoport, a 232 ezer főt számláló mozgássérültek többsége az idősebbek közé tartozik, több mint 80 %-uk 50 évnél idősebb.

A 2022. évi népszámlálás során összesen mintegy 9,2 millió személyi kérdőív érkezett be, az egészségi állapotra vonatkozó, nem kötelező kérdéseket a válaszadók 75 százaléka töltötte ki. A válaszadók 72 százaléka nem számolt be egészségi problémáról. Tartós betegséget 1,7 millióan jeleztek, 639 ezren nyilatkozták, hogy az egészségi állapotuk súlyosan korlátozza őket, és 270 ezren éltek fogyatékosan. A 15-64 év közötti, „fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott választ adó és a fogyatékoság típusát megjelölő” személyek száma: 363.798 fő, akiknek 46 %-a foglalkoztatásban állt. A fogyatékosokban szenvedők 34 %-a volt mozgássérült, 20 %-uknak a látásával, 11 %-uknak a hallásával voltak problémái, emellett viszonylag magas volt az értelmi fogyatékosok, a súlyos belszervi fogyatékosokkal élők és a mentálisan sérültek hányada is, sorrendben 9, 6, és 6 %.

Somogy vármegyében a 2022. évi népszámlálás során 9486 fő nyilatkozott úgy, hogy fogyatékosan szenved.

Összességében elmondható, hogy 2001-ről 2022. évre a fogyatékkal élők számadatai nem mutatnak lényeges eltérést, a fogyatékosok számának csökkenése elsősorban a népesség fogyására, valamint arra vezethető vissza, hogy az egészségi állapotra vonatkozó kérdések szenzitív adatok, tehát a válaszadók 20-25 %-a nem szívesen válaszolt rá.

7.1 A településen fogyatékosan élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	105	72	177
2019	104	66	170
2020	86	59	145
2021	92	61	153

2022	96	58	154
2023	88	52	140

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

A munkaképesség csökkenésének mértékét az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézete állapítja meg, szakértői vizsgálat során.

2012. január 1-jei hatállyal szűnt meg a rokkantsági nyugdíj, illetve a baleseti rokkantsági nyugdíj intézménye, ettől kezdve új elnevezésű és feltételrendszerű ellátásokat igényelhetnek a megromlott egészségi állapotú személyek. 2012-től a megváltozott munkaképességű személyek részére kétféle ellátás, rehabilitációs ellátás, illetve rokkantsági ellátás állapítható meg. (Megjegyzés: a rokkantsági járadék nem azonos a rokkantsági ellátással. A rokkantsági járadékot csak azok kaphatnak, akik 25. életévük betöltése előtt teljesen munkaképtelenné váltak, vagy 70 %-os egészségkárosodásuk van. A rokkantsági járadék összege 2024. január 1. napjától 58.830 Ft/hó.)

A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mértékének megállapítása a megváltozott munkaképességű személy havi átlagjövedelmének figyelembe vételével történik, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összegek között.

2016. május 1-jétől érvényes szabályok szerint a havi átlagjövedelem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben, - mint referencia-időszakban – elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa. Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa a havi átlagjövedelem.

Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, amennyiben az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni. 2016. május 1-jétől a havi jövedelem megállapításakor a kérelem benyújtásának napja a mérvadó a korábbiaktól eltérően, amikor a jogosultság kezdő napja szerint kellett figyelembe venni azt.

Rehabilitációs ellátást azok kapják, akiknek nincsen súlyos és nehezen visszafordítható vagy visszafordíthatatlan egészségkárosodása. Ha valakinek az egészségi állapota foglalkoztatottság tekintetében 60 %-os vagy annál kisebb (korábban ezt 40 %-os vagy azt meghaladó egészségkárosodásnak hívták), akkor rehabilitálhatónak minősítik.

B1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 51 és 60 % között van és foglalkoztathatósága helyreállítható komplex rehabilitáció segítségével. C1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 31 és 50 % között van, és foglalkoztathatósága fenntartható tartós rehabilitáció segítségével.

Ha a rehabilitációs hatóság a megváltozott egészségi állapotú kérelmező számára rehabilitációs ellátást ítél meg, akkor a határozat kézhezvételét követő 10 munkanapon belül meghatározzák a rehabilitáció sikeres lebonyolításához szükséges rehabilitációs tervet, az alkalmazható módszereket és a nem pénzbeli ellátásokat.

Emellett a rehabilitációs ellátás mértéke a csökkent munkaképességű személy havi átlagjövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összeg korlátok között.

A rehabilitációs ellátás a nyugdíjmelés arányában emelkedik. A rehabilitációs ellátás minimum és maximum összege 2016-tól az évenként, a nyugdíjmelés mértékével emelt alapösszeg alapján kerül megállapításra. Legfeljebb 3 évig nyújtható a rehabilitációs ellátás. A rehabilitációs ellátás összegéből nyugdíjjáradékot vonnak, így a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama beleszámít a szolgálati időbe.

Rokkantsági ellátást kaphatnak azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik egészségi állapota legfeljebb 60 %-os, vagyis egészségkárosodása legalább 40 %-os. Rokkantsági ellátást azok számára állapítanak meg, akiknek nem javasolt rehabilitáció, ezért nem kaphatnak rehabilitációs ellátást, vagy az öregségi nyugdíjkorhatárt legfeljebb 5 év múlva elérik. A rokkantsági ellátás megváltozott munkaképességű személy havi jövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra az egészségi állapottól függően, és új szabályként a 2016. évi alapösszeg arányában kerülnek meghatározásra a rokkantsági ellátás minimum és maximum összegei, melyek az évenkénti nyugdíjmelés mértékével emelkednek. A korábbi szabályok szerint az évenkénti nyugdíjmelés nem érintette a folyósított rokkantsági ellátás minimális és maximális összegeit. A rokkantsági ellátás folyósításának időtartama nem minősül szolgálati időnek, mivel nem vonnak belőle nyugdíjjáradékot.

Az aktív korú népességben belül 2023-ban 9,3 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

A vizsgált években a megváltozott munkaképességű személyek száma 21 %-al csökkent, és minden évben a férfiak jelentek meg magasabb számban.

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	80
2019	80
2020	80
2021	79
2022	80
2023	72

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Segesden a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság által fenntartott és működtetett Gondviselés Szociális Otthon telephelyeként, súlyos és közepesen súlyos értelmi fogyatékos személyeket ellátó részleg működött 2023-ig. A férőhely 80 fő volt, és 2023-ig 100 %-os kihasználtsággal működött. Az intézményesített keretek között a fogyatékos személyek teljes ellátásban részesültek, minden feltétel biztosított volt számukra, hogy az értelmi képességeikhez képest teljes életet éljenek. 2023-ban befejeződött az „Egy nagy álom megvalósulása – Kolostorkiváltás Segesden” elnevezésű projekt, amely lehetőséget teremtett arra, hogy az intézmény segesdi telephelyén élők esetében a fogyatékosok otthona ellátási formát a támogatott lakhatás váltsa fel, ahol 6 lakóotthonban 12-12 fő helyezhető el. A projektnek köszönhetően a szakosított ellátások mellett az intézmény alapellátást is nyújt.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A Gondviselés Szociális Otthon a mozgásszervi fogyatékossgal, valamint az enyhe értelmi fogyatékossgal rendelkezők kézműves foglalkozásban vesznek részt, melynek keretében a szövessel, fonással, hímezéssel előállított termékeket saját célra felhasználják.

A helyi általános iskola 2012-ig 3 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatott, és ennek következtében a munkáltató a fizetendő rehabilitációs hozzájárulás mértékében kedvezményben részesült. Jelenleg nem valósul meg megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása.

A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

Ki kell emelni a 4M munkaerő-piaci szolgáltatást, melynek célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, inaktív személyek megmaradt képességeire épülő, személyre szabott foglalkoztathatóságának elősegítése, elsősorban nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket illetően.

További cél az elfogadó, befogadó társadalmi környezet kialakítása, társadalmi szemléletváltás elindítása a célcsoport esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. A munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt segítséget nyújt ez a szolgáltatás, mely a www.megvaltozott.hu weboldalon található meg.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása esetében ki kell emelni a munkaügyi központok humán szolgáltatásait, azaz a rehabilitációs tanácsadást, a munkavállalási, pályaválasztási és életvezetési tanácsadást, valamint az álláskeresési technikák elsajátítását.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja pontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára, a foglalkoztatás tekintetében.

Országos méretű problémáról beszélhetünk a fogyatékosok foglalkoztatását illetően, jelenleg ugyanis a munkára alkalmas fogyatékos embereknek kevesebb mint 10 %-a áll alkalmazásban. Több tényező is a foglalkoztatásuk mellett szól, ilyen, hogy nagyon megbízható munkaerőt képviselnek, hiszen tudják, hogy milyen nehéz fogyatékossgal elhelyezkedni.

Kitartásban és akaraterőben példát adhatnak a munkatársaknak, hisz az élet minden területén nehezített pályán teljesítenek.

A fogyatékos személyek alkalmazása a munkáltató számára is kedvező, mert anyagi előnyt (járulékfizetési kedvezmény) jelent; a fogyatékos munkavállaló számára pedig a munka hatványozottan ad hasznosságérzetet, segít elkerülni az elszigetelődést, és persze éppúgy szükséges az önmegvalósításhoz, és éppúgy sikerélményt nyújt, ahogy minden munkavállalónak.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Az értelmi fogyatékosok és különösképpen a középsúlyos értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terheltek: alacsony iskolai végzettség, szakmai ismeretek hiánya. Személyiségükre jellemző, hogy önállótlanak, bizonytalanok, döntésképtelenek; gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek.

Ezeket a hátrányokat komplexen és tudatosan felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor egy sor pozitív lehetőség is rendelkezésre áll: a középsúlyos értelmi fogyatékosok képesek tanulni, fejlődni, megfelelő, számukra kifejlesztett módszerekkel, könnyen érhető tananyagokkal fejleszthetők.

Általában együttműködőek, motiválhatóak, legtöbbjük szeretetteljes környezetben nevelkedett, jól szocializált vagy könnyen szocializálható, nem idegen tőlük a kitaró szorgos munka, többségükben a monoton munkát is jól tűrik. A nem megfelelő képzettség gyakori oka, hogy nincs megfelelő iskola a lakóhely körzetében, a többségi iskolák pedig nincsenek felkészülve az értelmi fogyatékos iskolások oktatására. Tehát legtöbbjüknek van esély, hogy megfelelő oktatási-képzési módszerekkel az iskolást kort követően elérhetjük, hogy munkára alkalmas, akár szakképzett munkavállalókká váljanak.

A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok önálló életvitelét támogató intézmény nem található a községben. A szolgáltatások esetében a Szociális Szolgáltató Központ által biztosított szociális alapszolgáltatásokat kell kiemelni, melyek a fogyatékkal élők számára is elérhetők. A szociális étkeztést, házi segítségnyújtást, nappali ellátást igénybe vevők között, nem vele született fogyatékosággal (mozgásszervi, látás, hallás) rendelkezőket is találunk. Az általuk igényelt szolgáltatás hozzájutását nagyban megkönnyíti, az önkormányzat által biztosított személygépkocsi, mely házhoz viszi az ebédet, és amellyel szállításuk is biztosított.

A nagyatádi székhelyű Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások a segesdi lakosok számára is elérhetőek, ilyen a támogató szolgálat, valamint a közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára.

A támogató szolgálat kettős feladatot lát el, egyrészt szállítási szolgáltatást annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők teljes joggal el tudják érni a közszolgáltatásokat; másrészt személysegítést, a mindennapi élethez tartozó feladatok segítése érdekében.

A közösségi pszichiátriai ellátás feladat a pszichiátriai betegek segítése, társadalomba történő integrációjuk, reintegrációjuk előmozdítása. Segesdről jelenleg 1 fő veszi igénybe ezt a szakemberek által nyújtott szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges.

Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A településen működő tanyagondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében.

Amennyiben szükséges a tanyagondnok vagy a családsegítő szolgálat Nagyatádra vagy Kaposvárra szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzat intézményeinek épülete fizikai akadálymentesítése részben megoldott. A mozgáskorlátozott személyek bejutása minden intézménybe problémamentes, de szélesebb körű akadálymentesítésre lenne szükség. Az önkormányzat épülete teljes mértékben akadálymentesített egy 2020-as felújítás révén.

Az épületben akadálymentes mosdó található, illetve minden iroda elérhető a mozgáskorlátozott személy számára is, tehát az ügyintézés zökkenőmentes lehet a részükről. Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A 2011-ben átadásra került Szociális Szolgáltató Központ egy komplex épület, melyben a védőnő, a fogorvos, a házi orvosok, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, valamint az idősek klubja is megtalálható. Az épület teljes körűen (kívül-belül) akadálymentesített, az emeletre felvonóval lehet feljutni.

Az épület funkcionalitása szempontjából akkor beszélünk komplex akadálymentesítésről, ha az épület valamennyi közösségi funkciója, illetve az ott nyújtott valamennyi közszolgáltatás mindenki számára elérhető. Biztosítani kell az épület akadálymentes megközelítését, a parkolást, a bejáraton történő átjutást, a szintkülönbségek áthidalását, az egyes helységek használatát.

Segesden sportprogramok vagy az általános iskola tornatermében, vagy a sportpályán érhetők el. A sportpálya esetében a pálya nem betonon és nem egyenletes felszínen közelíthető meg, tehát kerekesszékekkel például szinte lehetetlen. A tornaterem azonban könnyen elérhető a mozgásukban korlátozott személyeknek is.

A közösségi élet színterét jelentő múzeum és könyvtár akadálymentesített.

A közterületek (utak, járdák) nagy része az elmúlt években felújításra kerültek, tehát az akadálymentes közlekedés biztosított. Nemcsak a kerekesszékekkel közlekedők tekinthetők fogyatékos személynek, hiszen mozgásában korlátozott az is, aki például járógipsszel közlekedik, mert eltörte a lábát. Tehát nagyon fontos járdák és utak folyamatos karbantartása.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben munkahelyként a közintézmények (ezek akadálymentesítettségéről az előbbiekben már szó volt), vállalkozók és a vasipari cég jelenik meg. A vas- és fémipari cég esetében az olyan munkaterületek, amelyek valamely fogyatékosággal élő személyek által elláthatóak, meg is közelíthetők.

Az egyes vállalkozók esetében nincs adat az akadálymentesítettségre vonatkozóan.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A községben a gyalogos közlekedési utak állapota általában megfelel a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes közlekedésére. Jövőbeni feladatként jelentkezik a járdák állapotának folyamatos felmérése, és a szükséges felújítások elvégzése.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.)

A súlyos és közép súlyos fogyatékos személyek számára a szociális otthon egyik részlege szolgált lakóotthonként 2023-ig. Ezt követően a támogatott lakhatás valósul meg.

A házak lakói teljes ellátásban részesülnek, továbbá a foglalkoztatásuk – nem munkaerő-piaci értelemben – is biztosított. A mentálhigiénés nővérek játékokkal, sportprogramokkal, énekléssel, verstanulással szépítik meg a lakók mindennapi életét.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció felmerüléséről, előfordulásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák. A Gondviselés Szociális Otthon minden települési rendezvényre elkíséri a gondozottakat.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete, mely rendszeres létfenntartási támogatást nyújt a fogyatékkal élő személyek és családjuk számára.

Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában.

Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat.

A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást.

A fogyatékosügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékoság miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Segesden élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.
A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.
A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.	Fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása a kulturális intézményekben.

Több célcsoportot érintő, településszintű problémát nem azonosítottunk Segesden. Az egyes célcsoportokat érintő problémák beazonosítása az egyes fejezeteknél részletezett.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Esélyegyenlőségi célcsoport megnevezése	Célcsoport érdekében létrejött szervezet megnevezése
Romák/mélyszegénységben élők	Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata, Segesdi Roma Kulturális és Hagyományőrző Egyesület, Segesd Szeretlek Baráti Egyesület
Gyermekek	Segesdi Diáksport Egyesület Alapítvány Segesdért
Nők	-
Idősek	Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület
Fogyatékkal élők	-

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködést jelzi az egyes pályázatokhoz kapcsolódó partnerségi megállapodás megkötése, illetve az önkormányzat által az egyes programok megvalósításához nyújtott anyagi támogatás. A települési önkormányzat a Segesden működő valamennyi civil szervezetnek éves támogatást nyújt, a programjaik megvalósításához. Az egyéb szereplők közötti partnerségre az adott helyzet kapcsán, esetenként kerül sor.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

A térség önkormányzatai közös feladatellátást folytatnak bizonyos területeken a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása keretében. Ez az együttműködés az érintett területeken alkalmas az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Segesden működő roma nemzetiségi önkormányzat, a romák illetőleg a mélyszegénységben élő roma személyek irányába végzi tevékenységét.

A roma lakosság szívesen fordul a nemzetiségi önkormányzat tagjaihoz, kérdéseikkel és problémáikkal. Az esélyegyenlőség előmozdítása a problémák megoldásával, valamint azoknak az illetékes szervek felé irányításával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az idős személyek esélyegyenlőségének, programokhoz való hozzáféréseinek javításában a Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület tevékenysége is szerepet játszik. A cél, a tagok számának bővítésével az egyedül élő idős személyek magányának csökkentése, valamint az aktív idős kor biztosítása.

A gyermekek esélyegyenlősége szempontjából a Alapítvány Segesdért elnevezésű szervezetet, valamint a Segesdi Diáksport Egyesületet emelhetjük ki. Az alapítvány ösztöndíj nyújtásával javítja a jól tanuló hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulási esélyeit. A Segesdi Diáksport Egyesület pedig minden gyermek számára egyformán hozzáférhető lehetőséget ad ahhoz, hogy a különféle sportokban megmértesék magukat.

A romák esélyegyenlősége szempontjából a Segesdi Roma Kulturális és Hagyományörző Egyesületet kell kiemelni.

A fogyatékkal élők, valamint a nők esetében nem tudunk konkrétan rájuk vonatkozó helyi civil szervezetet kiemelni, de a községben működő egyéb civil szervezetek tevékenysége a velük kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységeket is lefedi. Így például a Segesdi Sportegyesület támogatja a futballban kiváló képességű roma gyermekeket.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A községben működő vállalkozások általában nem tagadják meg a támogatás nyújtását egy-egy program megvalósításához. Itt kell kiemelni például a nyári tábort, amely támogatók nélkül nem valósulhatna meg, vagy legalábbis nem olyan színvonalas és színes programokkal.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett szereplők elsődlegesen az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. A roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, az általános iskola és az óvoda vezetői, a védőnő, a házi orvos, az egyesületek képviselői, valamint az önkormányzat munkatársai elmondták észrevételeiket az egyes célcsoportok vonatkozásában fennálló problémákra, majd javaslatot tettek a problémák megoldására. Az általuk észlelt problémák és javaslatok a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során beépítésre kerültek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

Az esélyegyenlőségi program az elkészültét követően nyilvánosságra kerül.

Ennek következtében, mind a célcsoportok, mind pedig általában a lakosság számára megismerhetővé válik. Bárki javaslattal élhet további megoldásra váró, a célcsoportokkal összefüggő problémákra és azok megoldására vonatkozóan. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa nyomon követi az intézkedések megvalósulását és kapcsolatot tart fenn a célcsoportok képviselőivel.

A 2024-2029 közötti időszakban rengeteg megoldásra váró feladata lesz az önkormányzatnak, de nagyon lényeges, hogy az esélyegyenlőség fejlesztése tekintetében elinduljon egy folyamat. A nagy horderejű problémák megoldása érdekében tett apró lépések is hozzájárulnak egy diszkriminációtól és esélyegyenlőtlenségtől mentes társadalom kialakulásához a községben.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.</p> <p>2. A nyilvántartott álláskeresők körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>3. A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.</p> <p>4. A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.</p> <p>5. Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.</p> <p>6. Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen.</p> <p>7. A településen nincsenek szociális bérlakások.</p> <p>8. Kevés a helyi kezdeményezésű</p>	<p>1. Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.</p> <p>2. A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>3. Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.</p> <p>4. Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.</p> <p>5. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatósággal.</p> <p>6. Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétele érdekében, az ott élők bevonásával.</p> <p>7. Pályázati lehetőségek figyelése, pályázati igényként a községben eladásra váró üres lakások önkormányzat általi megvásárlása.</p> <p>8. Az egészségügyi és szociális ellátás</p>

	<p> felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.</p> <p>9. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.</p> <p>10. A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége.</p> <p>11. A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága.</p>	<p>szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>9. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, majd a rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.</p> <p>10. Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Továbbá a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.</p> <p>11. A védőnő és a családgondozó fokozott szerepvállalása a felvilágosítás területén.</p>
<p>Gyermekek</p>	<p>1. A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.</p> <p>2. A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.</p> <p>3. A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.</p> <p>4. A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma.</p>	<p>1. A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével.</p> <p>2. Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez.</p> <p>3. Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.</p> <p>4. Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. Problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében.</p> <p>A szülők ösztönzése a gyermekeiknek</p>

	<p>5. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p> <p>6. A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p> <p>7. A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p> <p>8. Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.</p>	<p>az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p> <p>5. A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p> <p>6. Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p> <p>7. Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével.</p> <p>8. A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés.</p>
Idősek	<p>1. A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.</p> <p>2. Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.</p>	<p>1. Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.</p> <p>2. A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.</p>

	<p>3. Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.</p> <p>4. Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.</p> <p>5. A községben hiányoznak az idősök egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.</p> <p>6. Az idősök nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.</p> <p>7. Az időskorú emberek számának növekedése mellett megjelent az „aktív idősödés és a minőségi idősor” megélésének igénye.</p>	<p>3. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.</p> <p>4. A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.</p> <p>5. Az időskori prevenció szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása.</p> <p>6. Az igényfelmérést követően, az informatikai ismeretek elsajátítására irányuló oktatás megszervezése az önkormányzat informatikusa, valamint az önkéntes munkát töltő középiskolások bevonásával.</p> <p>7. A felhalmozott szellemi tőke hasznosítása a közéletben, szakmában, élettapasztalatok átadása. Az időskorúak alkotó kedvének motiválása.</p>
Nők	<p>1. Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p> <p>2. A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.</p> <p>3. A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.</p>	<p>1. Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.</p> <p>2. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</p> <p>3. Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas egyesületbe, valamint a szociális szolgáltató központ idősök klubjába. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p>

	<p>4. A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p> <p>5. A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>4. "Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. A járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.</p> <p>2. A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.</p> <p>3. A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.</p>	<p>1. A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.</p> <p>2. Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.</p> <p>3. Fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása a kulturális intézményekben.</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalomba történő integrálása megvalósul, és az őket támogató programok sikeresnek bizonyulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkát találjanak az életszínvonaluk növelése érdekében. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, mind a nevelés-oktatás, mind pedig a kulturális programokhoz való hozzáférés tekintetében.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseire, az egyedüllét érzésének csökkentésére, valamint az állandó segítségnyújtás biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kikapcsolódást segítő és széles látáskört biztosító programok szervezését, valamint a közéletbe való részvétel propagálását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes hozzáféréseire az egyes programok, rendezvények tekintetében, valamint az önbecsülésük erősítése érdekében a foglalkoztatottságuk növelésére tett intézkedések vonatkozásában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák/Mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	„Újra a munka világában.”
Feltárt probléma megnevezése:	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 63,3 %-a 180 napnál régebben regisztrált.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, átképző és képző program keresése 2025. január 1-től folyamatosan 2. Eredmények kiértékelése 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Szerezzünk szakmát!”
Feltárt probléma megnevezése:	A nyilvántartott álláskeresők 45 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, munkáltatók Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, munkáltatók
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1 – február 28. 2. Szakképzés megszervezése 2025. március 1.-től folyamatos 3. Szakképzés megszerzése 2025. október 1-től folyamatos 4. Eredmények kiértékelése 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Önellátás megszervezése.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben nehéz belépni a munkaerő-piacra.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, támogató vállalkozók. Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1 – február 28. 2. Elméleti oktatás 2025. március 1 – december 31. 3. Szükséges eszközök összeírása és beszerzése 2026. január 1 – március 31. 4. Önellátás megindulása a községben 2026. április 1-től folyamatos 2029. május 31-ig (évente eredmények értékelése)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.
Feltárt probléma megnevezése:	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: kaposvári tankerület, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői Partnerek: kaposvári tankerületi központ, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, szakértőkkel 2025. január 1 – február 28. 2. Beszélgetések szervezése, és megtartása 2025. március 1-től háromhavonta 3. Eredmények értékelése évente
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvételre.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Feltárt probléma megnevezése:	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Partnerek: önkormányzat, családsegítő szolgálat,
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1 – február 28. 2. Adatelemzés és értékelés 2025. március 1 – április 30. 3. Intézkedések meghatározása 2025. május 1 – július 31. 4. Intézkedések végrehajtása 2025. augusztus 1-től folyamatos 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntartható, ha az adatbázis frissítése biztosított.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben a lakások 20 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.
Intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok Partnerek: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Felmérés, összeírás 2025. január 1 – február 28. 2. Feladatok összegzése, tervek készítése 2025. március 1 – 2025. április 30. 3. Anyagbeszerzés 2025. május 1 – június 30. 4. Munkacsoport alakítás és felújítások elvégzése 2025. július 1 – 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a lakástulajdonosok együttműködése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Szociális bérlakások kialakítása.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben nincsenek szociális bérlakások. Szükségességét az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások magas száma (20 %), valamint a szegregált külterületen élők faluba költözésére vonatkozó igény indokolja.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A községben eladásra váró üres lakások, pályázati pénzen való megvásárlása. Rövid távú cél: Megfelelő pályázat kiírásával, pályázat benyújtása. Középtávú cél: Az üresen álló lakások megvásárlása. Hosszú távú cél: Megfelelő lakáskörülmények biztosítása a falu összes lakosa számára.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés – azoknak a házaknak az összeírása, melyeket nem érdemes felújítani; felmérni a szegregált külterületen élők körében az igényeket. 2. Megfelelő pályázat kiírása esetén pályázat benyújtása. 3. Sikeres pályázat esetén a lakások megvásárlása. 4. Költöztetés lebonyolítása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, összeírás 2025. január 1. – március 31. 2. Pályázatfigyelés és benyújtás 2025. április 1. – 2027. december 31. 3. Lakások megvásárlása, költöztetés lebonyolítása – az időpont a pályázat benyújtásának függvényében alakul
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A községben legalább 10 db szociális bérlakás kialakítása. Rövidtávon a forrás a megfelelő pályázati kiírás, és sikeres pályázat.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja a lakók részéről.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Élj egészségesen!”
Feltárt probléma megnevezése:	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a háziorvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személys beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, háziorvos, védőnő, családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, háziorvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, nagyatádi kórház, Vöröskereszt, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szakemberek
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Létszámra vonatkozó felmérés, illetve az előadó orvosok megkeresése 2025. január 1. – 2025. április 30. 2. Szórolapok készítése; családlátogatások alkalmával érdeklődési körökről tájékozódás 2025. május 1. – 2025. július 31. 3. Az első beszélgetés megtartása a művelődési házban vagy az általános iskola tornatermében 2025. szeptember hónap Programok szervezése: 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-
--	---

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáraól.
Feltárt probléma megnevezése:	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáraól, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A községben a valós helyzet megismerése, azaz, hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszám adatok megismerése. Középtávú cél: A létszám adatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, szociális szolgáltató központ Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, házi orvosi és védőnői szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – 2025. február 28. 2. Intézkedések megfogalmazása 2025. március 1.-től 3. Programok szervezése 2025. május 1.-től 4. Folyamatos megfigyelés 2026. január 1-től 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáraól, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében. A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Együtt egymásért.”
Feltárt probléma megnevezése:	A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége. A községhez tartozó, szegregátumnak minősülő külterületen jelenleg 32 fő él.
Az intézkedéssel elérni kíván cél:	Az általános cél, a kirekesztettség érzésének csökkentése. Rövid távú cél: A helyi programok szervezésébe, be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Közép- és hosszú távú cél: A községben a szociális bérlakások kialakításával a faluba költöztetni vágyók elhelyezése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A szegregátumban élők igényeinek felmérése; adatgyűjtés korcsoport szerinti bontásban. 2. A szervezett programokba való bevonása a szegregált területen élőknek (személyek szállításában segítségnyújtás a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat részéről). 3. Sikeres pályázat esetén a kialakításra kerülő szociális bérlakásokba költöztetés lebonyolítása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, non-profit szervezetek, családsegítő szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés 2025. január 1. – 2025. március 31. 2. Programokon való részvétel és ennek dokumentálása 2025. április 1. – 2028. december 31. 3. Az érintett személyek folyamatos bevonása a programokba, illetve sikeres pályázat esetén a faluba költöztetés megszervezése 2025. április 1-től 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A helyi programok szervezésében és a civil szervezetekben részt vevő, szegregátumban élő személyek száma. A Segesdre beköltözni vágyó és be is költöző családok száma.

Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás, pénzügyi forrás és pályázati forrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A szegregált területen élő lakosság életének folyamatos nyomon követése, valamint az érdeklődési köröknek megfelelő programok szervezése.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Kezdedben a jövőd!”
Feltárt probléma megnevezése:	A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága. A Bertalanpusztán lakó nők többsége nem rendelkezik 8 általános osztállyal, a legfőbb életcéljuk a <u>gyermeknevelés</u> .
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az általános iskolát követően elkezdett szakiskola befejezése, azaz szakma megszerzése, valamint életmódbeli változások ösztönzése. Rövid távú cél: Meggyőzés a tanulás fontosságáról, valamint a gyermekvállalás későbbi időzítéséről. Középtávú cél: A községi szinten történő beszélgetések megszervezése a védőnő és családgondozó közreműködésével, a szegregált területen élő 15-25 év közötti lányok bevonásával. Hosszú távú cél: A gondolkodás és az értékrend átalakulása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés az érintett személyek helyzetére vonatkozóan, következtetések levonása. 2. Rendszeres családlátogatással az érintett téma bevezetése. 3. Községi szinten beszélgetés szervezése az integráció érdekében.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: háziorvos, védőnő, családgondozó Partnerek: háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2025. január 1. – 2025. február 28. 2. Családlátogatás 2025. január 1.-től folyamatosan 3. Az integráció érdekében községi szintű beszélgetés szervezése 2025. március hónaptól 2029. május 31-ig. 4. Az eredményesség érdekében ismétlődő és folyamatos családlátogatás.

Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A szegregátumban élő 15-25 éves lányok 80 %-a részt vesz a községi szintű programban. A szegregátumban élő fiatal lányok 80 %-a elvégzi az elkezdett szakiskolát, szakmát szerez és ezzel valószínűsíthetően a (további) gyermekvállalás is későbbre tolódik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Fokozott humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a rendszeres családlátogatások és a megfelelő információcsere biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Gyermekek

Intézkedés címe:	„Programok a szélesebb látókörért”
Feltárt probléma megnevezése:	A 0-18 éves gyermekek magas aránya hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás.

	4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, óvoda, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – február 28. 2. Programszervezés 2025. március 1. – december 31. 3. Programok megvalósítása 2026. január 1. – június 30. 4. Eredmények kiértékelése 2026. július 1. – július 31. 5. További programok szervezése a nyári tábor, valamint a napközis tábor keretében 2026. július 1. – 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolóit és a további érdeklődési körök felvetése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.
Feltárt probléma megnevezése:	A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való jelenlétével, rendelésével a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz, lehetőséghez. Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos fenntartásának biztosítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia

Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: gyermekjóléti szolgálat, védőnő, házi orvos, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2025. január 1. – február 28. 2. Kapcsolatfelvétel 2025. március 1. – 2025. augusztus 31. 3. 2025. szeptember 1-től folyamatos, havi egy alkalommal megvalósuló rendelés 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a gyermekorvosnak nyújtott települési szolgáltatások biztosítják.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”
Feltárt probléma megnevezése:	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya indokolja.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés	1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét).

tartalma) pontokba szedve	3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, civil szervezetek
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2025. január 1. – február 28. 2. Tematikus beosztás 2025. március 1. – március 31. 3. Programszervezés, kapcsolatfelvétel 2025. április 1.-től 4. Napközis tábor 2025. július hónaptól 2024. május 31-ig (nyáron)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.
Feltárt probléma megnevezése:	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia

Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek (óvoda, iskola), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, családlátogatás 2025. január 1. – március 31. 2. Támogató programok kidolgozása az adatok függvényében 2025. április 1. – április 30. 3. Programok megindítása, működtetése 2025. május 1-től folyamatos 4. Eredmények értékelése 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a nevelési intézményben folytatott megfelelő fejlesztő tevékenység biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.
Feltárt probléma megnevezése:	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia

stratégiákhoz:	
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.
Az intézkedés felelőse:	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő</p> <p>Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat</p>
Az intézkedés megvalósításának határideje:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – március 31. 2. Intézkedések megfogalmazása 2025. április 1. – 2025. május 31. 3. Intézkedések végrehajtásának megkezdése 2025. június 1-től folyamatos 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Tanulj a jövődért!”
Feltárt probléma megnevezése:	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (60 %) túlsúlyban van, a gimnáziumi (15 %), és a szakközépiskolai (25 %) képzésben részt vevőkhöz képest.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	<p>Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén.</p> <p>Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása.</p> <p>Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.</p>
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-

A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, pályaválasztási tanácsadó
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2025. január 1. – február 28. 2. Segítségnyújtás, pályaválasztási tanácsadóval beszélgetés szervezése 2025. március 1. – 2027. május 31. 3. Ösztöndíjrendszer létrehozása a roma nemzetiségi önkormányzat bevonásával 2025. szeptember 1. – 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Ismerd meg jogaidat!”
Feltárt probléma megnevezése:	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás, akik értik az esélyegyenlőség fontosságát, az egyenlőség elvét.

A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény magyarizációjának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: oktatási intézmény vezetője Résztevő, partner: általános iskola
Az intézkedés megvalósításának határideje:	2025. januártól az iskolai tantervben 2. osztálytól kezdve oktatás; tanévek végén eredményértékelés (2029. május 31.)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a gyermekeket megillető jogok tantervbe építése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	Hátrányok elleni küzdelem az óvodában.
Feltárt probléma megnevezése:	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése.
A cél összhangja más helyi stratégiai	Óvodai Pedagógiai Program

dokumentumokkal:	
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. 2025. januártól folyamatos megvalósítás a nevelési évben 2029. május 31-ig 2. 2025. júniustól eredmények értékelése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Nők

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Feltárt probléma megnevezése:	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.

A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – február 28. 2. Intézkedési tervek kidolgozása 2025. március 1. – április 30. 3. Képzés, átképzés megszervezése, illetve már működő programba való bevonása az érintett személyeknek 2025. május 1-től folyamatosan 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Adatbázis létrejötte a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan. A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.
Feltárt probléma megnevezése:	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével az életminőség romlásának megállítása.

A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat (pénzügyi és szociális bizottság, képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – február 28. 2. Konzultációk az új ellátási, támogatási formák bevezetéséről 2025. március 1. – 2029. május 31. 3. Új ellátási, támogatási forma bevezetése 2026. január 1. – 2029. május 31. (költségvetési évre) 4. Eredmények kiértékelése 2028. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása.	-

Intézkedés címe:	„Nem vagy egyedül!”
Feltárt probléma megnevezése:	A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A községben működő nyugdíjas egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése.

	Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – február 28. 2. Meggyőzés és programokba invitálás 2025. március 1. – 2029. május 31. 3. Figyelőhálózat kialakítása 2026. január 1. – 2029. május 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A nyugdíjas egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok szervezése garantálja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Ne legyen minden nap hétköznapi!”
Feltárt probléma megnevezése:	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapiok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való

	részvételével, az életminőség javulása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: háziorvos, védőnő, családgondozó, önkormányzat, szakértők Partnerek: háziorvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, adott témában jártas szakértő, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés a létszámra és az érdeklődési körökre vonatkozóan 2025. január 1. – 2027. december 31. 2. Eredmények rögzítése, programválasztás 2025. március 1. – 2028. december 31. 3. Programszervezés 2026. március 1. – 2029. május 31. 4. Programok megtartása havonta 2025. április hónaptól
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.
Feltárt probléma megnevezése:	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése.

	Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: civil szervezetek, lakosság Partnerek: civil szervezetek
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Tájékoztató beszélgetés szervezése 2025. január 1. – február 28. 2. A nők meghívása 2025. március 1. – április 30. 3. Beszélgetés megtartása, igényfelmérés a további fórumok tartására vonatkozólag 2025. május – 2029. május 31. 4. Eredmények kiértékelése 2025. szeptember hónaptól
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Idősek

Intézkedés címe:	„Tevékeny idősor ösztönzése”
Feltárt probléma megnevezése:	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.

Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nappali ellátásban, valamint a nyugdíjas egyesületben részt vevők számának növekedése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év felettek számáról. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése az idősek klubjában és az egyesületben.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2025. január 1. – február 28. 2. Programszervezés 2025. március 1. – május 31. 3. Programok megtartása és új tagok regisztrálása 2025. június 1.-től 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A 64 év felettek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben legalább 25 %-ra nő.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembevételével biztosítható.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Programokat az idős korosztálynak!”
Feltárt probléma megnevezése:	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek

	<p>érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.</p>
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.
Az intézkedés felelőse:	<p>Felelős: polgármester Résztevők: szociális szolgáltató központ, civil szervezetek</p>
Az intézkedés megvalósításának határideje:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés 2025. január 1. – március 31. 2. Programok kidolgozása 2025. április 1. – 2025. november 30. 3. Programok lebonyolítása, kérdőívek kiértékelése 2025. december 1.-től 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Segítségnyújtás az egyedül élő idős emberek számára.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	<p>Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédi figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő</p>

	családtagok „könnyebb elérése”. Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idősek közérzetének javítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása. 5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2025. január 1. – február 28. 2. Figyelőhálózat kiépítése 2025. március 1. – augusztus 31. 3. Oktatásszervezés 2025. szeptember 1. – december 31. 4. Oktatás megindítása 2026. január 1.-től 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma. Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősek jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősek jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Vissza a munka világába!”
Feltárt probléma megnevezése:	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.

Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerő kereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása 2025. január 1. – március 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2025. április 1. – 2025. augusztus 31. 3. Képzés, átképzés szervezése és lebonyolítása 2025. szeptember 1.-től 2029. május 31-ig 4. Eredmények kiértékelése 2026. december hónap
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a hiányszakmákra épülő képzések szervezése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben hiányoznak az idősök egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciós szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idős személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, háziorvosok
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2025. január 1. – február 28. 2. Előadás szervezés, kapcsolatfelvétel 2025. március 1. – december 31. 3. Előadások megtartása 2026. január 1-től folyamatos, havonta legalább egy alkalommal; 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az előadásokon a 65 év felettiiek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az idős korosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Idősen is legyen sokoldalú!” – informatikai oktatás az idős korosztály számára
Feltárt probléma megnevezése:	Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel a közösségben.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A szabadidő hasznos eltöltésével, az egyedüllét érzésének mérséklése. Rövid távú cél: Az idős korosztály meggyőzése az informatikai ismeretek elsajátításának kedvező hatásáról. Közép- és hosszú távú cél: Informatikai ismeretek megszerzése a közösségben, fiatalokkal eltöltött idő keretében.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés az oktatásra vonatkozóan, ösztönzés a részvételre. 2. Szórólapok készítése az oktatás időpontjáról és azok eljuttatása az érintettekhez. (a szórólap tartalmaz információkat a személyek igény szerinti szállítására vonatkozóan) 3. Együttműködés kötése a középfokú oktatási intézményekkel. 4. Oktatás megkezdése, legalább heti egy napon, a középiskolások bevonásával.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2025. január 1. – február 28. 2. Szórólapkészítés és kihordás 2025. március 1. – április 30. 3. Együttműködés megkötése 2025. május 1. – június 30. 4. Oktatás 2025. július hónaptól hetente egy nap 2029. május 31-ig 5. Eredmények kiértékelése 2026. május hónap
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az oktatáson a 65 év felettek legalább 40 %-a részt vesz.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az internet adta lehetőségek bemutatása és elsajátítása biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Akadálymentes közlekedés biztosítása.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben lévő járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentessé tétele közmunkaprogram keretében.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa, közfoglalkoztatottak
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Felmérés, összeírás 2025. január 1. – február 28. 2. Pályázatfigyelés 2025. január 1-től 2029. május 31-ig 3. Legszükségesebb felújítások elvégzése 2026. szeptember, október hónap
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A községben lévő járdák legalább 80 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az elkészült járdák állagmegőrzése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.
Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Foglalkoztatási Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozás 2025. január 1. – február 28. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2025. március 1 – 2029. május 31-ig 3. Védett munkahelyek létrehozása 2026. január hónaptól
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetének figyelembe vétele biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.
Feltárt probléma megnevezése:	A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A fogyatékkal élő személyek részére fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Az igényfelmérést követően rendezvények szervezése, ahol a fogyatékkal élő személyek „megmutathatják” magukat.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügy Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés és tevékenységek felkutatása. 2. Fellépési és kiállítási lehetőségek szervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: közművelődési szakember, szociális otthon dolgozói, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2025. január 1. – április 30. 2. Fellépések, kiállítások szervezése 2025. május 1-től folyamatosan 2029. május 31-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A községben élő fogyatékos személyek legalább 40 %-a részt vesz a programokon.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán és pénzügyi forrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a tehetségek figyelemmel kísérése és folyamatos felkutatása biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal/szakmapolitikai stratégiákhoz	A cél kapcsolódása országos stratégiai dokumentumokhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	„Újra a munka világában.” Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 63,3 %-a 180 napnál régebben regisztrált.	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal/szakmapolitikai stratégiákhoz	A cél kapcsolódása országos stratégiai dokumentumokhoz	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.	---	
2	„Szerezzünk szakmát!” A nyilvántartott álláskeresők 45 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés, Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.	---	---	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányszakmák feltérképezése. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.	---	
3	Önellátás megszervezése.	Az önfenntartás érdekében, önellátás	---	---	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a biztosítása,	Személyi és tárgyi feltételek	fenntarthatóságot a folyamatos	---	

	munkaerő-piacra.	megerősítése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.		Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.			részt vesz az önellátásban.	pályázati támogatások.	ellenőrzés és segítségnyújtás garانتálja.
4	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdeőknek.	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	---	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdeők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvételre.	---
5	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról.	---	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított.	---

8	„Élj egészségesen!”	Kevés a helyi kezdeményezésű felmért egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam minusz 10 év a legújabb kutatások szerint.	összes lakosa számára. A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.	--- 1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a háziorvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési köről személyes beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitalása a következő beszélgetésre.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	--- fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.
9	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.	A községben a valós helyzet megismerése, azaz hogy hányan élnek 28.500 Ft/hó/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszámadatok megismerése. Középtávú cél: A létszámadatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében.	Humán erőforrás A és tárgyi feltételek biztosítása.	--- fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.

10	„Együtt egymásért.”	A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége. A községhez tartozó, szegregátumnak minősülő külterületen jelenleg 32 fő él.	végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.			Polgármester 2029. 05. 31. (csüdtörtök)	A helyi programok szervezésében és a civil szervezetekben részt vevő, szegregátumban élő személyek száma. A Segesdre beköltözni vágyó és be is költöző családok száma.	Humán erőforrás, A pénzügyi forrás és pályázati forrás biztosítása.	A szegregált területen élő lakosság életének folyamatos nyomon követése, valamint az érdeklődési köröknek megfelelő programok szervezése.
11	„Kezdedben a jövőd!”	A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok követően elkezdett felvilágosítatlansága, tanulatlansága. A Bertalanpusztán lakó nők többsége nem rendelkezik 8 általános valamint osztálya, a legfőbb életcéljuk a gyermeknevelés.	Az általános iskolát követően elkezdett szakiskola befejezése, azaz szakma megszerzése, valamint életmódbeli változások ösztönzése. Rövid távú cél: Meggyőzés a tanulás fontosságáról, valamint a gyermekvállalás későbbi időzítéséről.		1. A szegregátumban élők igényeinek felmérése; adatgyűjtés korcsoport szerinti bontásban. 2. A szervezett programokba való bevonása a szegregált területen élőknek (személyek szállításában segítségnyújtás a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat részéről). 3. Sikeres pályázat esetén a kialakításra kerülő szociális bérházakba költöztetés lebonyolítása.	Polgármester 2029. 05. 31. (csüdtörtök)	A szegregátumban élő 15-25 éves lányok 80 %-a részt vesz a községi szintű programban. A szegregátumban élő fiatal lányok 80 %-a elvégzi az elkezdett szakiskolát, szakmát szerez és ezzel valósíthatóan a (további) gyermekvállalás is későbbre toldódik.	Fokozott humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a rendszeres családlátogatások és a megfelelő információcsere biztosítja.

		Középtávú cél: A községi szinten történő beszélgetések megszervezése a védőnő és család gondozó közreműködésével, a szegregált területen élő 15-25 év közötti lányok bevonásával. Hosszú távú cél: A gondolkodás és az értékrend átalakulása.								
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	„Programok a szélesebb látókörért”	A 0-18 éves gyermekek általános célja 60 %-a hátrányos helyzetű, 30 %-a pedig elszigeteltség halmozottan hátrányos érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolója és a további érdeklődési körök felvetése.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítása.	fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.			

			<p>gyermek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatók javulása, kommunikációs készségük fejlődése.</p>				<p>Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)</p>	<p>A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.</p>	<p>Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.</p>	
<p>2</p>	<p>Gyermekorvos elérése a településen hiányzik a szegényebb réteg számára is.</p>	<p>A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való jelenlétével, rendelésével a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz, lehetőséghez.</p> <p>Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos fenntartásának biztosítása.</p>	<p>1. Igényfelmérés, helyzetfektetés. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.</p>					<p>Személyi és tárgyi feltételek biztosítása. érintett személyek érdeklődésének fennállása biztosítja.</p>		
<p>3</p>	<p>„Töltsd hasznosan a szünidőt!”</p>	<p>A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (60 %) indokolja.</p>	<p>Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővítése. Hosszú távú cél:</p>	<p>1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor</p>		<p>Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)</p>	<p>A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.</p>	<p>Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.</p>	<p>fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.</p>	

4	A korai beavatkozási rendszerének kiépítése.	Életminőség javulása.	A hátrányos helyzetű gyermekek számára a szülők ösztönzése a gyermekeknek az óvodába történő minél hamarabbi beiratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megosztására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányos mérséklése.	---	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlatogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.	Polgármester 2029. 05. 31. (csüörtök)	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása. Az intézkedések eredményeinek fenntartását a nevelési intézményben folytatott megfelelő fejlesztő tevékenység biztosítja.	---
5	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az	---	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.	Polgármester 2029. 05. 31. (csüörtök)	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma.	Humán erőforrás A és tárgyi feltételek biztosítása.	fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.	---

6	„Ismerd meg jogaidat!”	életminőség javítása.	A gyermekek ismeretei megjelehetően hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekek képzése, akik értik az esélyegyenlőség fontosságát, az egyenlőség elvét.	---	1. A Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény magyarázatának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldali tanulmányozásra ajánlása.	2029. 05. 31. (csütörtök)	oktatási intézmény vezetője	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekjogot megillető jogot.	Humán erőforrás A biztosítása.	fenntarthatóságot a gyermekeket megillető jogok tantervbe építése biztosítja.
7	Hátrányok elleni küzdelem az óvodában.	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs, nyelvi, és kommunikációs hátrányok nagyrányú jelenléte.	---	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Polgármester, 2029. 05. 31. (csütörtök)	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évről a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.	Humán erőforrás A biztosítása.	fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.		

8	"Tanulj a jövőért!"	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (60%) túlsúlyban van, a gimnáziumi (15%), és a pályaválasztási szakiskolai (25 %) tanácsadás, képzésben részt vevőkhöz képest.	kiküszöbölése.	---	1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszergetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35%-ra. A szakiskolai képzést választók 80%-a, valamely hiányszakmára orientálódik.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.	---
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon	---	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Adatbázis létrejötte a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.	---

2	A szegénység kialakulási kockázatainak csökkentése.	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	való elhelyezkedés elősegítése.	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételeivel az életminőség romlásának megállítására.	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
3	„Nem vagy egyedül!”	A népességen belüli magas (11 %) a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.	A községben működő nyugdíjas egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzőési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A nyugdíjas egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	fenntarthatóságot az érdeklődési körök megfelelő programok szervezése garantálja.

4	„Ne legyen minden nap hétköznap!”	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	vevők száma.	---	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszáma. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körökhez igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
5	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.	---	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórálap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslatot vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása. A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.	---
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	„Tevékeny időskor ösztönzése”	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony (kb. 13 %) az idősek részvételi	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a	---	1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év felettek számáról. 2.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A 64 év felettek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével

2	<p>„Programokat az idős korosztálynak!”</p> <p>A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.</p>	<p>Általános cél, az idősök fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az idősök zsebbe tételével az életminőség javítása, javulása.</p>	<p>A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése az idősök klubjában és az egyesületben.</p>	<p>Polgármester 2029. 05. 31. (csüörtök)</p>	<p>A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek pályázati forrás száma.</p>	<p>Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, megvalósuló programok biztosítják.</p>	<p>A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.</p>
3	<p>Segítségnyújtás az egyedül élő idős számára.</p> <p>A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyben belül főként a nők száma jelentős.</p>	<p>Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédai figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet</p>	<p>1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédai figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szervezése, oktatás szervezése,</p>	<p>Polgármester 2029. 05. 31. (csüörtök)</p>	<p>Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma.</p>	<p>Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.</p>	<p>Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.</p>

4	„Vissza a munka világába!”	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	Általános cél, az 55 év felettek munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év feletteknek.	javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”. Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idősek közérzetének javítása.	szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása. 5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a hiányszakmákra épülő képzések szervezése biztosítja.
5	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és fejlesztéshez szükséges programok.	Általános célként jelentkezik az időskori prevenció és életerősítés. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával elbádosok,	1. Az elbádosok témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az időseknél részmunkaadóknak szervezése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személyvel	1. Az elbádosok témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az időseknél részmunkaadóknak szervezése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személyvel	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Az előadásokon a 65 év felettek 60 %-a részt vesz. Az elbádosok, szűrővizsgálatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	fenntarthatóságot az időseknél megfelelő ösztönzés biztosítja, a programokon való részvétel

6	„Idősen is legyen sokoldalú!” – Informatikai oktatás az idős korosztály számára	Az idősök nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel a községben.	A szabadidő hasznos eltöltésével, az egyedülállót érzésének mérséklése. Rövid távú cél: Az idős korosztály meggyőzése az informatikai ismeretek elsajátításának kedvező hatásáról. Közép- és hosszú távú cél: Informatikai ismeretek megszerzése a közösségben, fiatalokkal elittott idő keretében.	szűróvizsgálatok szervezése.			kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűróvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	Az oktatáson a 65 év feletti legálább 40 %-a részt vesz.	Humán erőforrás A feltelemek biztosítása.	fenntarthatóságot az internet adta lehetőségek bemutatása és elsajátítása biztosítja.	tekintetében.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentes közlekedés biztosítása.	A községben lévő járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes				1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázattfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben	Polgármester 2029. 05. 31. (csütörtök)	A községben lévő járdák legalább 80 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az elkészült járdák állagmegőrzése biztosítja.	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

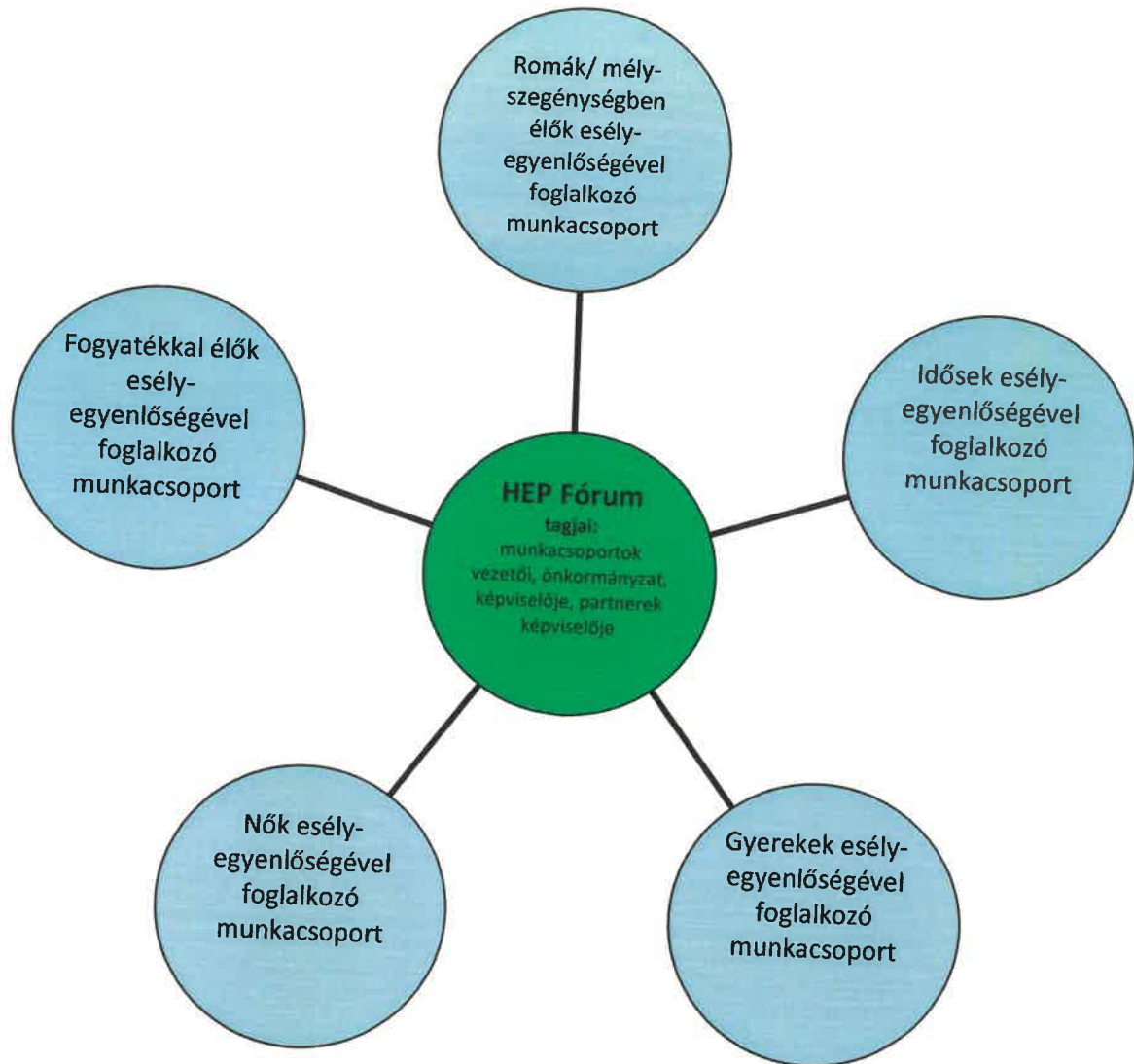
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok:

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak:

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Segesd község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Segesd község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 223/2024. (XI. 19.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kelt: Segesd, 2024. november 19.

Pékó Gábor polgármester